

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΠΛΗΡΩΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΑΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΘΗΛΕΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1921

18682

Περί ορίσμου τῶν μαθημάτων, τοῦ δι' ἕκαστον τούτων
πρὸς διδασκαλίαν ἀναγκαίου χρόνου, καὶ περὶ τῆς κατὰ
τάξεις κατανομῆς τῆς διδασκτέας ὕλης εἰς τὰ πλήρη
δημοτικά σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 2, 6 καὶ 10 τοῦ ἀπὸ 3
Σεπτεμβρίου 1905, ΒΤΜΘ' νόμου περὶ στοιχειώδους,
ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἀπὸ 18
Ἰουλίου 1911, ΓΩΚΗ' νόμου περὶ Κεντρικοῦ Ἐποπτικοῦ
Συμβουλίου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἐπιουργοῦ ἀποφασί-
ζομεν καὶ διατάσσομεν τὰς:

Ἄρθρον 1.

Τὰ μαθήματα, ὃ δι' ἕκαστον τούτων πρὸς διδασκαλίαν,
ἀναγκαίως χρόνος καὶ ἡ κατὰ τάξεις κατανομή τῆς διδα-
κτέας ὕλης ὀρίζονται ὡς ἔπεται διὰ πάντα τὰ εἶδη τῶν πλή-
ρων δημοτικῶν σχολείων ἀρρένων καὶ θηλέων.

Σημειώματα : Πρόκειται γὰρ τὸ περιε-
χόμενον τῶν προαναφερθέντων
ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Προσέλευ-
σῆς τῶν Δημοτικῶν πρὸς 8-1-1913.
Φηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ ἰστορικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Παιδείας
194/Α/1913

A

ΠΟΛΥΤΑΞΙΑ

ΠΛΗΡΗ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΑΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΘΗΛΕΩΝ

Α' Έξαταξίου δημοτικού σχολείου.

Μ α θ ή μ α τ α		Ώρες διδασκαλίας κατά τάξεις					
		Α	Β	Γ	Δ	Ε	Σ
1	Θρησκευτικά	2	2	2	2	3	3
		2	2				
2	Έλληνική γλώσσα.....	8	9	9	9	9	9
3	Ίστορία.....			1	2	2	2
4	Πατριδογνωσία και γεωγραφία.	3	3	2	2	2	2
5	Φυσική ιστορία.....			3	3	2	2
						2	2
6	Ήριθμητική.....	3	3	3	3	3	3
						1	1
7	Γεωμετρία	3	3	2	2		
		2	2			2	2
8	Ίχνογραφία.....		2	2	2		
9	Καλλιγραφία	3	3	2	2	2	2
		2	2				
10	Χειροτεχνία	4	4	4	4	4	4
		2	2	2	2	2	2
11	Ώδική.....	4	4	4	4	4	4
		2	2	2	2	2	2
11	Γυμναστική.....	4	4	4	4	4	4
		2	2	2	2	2	2
11	Παιδιαί (κατά τας έκδρομάς).....						
Ώρες διδασκαλίας έν όλω.....		22	25	30	31	32	32

“Εκαστος διδάσκαλος διδάσκει 28-30 ώρας καθ’
εβδομάδα, πλὴν τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις διδάσκει 26-28.

Β' Πεντατάξιου δημοτικού σχολείου

Μ α θ ή μ α τ α		Ώραι διδασκαλίας κατά τάξεις					
		Α	Β	Γ	Δ	Ε	Σ
1	Θρησκευτικά	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$	2	2	3	
2	Ἑλληνική γλῶσσα	8	9	9	9	9	9
3	Ἱστορία			1	2	2	
4	Πατριδογνωσία καὶ γεωγραφία ..	3	3	2	2	2	
5	Φυσική ἱστορία			3	3	2	
	Φυσική καὶ χημεία					2	
6	Ἀριθμητική	3	3	3	3	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$
	Γεωμετρία					$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$
7	Ἰχνογραφία	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	2	2		
						2	
8	Καλλιγραφία		2	2	2		
9	Χειροτεχνία	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	2	2	2	
10	Ὠδική	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$
11	Γυμναστική	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$
	Παιδιαὶ (κατὰ τὰς ἐκδρομὰς)						
	Ώραι διδασκαλίας ἐν ὅλῳ	22	25	30	31	41	

Ἐκαστος διδάσκαλος διδάσκει 29-31 ὥρας καθ' ἑβδομάδα, πλὴν τοῦ διευθυντοῦ ὅστις διδάσκει 27-29.

Ἡ Ἰγνογραφία, ἡ Καλλιγραφία καὶ ἡ Χειροτεχνία τῶν τεσσάρων ἀνωτέρων τάξεων διδάσκονται μὲν συγχρόνως εἰς ἕκαστον τμήμα, ἀλλ' εἰς ἐκάστην τάξιν δίδονται τὰ ἀνήκοντα τῇ τάξει ἴδια θέματα.

Πρὸς διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν τοῦ μέσου καὶ ἀνωτέρου τμήματος ἀναγράφονται μὲν ἡμέωρια ἐν τῷ προγράμματι πρὸς διδασκαλίαν ἐκάστης τάξεως, ἀλλ' ὁ χρόνος οὗτος προσδιορίζεται μόνον τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν ἐν ἐκάστη τάξει. Αἱ γραπτὰ ἀσκήσεις τῆς τάξεως γίνονται, καθ' ἕνα χρόνον ἢ ἑτέρα τάξει τοῦ τμήματος διδάσκειται προφορικῶς.

Δ' Τριταξίου δημοτικού σχολείου

Μαθήματα		Ώρες διδασκαλίας κατά τάξεις					
		A	B	Γ	Δ	Ε	Σ
1	Θρησκευτικά	$\frac{2}{2}$		2		3	
2	Έλληνική γλώσσα	8	8	9		9	
3	Ίστορία			2		2	
4	Πατριδογνωσία και γεωγραφία..	3		2		2	
5	Φυσική ιστορία			3		2	
	Φυσική και χημεία					2	
6	Άριθμητική	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$
	Γεωμετρία					$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$
7	Ίχνογραφία	Στοιχηματικά έργα		2		2	
8	Καλλιγραφία	Στοιχηματικά έργα		2			
9	Χειροτεχνία	$\frac{4}{2}$		2		2	
10	Ώρδική	$\frac{4}{2}$		$\frac{4}{2}$		$\frac{4}{2}$	
11	Γυμναστική	$\frac{4}{2}$		$\frac{4}{2}$		$\frac{4}{2}$	
	Παιδιά (κατά τας εκδρομάς)						
Ώρες διδασκαλίας κατά τμήματα ..		29		31		32	

Ὁ διδάσκαλος τῶν δύο κατωτέρων τάξεων ἀναλαμβάνει διῶρον διδασκαλίαν ἐν τῷ ἀνωτάτῳ τμήματι.

Ἡ Ἰχνογραφία καὶ ἡ Καλλιγραφία τῶν δύο κατωτέρων τάξεων δίδονται ὡς σιωπηρὰ ἐργασία κατὰ τὸν χρόνον τῆς διδασκαλίας τῆς ἀναγνώσεως ἐν τῇ ἐτέρᾳ τάξει. Τὰ μαθήματα ταῦτα εἰς τὰς τέσσαρας ἀνωτέρας τάξεις ὡς καὶ ἡ Χειροτεχνία εἰς πάσας διδάσκονται μὲν εἰς ἕκαστον τμήμα κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ, ἀλλὰ παρέχονται εἰς ἕκαστην τάξιν τὰ ἀνήκοντα αὐτῇ θέματα.

Πρὸς διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν ἀναγράφονται μὲν ἡμιῶρια ἐν τῷ προγράμματι πρὸς διδασκαλίαν ἑκάστης τάξεως, ἀλλ' ὁ χρόνος οὗτος προσδιορίζει μόνον τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν. Αἱ γραπταὶ ἀσκήσεις ἑκάστης τάξεως γίνονται, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἐτέρα τάξις τοῦ τμήματος διδάσκεται προφορικῶς.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΗΣ

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΙΑΦΕΡΟΙΣ ΜΑΘΗΜΑΣΙ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΑΞΙΩΝ
ΒΑΦΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΘΗΛΕΩΝ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Α' Διὰ τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένας

Α' τάξις.

α' Προσευχαί.

1) Ἡ προσευχὴ τοῦ παιδίου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας, δι' ἧς παρακαλεῖ τὴν Θεὸν νὰ στείλῃ τὸ πνεῦμά Του τὸ ἅγιον, ἵνα φωτίσῃ αὐτὸ καὶ μάθῃ γράμματα καὶ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος.

2) Ἡ προσευχὴ τοῦ παιδίου μετὰ τὴν λήξιν τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας, δι' ἧς εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, διότι διεφύλαξεν αὐτὸ κατὰ τὴν ἡμέραν ὑγιὲς καὶ ἔστειλε τὸ πνεῦμά Του τὸ ἅγιον καὶ ἐφώτισεν αὐτὸ εἰς τὰ καλὰ μαθήματα.

3) Ἡ προσευχὴ τοῦ παιδίου κατὰ τὴν ἐσπέραν πρὸ τῆς κατακλίσεως, δι' ἧς παρακαλεῖ τὸν Θεόν νὰ στείλῃ τὸν ἄγγελόν Του, ἵνα φυλάξῃ αὐτὸ κοιμώμενον τὴν νύκτα ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

4) Ἡ προσευχὴ τοῦ παιδίου τὴν πρωΐαν μετὰ τὴν ἐγερσιν δι' ἧς εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, διότι διεφύλαξεν αὐτὸ τὴν νύκτα ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ Τὸν παρακαλεῖ νὰ φυλάξῃ αὐτὸ ἐπίσης καὶ τὴν ἡμέραν.

5) Προσευχὴ ὑπὲρ τῶν γονέων, τῶν ἀδελφῶν, τοῦ διδασκάλου, τῶν συμμαθητῶν κλπ.

6) Ἐπίκαιροι προσευχαὶ τῶν παιδίων ἐν καιρῷ γεγονότων συγκλονιζόντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, οἷον ἀσθενειῶν, θεομηνιῶν κλπ. δι' ὧν εὐχαριστοῦσι τὸν Θεόν διὰ τὰ ἀγαθὰ, ἃ παρέχει αὐτοῖς, ἢ παρακαλοῦσιν Αὐτὸν νὰ τὰ προσφυλάξῃ ἐκ τοῦ κινδύνου.

7) Ἄγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

β' Ποιήματα καὶ ᾄσματα θρησκευτικὰ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀλφαβηταρίῳ περιεχομένων.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θανάτου πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Σημ. Κατάλληλα ποιήματα καὶ ᾄσματα θρησκευτικὰ δύνανται νὰ χρησιμοποιῶνται καὶ ὡς προσευχαὶ ἐνάοξσεως καὶ λήξεως τῶν μαθημάτων.

γ' Διδασκαλίαι ἀπλαῖ πρὸς ἐρμηγίαν τῶν ἐξῆς ἑορτῶν.

1) Τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, 2) τῆς βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ, 3) τῆς Κυριακῆς τῶν Βαθῶν, 4) τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ, 5) τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Β' τάξις.

α' Προσευχαί.

1) Προσευχὴ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας ὡς καὶ ἐν τῇ α' τάξει, ἀλλὰ πῶς ἐκτενεστέρα, 2) Προσευχὴ μετὰ τὴν λήξιν τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας, 3) Προσευχὴ πρὸ τοῦ φαγητοῦ, 4) Προσευχὴ μετὰ τὸ φαγητόν, 5) Προσευχὴ πρὸ τῆς κοιτακλίσεως τὴν ἑσπέραν, ὡς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τάξει ἀλλὰ πῶς ἐκτενεστέρα, 6) Προσευχὴ μετὰ τὴν ἔγερσιν τὴν πρωΐαν, 7) Ἐπίκαιροι προσευχαί ἐν καιρῷ γεγονότων συγκλονιζόντων τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.

β' Ποιήματα καὶ ᾄσματα θρησκευτικὰ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀναγνωσματοβιβλίῳ τῆς β' τάξεως περιεχομένων.

γ' Διδασκαλίαι ἀπλαῖ πρὸς ἐρμηγίαν ἑορτῶν.

1) Τῶν ἑορτῶν τῶν ἀναγραφομένων ἐν τῇ α' τάξει, 2) τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ, 3) τῶν γενεθλίων τῆς Θεοτόκου, 4) τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, 5) τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, 6) τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου.

Γ' τάξις.

Α' Ἱστορίαι ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

α' Ἡ πρὸ τῶν Πατριαρχῶν ἱστορία. 1) Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ἡ πλάσις τοῦ ἀνθρώπου, 2) ὁ παράδεισος, ἡ παρακοὴ τῶν πρωτοπλάστον καὶ ἡ ἔξωσις αὐτῶν ἐκ τοῦ παραδείσου, 3) ὁ κατακλισμός καὶ ὁ πύργος τῆς Βαβέλ.

β' Οἱ Πατριαρχαί. 1) Ὁ Ἀβραάμ, 2) Ὁ Ἰσαάκ, 3) Ὁ Ἰακώβ, 4) τὰ κατὰ τὸν Ἰωσήφ.

γ' Ἡ ἱστορία τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Νουῦ.

δ' Οἱ κριταί. 1) Ὁ Σαμφών, 2) Ὁ Γεδεών, 3) Ὁ Ἥλι καὶ Ὁ Σαμουὴλ.

ε' Ἡ καλὴ νύμφη Ρούθ.

στ' Οἱ βασιλεῖς. 1) Ὁ Σαούλ, 2) Ὁ Δαβίδ, 3) Ὁ Σολομὼν, 4) Ὁ Ῥοβοάμ καὶ Ἱεροβοάμ, 5) ἡ κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλωνος.

ζ' Οἱ προφῆται. 1) ὁ Ἡλίας, 2) ὁ Ἡσαίας, 3) ὁ Ἰερεμίας 4) ὁ Δανιήλ, 5) ὁ Ἴωνᾶς.

η' Ἡ ἱστορία τοῦ πολυπαθοῦς Ἰώβ.

Β' ποιήματα καὶ ἄσματα θρησκευτικὰ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀναγνωσματάρῳ τῆς γ' τάξεως περιεχομένων καὶ τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ὀδικῆς ἀναγραφουμένων.

Γ' Προσευχαί. Προσευχαί ὡς καὶ ἐν τῇ α' καὶ τῇ β' τάξει, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκτεταμέναι καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Δ' Ἑρμηνεῖαι ἐορτῶν. 1) Τῆς ἐορτῆς τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ, 2) τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Δημητρίου, 3) τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, 4) τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, 5) τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ε' Γεωγραφία τῶν χωρῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Α' τάξις.

Α' ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης.

α') Τὰ κατὰ τὴν Θεοτόκον. 1) Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου, 2) τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, 3) ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε κλπ.), 4) ἡ κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

β') Τὰ κατὰ Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον. 1) ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου, 2) τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου, 3) ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Ἰωάννου.

γ') Τὰ κατὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. 1) ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ (Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ κλπ., Χριστὸς γενᾶται κλπ. Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν κλπ.), 2) ἡ προσκύνησις τῶν μάγων, 3) ὁ Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον, 4) ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλὴμ, 5) ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ (Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένου σου, Κύριε κλπ.), 6) ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, 7) τὸ θαῦμα τῆς Κανᾶ, 8) ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναὺν, 9) ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου, 10) ἡ θεραπεία τῶν 10 λεπρῶν, 11) ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Καπερναοῦμ, 12) ὁ ἐκάντωνταρχος τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός, 13) ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς, 14) ὁ χορτασμὸς τῶν πεντακισχιλίων διὰ πέντε ἄρτων, 15) ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Βηθεσδαῖ, 16) ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας, 17) ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, 18) ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λαζάρου, 19) ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου (Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πιστούμενος κλπ.), 20) ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος, 21) ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ

Σαμαρείτις, 22) ή παραβολή του άφρονος πλουσίου, 23) ή παραβολή του τελόνου και του Φαρισαίου, 24) ή παραβολή των μωρών παρθένων, 25) ή παραβολή του ελεήμονος Σαμαρείτου, 26) ή παραβολή του άσώτου υιού, 27) ή είσοδος του 'Ιησού εις 'Ιερσόλυμα, 28) ο 'Ιησούς όμιλεί κατά των Φαρισαίων, 29) το άνώτατον συμβούλιον και ή προδοσία του 'Ιούδα, 30) ο μυστικός δείπνος, 31) ή σύλληψις του 'Ιησού εν Γεθσημανή, 32) ο 'Ιησούς πρό του συνεδρίου, 33) ή άρνησις του Πέτρου και το τέλος του 'Ιούδα, 34) ο 'Ιησούς πρό του Πιλάτου, 35) σταύρωσις του 'Ιησού (Σήμερον κρεμάται επί ξύλου ο εν ύδασι κλπ.), 36) παρή του 'Ιησού ('Ο ευσχήμεν 'Ιωσήφ κλπ., "Οτε εκ του ξύλου σε νεκρόν κλπ.) 37) ή άνάστασις του 'Ιησού (Χριστός άνέστη, Το φαίδρον της άναστάσεως κήρυγμα κλπ., 'Αναστάσεως ήμέρα κλπ., Πάσχα ιερών ήμιν σήμερον αναδέδεικται κλπ.), 38) ή άνάληψις του 'Ιησού ('Ανελήφθης εν δόξη κλπ.), 39) ή μεταμόρφωσις του Χριστού (Μεταμορφώθης εν τῷ ὄρει κλπ.).

Β' Προσευχαί ως και εν τῇ γ' τάξει, άλλ' εν συνδυασμῷ προς την διδασκαλίαν της Καινης Διαθήκης.

Γ' Ποιήματα και ἄσματα θρησκευτικά εν των εν τῷ αναγνωστικῷ βιβλίῳ περιεχομένων και των εν τῷ προγράμματι της ὀδικῆς αναγραφομένων.

Δ' Γεωγραφία της Παλαιστίνης.

Ε' τάξις.

Α' Ἐκκλησιαστική ιστορία.

1) Ἡ ἐροτή της Πεντηκοστής και ή ἐπιφοίτησις του ἁγίου Πνεύματος (Εὐλογητὸς εἶ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους κλπ.), 2) ή πρώτη χριστιανική ἐκκλησία· ὁ βίος των πρώτων χριστιανῶν· ἐκλογή διακόνων προς περίθαλψιν των χριστιανῶν· ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος, ὁ Φίλιππος, 3) ὁ Παῦλος, αἱ σπουδαί του Παύλου, ὁ Παῦλος ἀπό σφοδρότατου διώκτου καθίσταται θερμότατος κήρυξ της νέας θρησκείας· ὁ Παῦλος κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον ἐν Συρίᾳ, Μικρᾷ Ἀσίᾳ και Κύπρῳ· ἱδρύσιν ἐκκλησιῶν, 4) ὁ Παῦλος ἱδρύει ἐν Φιλίπποις, Θεσσαλονίκη και Βεροία ἐκκλησίας, 5) ὁ Παῦλος ἐν Ἀθήναις κηρύττει περί του ἄγνωστου Θεοῦ· Διονύσιος ὁ ἀρεσπαγίτης, 6) ὁ Παῦλος ἐν Κορίνθῳ ἱδρύει ἐκκλησίαν, 7) ὁ Παῦλος ἐπιστρέφει εἰς Ἱερουσαλήμ, συλλαμβάνεται και ἀποστέλλεται εἰς Ρώμην· τελευτὴ του Παύλου, 8) ὁ ἀπόστολος Πέτρος (Οἱ των ἀποστόλων πρωτόθρονοι κλπ.), 9) ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας (ὡς των ἀποστόλων πρωτόκλητος κλπ.), 10) ὁ ἀπόστολος Λουκᾶς, 11) οἱ ἄλλοι

ἀποστόλοι, 12) ὀργανισμὸς τῶν πρώτων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ διοικήσεις αὐτῶν· διάκονοι, πρεσβύτεροι, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 13) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 14) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 15) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 16) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 17) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 18) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 19) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 20) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 21) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 22) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 23) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 24) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 25) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 26) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 27) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 28) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 29) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 30) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 31) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι, 32) ἀποστολικά ἐκκλησιαί, ἐπίσκοποι, ἐπαρχιακὰ σύνοδοι.

Β' Προσευχαί.

1) Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς κλπ., Βασιλεῦ οὐράνιε, παράκλητε, κλπ., Ἅγιος ὁ Θεὸς κλπ., Δόξα Πατρὶ κλπ. Παναγία Γριάς κλπ., Πάτερ ἡμῶν κλπ. 2) Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ προσδεξάμενος τὰ παιδιὰ ἐλθόντα πρὸς σέ κλπ. 3) Θεοτόκε Παρθένε, χαίρε κεχαριτωμένη Μαρία κλπ.

Γ' Ποιήματα καὶ ᾠδαὶ θρησκευτικά ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀναγνωστικῷ βιβλίῳ περιεχομένων καὶ τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ᾠδικῆς ἀναγεγραμμένων.

Δ' Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα περιχοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἀναφερομένων εἰς τὸν βίον, τὰ θαύματα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ.

ΣΤ' τάξεις.

Α' Λειτουργική.

1) Ὁ ναός καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ· ῥυθμοὶ χριστιανικῶν ναῶν· οἱ ἐπισημῶτατοι τούτων, 2) ἱερὰ σκευή, 3) ἑορταὶ κινηταὶ καὶ ἀκίνητοι, Δεσποτικά καὶ Θεσηφορικά· ἑορταὶ ἁγίων, βίοι ἁγίων, 4) ἱερὰ ἀκολουθία· ἔρμηνεία τῆς λειτουργίας.

Β' Κατήχησις.

1) Περί θρησκείας· εἶδη θρησκειῶν, αἱ μονοθεϊστικαὶ θρησκείαι, ὁ χριστιανισμὸς καὶ αἱ διάφοροι χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, ἡ ὀρθόδοξος χριστιανικὴ ἐκκλησία, 2) πηγαὶ τῆς ἡμετέρας χριστιανικῆς θρησκείας (ἁγία Γραφή καὶ παράδοσις)· τὰ βιβλία τῆς ἁγίας Γραφῆς, 3) τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, ἔρμηνεία αὐτοῦ, 4) ὁ δεκάλογος· ἔρμηνεία αὐτοῦ, 5) τὰ μυστήρια, 6) περί προσευχῆς· ἡ Κυριακὴ προσευχή.

Γ' Προσευχαί.

1) Κύριε, ὁ τὸ πανάγιόν Σου πνεῦμα κλπ. 2) ὁ ἐν παντί καιρῷ καὶ πάσῃ ὥρᾳ κλπ. 3) εὐφρανὰς ἡμᾶς, Κύριε, ἐν τοῖς ποιήμασί Σου καὶ ἐν τοῖς ἔργοις κλπ. 4) Δέσποινα πρόσδεξαι τὰς δεήσεις κλπ. 5) τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου κλπ.

Δ' Ποιήματα καὶ ἄσματα θρησκευτικὰ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀναγνωστικῷ βιβλίῳ περιεχομένων καὶ τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ὁδικῆς ἀναγραφομένων.

Ε' Ἀνάγνωσις καὶ ἔρμηνεία παραβολῶν, τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας καὶ ἄλλων ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου περικαπῶν.

Β' Διὰ τάξεις συνδιδασκομένως.

Α' καὶ Β' τάξεις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Προσευχαί.

1) Προσευχὴ τοῦ παιδίου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας, δι' ἧς παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ τὸ πνεῦμά Του τὸ ἅγιον, ἐναρωτήσῃ αὐτὸ καὶ μάθῃ γράμματα καὶ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος.

2) Προσευχὴ τοῦ παιδίου μετὰ τὴν λήξιν τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας, δι' ἧς εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, διότι διεφύλαξεν αὐτὸ κατὰ τὴν ἡμέραν ὑγιᾶς καὶ ἔστειλε τὸ πνεῦμά Του τὸ ἅγιον καὶ ἐρώτησεν αὐτὸ εἰς τὰ καλὰ μαθήματα.

3) Προσευχή τοῦ παιδίου κατὰ τὴν ἑσπέραν, πρὸ τῆς κατακλίσεως, δι' ἧς παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ τὸν ἄγγελόν Του, ἵνα φυλάξῃ αὐτὸ κοιμώμενον τὴν νύκτα ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

4) Προσευχή τοῦ παιδίου τὴν προίαν μετὰ τὴν ἔγερσιν, δι' ἧς εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, διότι διεφύλαξεν αὐτὸ τὴν νύκτα ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ Τὸν παρακαλεῖ νὰ φυλάξῃ αὐτὸ ἐπίσης καὶ τὴν ἡμέραν.

5) Προσευχή ὑπὲρ τῶν γονέων, τῶν ἀδελφῶν, τοῦ διδασκαλίου, τῶν συμμαθητῶν κλπ.

6) Ἐπίκαιροι προσευχαὶ τῶν παιδίων ἐν καιρῷ γεγονότων συγκλονιζόντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, ὅσον ἀσθενειῶν, θεομητιῶν, κλπ., δι' ὧν παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν νὰ προσφύλῃ αὐτὰ ἐκ τοῦ κινδύνου ἢ εὐχαριστοῦσι διὰ τὰ μεγάλα ἄγαθά, ἃ παρέχει εἰς αὐτά.

7) "Ἄγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

Β' Ποιήματα καὶ ᾠδατα θρησκευτικά, ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀναγνωστικοῖς βιβλίοις τῶν τάξεων τούτων περιεχομένων.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Σημ. Κατάλληλα ποιήματα καὶ ᾠδατα θρησκευτικὰ δύνανται νὰ χρησιμοποιῶνται καὶ ὡς προσευχαὶ ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῶν μαθημάτων.

Γ' Διδασκαλαὶ ἀπλᾶι πρὸς ἐρμηνεῖαν τῶν ἐξῆς ἐορτῶν.

1) Τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, 2) τῆς βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ, 3) τῆς Κυριακῆς τῶν Βαλίων, 4) τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ, 5) τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Α' καὶ Β' τάξις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Προσευχαὶ αἱ καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς συνδιδασκαλίας, ἦτοι

1) Προσευχή πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας.

2) Προσευχή μετὰ τὴν λήξιν τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας.

3) Προσευχή πρὸ τοῦ φαγητοῦ.

4) Προσευχή μετὰ τὸ φαγητόν.

5) Ἐπίκαιροι προσευχαὶ ἐν καιρῷ γεγονότων συγκλονιζόντων τὴν ψυχὴν τῶν παιδίων.

"Ἄγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός κλπ.

Β' Ποιήματα και ἄσματα θρησκευτικά ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀναγνωστικοῖς βιβλίοις περιεχομένων.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ κλπ.

Γ' Διδασκαλίαι ἀπλαῖ πρὸς ἐρμηνεῖαν τῶν ἐξῆς ἐορτῶν.

1) Τοῦ γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, 2) τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, 3) τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, 4) τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ, 5) τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου.

Γ' καὶ Δ' τάξεις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Ἱστορίαι ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

α') Ἡ πρὸ τῶν Πατριάρχων ἱστορία,

1) Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ἡ πλάσις τοῦ ἀνθρώπου, 2) ὁ παράδεισος, ἡ παρακοή τῶν πρωτοπλάστον καὶ ἡ ἔξωσις αὐτῶν ἐκ τοῦ παραδείσου, 3) ὁ κατακλυσμός καὶ ὁ πύργος τῆς Βαβέλ.

β') Οἱ πατριάρχαι. 1) Ὁ Ἀβραάμ, 2) ὁ Ἰσαάκ, 3) ὁ Ἰακώβ, 4) τὰ κατὰ τὸν Ἰωσήφ.

γ') Ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναουῆ.

δ') Οἱ κριταί. 1) Ὁ Σαμφών, 2) ὁ Γεδδων, 3) ὁ Ἠλὶ καὶ ὁ Σαμουὴλ.

ε') Ἡ καλὴ νύμφη Ῥοῦθ.
στ') Οἱ βασιλεῖς. 1) Ὁ Σαούλ, 2) ὁ Δαβὶδ, 3) ὁ Σολομών, 4) ὁ Ῥοβοὴμ καὶ Ἰεροβοάμ, 5) ἡ κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλώνας.

ζ') Οἱ προφῆται. 1) Ὁ Ἡλίας, 2) ὁ Ἡσαίας, 3) ὁ Ἰερειάς, 4) ὁ Δανιήλ, 5) ὁ Ἰωνᾶς.

η') Ἡ ἱστορία τοῦ πολυπαθοῦς Ἰώβ.

Β' Ποιήματα και ἄσματα θρησκευτικά ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀναγνωστικοῖς βιβλίοις τῆς γ' καὶ δ' τάξεως περιεχομένων καὶ τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ᾠδικῆς ἀναγραφόμενων.

Γ' Προσευχαί ὡς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ τάξει, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκτεταμέναι καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς παλαιᾶς Διαθήκης.

Δ' Ἐρμηνεῖαι ἐορτῶν. 1) Τῆς ἐορτῆς τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ, 2) τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Δημητρίου, 3) τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, 4) τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, 5) τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ε' Γεωγραφία τῶν χωρῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Γ' καὶ Δ' τάξεις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης.

- α') Τὰ κατὰ τὴν Θεοτόκον· 1) Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου, 2) τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, 3) ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (Χαίρε κεχαριτωμένη Θεοτόκε κλπ.), 4) ἡ κοίμησις τῆς Θεοτόκου.
- β') Τὰ κατὰ Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον· 1) Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου, 2) τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου, 3) ἡ ἀποκεράλισις τοῦ Ἰωάννου.
- γ') Τὰ κατὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· 1) Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ (Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ κλπ. Χριστὸς γεννᾶται κλπ., Ἡ γέννησις σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν κλπ.), 2) ἡ προσκύνησις τῶν μάγων, 3) ὁ Ἠρώδης καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον, 4) ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλὴμ, 5) ἡ βάπτισις τοῦ Χριστοῦ (Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένου σου, Κύριε κλπ.), 6) ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, 7) τὸ θαῦμα τῆς Κανᾶ, 8) ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναὺν, 9) ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰακείρου, 10) ἡ θεραπεία τῶν 10 λεπρῶν, 11) ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Καπερναοῦμ, 12) ὁ ἐκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός, 13) ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς, 14) ὁ χορτασμὸς τῶν πεντακισχιλίων διὰ πάντε ἄρτων, 15) ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Βηθσαδᾶ, 16) ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας, 17) ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, 18) ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λαζάρου· ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου (Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πιστούμενος κλπ.), 19) ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος, 20) ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρείτις, 21) ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου, 22) ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, 23) ἡ παραβολὴ τῶν μωρῶν παρθένων, 24) ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου, 25) ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώπου υἱοῦ, 26) ἡ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα, 27) ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ κατὰ τῶν Φαρισαίων, 28) τὸ ἀνώτατον συμβούλιον καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα, 29) ὁ μυστικὸς δείπνος, 30) ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ, 31) ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ συνεδρίου, 32) ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου καὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰούδα, 33) ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου, 34) σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ (Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου κλπ.), 35) ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ (Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ κλπ.), 36) ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ (Χριστὸς ἀνέστη κλπ., Τὸ παιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα.

κλπ., Ἀναστάσεως ἡμέρα κλπ., Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον κλπ.), 37) ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ (Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ κλπ.), 38) ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ (Μεταμορφώθη ἐν τῷ ὄρει κλπ.).

Β' Προσευχαί. Ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος, ἀλλ' ἐν συδιασμῷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Γ' Ποιήματα καὶ ᾠδαὶ θρησκευτικὰ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀναγκαστικαῖς βιβλίαις τῆς γ' καὶ δ' τάξεως περιεχομένων καὶ τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ἡδικῆς ἀναγραφόμενων.

Δ' Γεωγραφία τῆς Παλαιστίνης.

Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία.

1) Ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ ἁγίου Πνεύματος (Ἐβλογητὸς εἶ, Χριστὸ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφος κλπ.), 2) ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία, ὁ βίος τῶν πρώτων χριστιανῶν, οἱ διάκονοι, ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος, ὁ Φίλιππος, 3) ὁ Παῦλος, αἱ σπουδαὶ τοῦ Παύλου, ὁ Παῦλος ἀπὸ σφοδρῶτατος διώκτου καθίσταται θεμιτότατος κηρῦξ τῆς νέας θρησκείας, ὁ Παῦλος κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον ἐν Συρίᾳ, Μικρῇ Ἀσίᾳ καὶ Κύπρῳ, Ἰδρύσας ἐκκλησιῶν, ὁ Παῦλος ἰδρύει ἐν Φιλίπποις, Θεσσαλονίκῃ καὶ Βεροῖνι ἐκκλησίας, ὁ Παῦλος ἐν Ἀθήναις κηρύττει περὶ τοῦ ἀγνώστου Θεοῦ, Διονύσιος ὁ Ἀεροπαγίτης, ὁ Παῦλος ἐν Κορίνθῳ ἰδρύει ἐκκλησίαν, ὁ Παῦλος ἐπιστρέφει εἰς Ἱερουσαλήμ, συλλαμβάνεται καὶ ἀποστέλλεται εἰς Ῥώμην. Τελευτὴ τοῦ Παύλου, 4) ὁ ἀπόστολος Πέτρος (Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονος κλπ.), 5) ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας (Ὡς τῶν ἀποστόλων πρωτόκλητος κλπ.), 6) ὁ ἀπόστολος Λουκᾶς, 7) οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι, 8) ὄργανισμός τῶν πρώτων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ διοικήσις αὐτῶν, διάκονοι, πρεσβύτεροι, ἐπίσκοποι, ἐπαρχικαὶ σύνοδοι, 9) διωγμοὶ τῶν χριστιανῶν, μάρτυρες τῆς νέας θρησκείας, ὁ ἅγιος Δημήτριος, ὁ ἅγιος Γεώργιος κλπ. (Μέγαν εἶρατον ἐν τοῖς κινδύνοις κλπ., Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς κλπ.), 10) ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, προστάτης τῆς νέας θρησκείας, τὸ λάβαρον, ὁ τίμιος σταυρὸς καὶ ἡ ἀγία Ἐλένη, ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως (Τοῦ σταυροῦ σωτὸν τύπον ἐν οὐρανῷ θεασάμενος κλπ.), 11) ὁ Ἄρειος καὶ ἡ πρώτη

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

τέρας χριστιανικῆς θρησκείας (ἅγια Γραφή και παράδοσις), τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, ἑρμηνεῖα αὐτοῦ, αἱ δέκα ἐντολαί, ἑρμηνεῖα αὐτῶν, τὰ μυστήρια, περί προσευχῆς, ἡ Κυριακὴ προσευχή.

Γ' Προσευχαί. 1) Κύριε, ὁ πνεῦμα σου κλπ. 2) Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ και πάση ὥρᾳ κλπ., 3) Εὐφραναι ἡμᾶς, Κύριε, ἐν τοῖς ποιήμασί σου κλπ., 4) Δέσποινα, πρόσδεσαι τὰς δεήσεις κλπ. 5) Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ κλπ.

Δ' Ποιήματα και ᾄσματα θρησκευτικά ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀναγνωστικοῖς βιβλίοις περιεχομένων και τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ᾠδικῆς ἀναγραφημένων.

Ε' Ἀνάγνωσις και ἑρμηνεῖα περικοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἀναφερομένων εἰς τὸν βίον και τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ και τῆς ἐπὶ τοῦ ἔθνους ἐπιπέρας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α' Διὰ τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένας

Α' τάξις.

Α' Λεκτικάι ασκήσεις.

1) Συνδιαλέξεις ἀρεταίαι περὶ τοῦ παιδικοῦ βίου. Ὁ παῖς ἐν τῇ οἰκογενεῖα. Ὀνομα τοῦ μαθητοῦ, τῶν γονέων. Ἀσχολίαι τῶν γονέων. Παιδικαὶ κατ' οἶκον ἀσχολίαι. Ἐνδιαφέροντα οἰκογενειακὰ γεγονότα καὶ ἑρταί. Ὁ παῖς μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν. Αἱ συνήθειαι ἐν τῷ τόπῳ παιδαί. Ὁ τρόπος καθ' ὃν παίζονται. Ὁ παῖς ἐν τῷ σχολείῳ. Θέσεις τῶν μαθητῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς παραδόσεως, ἀνάστημα καὶ ἄλλα σωματικὰ χαρακτηριστικά. Ὁ ἡμερήσιος ἐν τῷ σχολείῳ βίος.

2) Κατάλληλα παραμύθια καὶ μῦθοι.

3) Πρακτικὴ διάκρισις ἀτελοῦς καὶ πλήρους ἐκφράσεως ἐξ ἀφορμῆς ἀτελοῦ ἀπαντήσεων τῶν μαθητῶν. Ἀνάλυσις γνωστῶν προτάσεων εἰς λέξεις, λέξεων εἰς συλλαβὰς. Διάκρισις καὶ ὀνομασία τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων. Διάκρισις λέξεων μονοσυλλάβων, δυσυλλάβων κλπ. Ἀνάλυσις συλλαβῶν εἰς φθόγγους, σύνθεσις φθόγγων εἰς συλλαβὰς. Ἐπίμονος προσοχὴ εἰς τήρησιν τοῦ συλλαβικοῦ τόνου τῶν λέξεων καὶ ὀρθὴν διάρθρωσιν τῶν κακῶς προφερομένων φθόγγων.

Β' Ἀνάγνωσις καὶ γραφή.

1) Ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ ἐπὶ τῇ βίσει τοῦ ἀλφαβηταρίου. Σκοπὸς ἢ κατὰ λέξιν ἄπταιστος ἀνάγνωσις καὶ ἡ κανονικὴ γραφὴ τῶν γραμμάτων. Ἡ γραφὴ εἰς μέγεθος μέτριον καὶ ὑπὸ κλίσιν ἐλαχίστην. Σχῆμα γραμμάτων παρεμφερὲς πρὸς τὸ τοῦ τύπου.

2) Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Γ' Ὄρθογραφικαὶ ασκήσεις.

Διάκρισις καὶ ὀνομασία τῶν τόνων, τῶν πνευμάτων, καὶ τῶν διαφόρων γραφῶν τῶν φωνηέντων (ε-αι, ο-ω, ι-η-ει κλπ.). Ὄρθογραφικὴ ἐξέτασις λέξεων καὶ φράσεων τῆς ἀναγνώσεως, γραφὴ αὐτῶν ὑπὸ μνήμης. Διάκρισις κόμματος, τελείας στιγμῆς, ἐρωτηματικοῦ. Τονισμὸς τοῦ ε καὶ ο καὶ τῆς προπαραλήγουσας.

Β' τάξις.

Α' Ανάγνωσις.

1) Ανάγνωσις ἐκ τοῦ ἀναγνωστικοῦ βιβλίου. Σκοπὸς ἢ κατὰ πρότασιν ἀπταιστος ἀνάγνωσις. Ἐπίμονος προσοχὴ εἰς τήρησιν ὀρθοῦ τόνου προτάσεως.

2) Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Β' Δεκτικαὶ ἀσκήσεις.

1) Ἀδρομερὴς ἀνάλυσις τοῦ ἡμερησίου παιδικοῦ βίου εἰς σειράν προτάσεων παραστατικῶν τῶν κυριωτέρων ἐνεργειῶν καὶ καταστάσεων τοῦ μαθητοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἡμέρας, καθημερινῆς καὶ ἑορτῆς. Λεπτομερὴς ἀνάλυσις τοῦ περιεχομένου καταλλήλων τοιούτων προτάσεων εἰς συστήματα μερικωτέρων προτάσεων ἀποτελοῦντα πλήρη ἀνακοίνωσιν τοῦ μαθητοῦ περὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς σχετικῆς ἐνεργείας (π. χ. νίπτομαι. Πῶς ἀκριβῶς; Τί κίμων; Τί πρῶτον, τί ἔπειτα; Καὶ οὕτω καθεξῆς).

2) Ὁμοία ἀνάλυσις ἐντυπώσεων τοῦ μαθητοῦ ἐκ τοῦ λοιποῦ βίου τῆς οἰκογενείας. Ἔργα τῆς μητρός, τοῦ πατρὸς, τοῦ πάππου, τῆς μάμμης, πρεσβυτέρων ἢ νεωτέρων ἀδελφῶν.

3) Ἀσκήσεις εἰς ἐλευθέραν καὶ ἐν συνεχείᾳ λόγῳ ἀπίδουσι μύθων καὶ διηγημάτων τῆς ἀναγνώσεως καὶ περιγραφῶν τῆς πατριδογνωσίας.

Γ' Ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις.

α') Ὀρθογραφικὴ ἐξέτασις καὶ γραφὴ μέρους τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως μικρὸν τι ὅλον ἀποτελοῦντος. Γραφὴ αὐτοῦ ἀπὸ μνήμης καὶ καθ' ὑπαγόρευσιν ἐν τῷ σχολείῳ. Κατὰ τὸ β' ἐξάμηνον ἀντιγραφὴ τοιούτου κειμένου κατ' οἶκον καὶ ἐξέτασις αὐτοῦ ἐν τῷ σχολείῳ.

β') Ὀρθογραφικὴ ἐξέτασις καὶ γραφὴ ρημάτων δηλωτικῶν ἐνεργειῶν καὶ καταστάσεων τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸ α' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς. Ῥήματα εἰς -'ω, -'ομαι, -ῶ, -ῶμαι, -οῦμαι. Σχηματισμοὶ τοῦ α' πληθυντικοῦ προσώπου. Πρακτικαὶ παρατηρήσεις περὶ τοῦ τονισμοῦ αὐτῶν.

Γ' τάξις.

Α' Ανάγνωσις.

1) Ανάγνωσις ἐκ τοῦ ἀναγνωστικοῦ βιβλίου. Σκοπὸς ἢ ἀπταιστος ἀνάγνωσις προτάσεων καὶ συνεχοῦς λόγου.

Ἐπίμονος προσοχὴ εἰς τήρησιν ὀρθοῦ καὶ φυσικοῦ τόνου προτάσεως καὶ περιόδου.

2) Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Β' Λεκτικαὶ ἀσκήσεις.

1) Ἀνάλυσις ἐντυπώσεων τοῦ μαθητοῦ ἐκ γεγονότων τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως εἰς συντόμους καὶ συνηρημένους περὶ αὐτῶν ἀνακρινώσεις.

2) Ἐπίμονος ἀσκήσις εἰς ἐλευθέραν καὶ συνεχῆ ἀπόδοσιν τοῦ περιεχομένου τῶν ἀναμνησκόμενων.

Γ' Ὄρθογραφικαὶ ἀσκήσεις.

α' Ἀντιγραφή κατ' οἶκον μέρους τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως μικρὸν τι ὅλον ἀποτελοῦντος. Ἐξέτασις αὐτοῦ ἐν τῷ σχολεῖο.

β') Ὄρθογραφικὴ ἐξέτασις καὶ γραφὴ ὅλικου τῶν λεκτικῶν ἀσκήσεων.

1) Ῥήματα, ἰδίως δηλωτικὰ ἐνεργειῶν καὶ καταστάσεων τοῦ μαθητοῦ, ὅσον τὸ δυνατόν περισσώτερα, εἰς τὸ α' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς. Διάκρισις αὐτῶν εἰς ὀρθογραφικὰς κατηγορίας (ῤήματα εἰς-αἰώ--εἴω, -έω-αἰώ, -έρω-αἰώ-ἴζω-ἴνω-ἴνω κτ.). Σχηματισμὸς τοῦ ἐνεστώτος τῶν βαρυτόνων κατὰ πρόσωπα. Ἐπίμονος προσοχὴ εἰς τὴν ὀρθογραφικὴν διάκρισιν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τοῦ γ' ἐνικοῦ προσώπου τοῦ μέσου καὶ τοῦ β' πληθυντικοῦ τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Σχηματισμὸς τοῦ μέλλοντος κατὰ πρόσωπα. Ὄρθογραφικὴ διάκρισις τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τοῦ ἐνεστώτος καὶ τοῦ μέλλοντος. Ἄλλαι λέξεις, μεθ' ἧς αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις γράφονται ὕπως καὶ μετὰ τὸ θά (νὰ κ.τ.τ.).

2) Συνήθη ἀσυναίρετα ὀνόματα καὶ τῶν τριῶν κλίσεων κατὰ γένη καὶ καταλήξεις ἄνευ διακρίσεως κλίσεων (ἀρσενικά εἰς -ος, οὐδέτερα εἰς -ον καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς). Πρακτικαὶ παρατηρήσεις περὶ τοῦ τονισμοῦ αὐτῶν.

Σχηματισμὸς τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς τῶν τοιούτων ὀνομάτων (τὸ ἐν-τὰ δύο ἢ τὰ πολλά). Σχηματισμὸς τῆς ἐνικῆς καὶ πληθυντικῆς αἰνιχτικῆς καὶ γενικῆς. Τῆς ὀριστικῆς ὀλίγαι μόνον ἐμπρόθετοι φράσεις τῆς ἐν τόπῳ στάσεως γνωστῶν γεωγραφικῶν ὀνομάτων. Πρακτικαὶ παρατηρήσεις περὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν πτώσεων.

3) Μικρὰ τινὰ συστήματα προτάσεων τῶν λεκτικῶν ἀσκήσεων.

Δ τάξις.

Α' Ανάγνωσις.

- 1) Ανάγνωσις ἐκ τοῦ ἀναγνωστικοῦ βιβλίου. Σκοπὸς ἡ ἀπταιστος καὶ λογικὴ ἀνάγνωσις. Ἀνακεφαλαίωσις τοῦ περιεχομένου τῶν ἀναγνωσκομένων.
- 2) Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Β' Συνθετικαὶ ἀσκήσεις.

Διηγήσεις καὶ περιγραφαὶ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τῷ σχολείῳ βίον τοῦ παιδίου.
Περιγραφαὶ ἀπλῶν καὶ εὐσυνόπτων γεγονότων τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως.

Γ' Γραμματικὴ καὶ ὀρθογραφικὴ διδασκαλία.

α') Παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις ὀρθογραφικαὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῶν συνθέσεων.

β') Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἐκ τῆς ρηματικῆς κλίσεως δεδιδασγμένων. Διάκρισις περισπωμένων ρημάτων. Ἀπλῶς τινα περὶ συναϊρέσεως. Σχηματισμὸς τῶν περισπωμένων τῆς α' καὶ β' συζυγίας εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ μέλλοντα τῆς ὀριστικῆς. Ὁ ἐνεστώτις εἰς μόνον τὸν συνηρημένον τύπον. Σχηματισμὸς τοῦ ὀριστοῦ τῆς ὀριστικῆς. Ἀπλῶς τινα περὶ ἀβέξσεως.

Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς κλίσεως δεδιδασγμένων. Σχηματισμὸς τῶν εἰς -εὺς καὶ -εις (-εως) τριτοκλίτων εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

Διάκρισις ὀδυσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου. Αἱ συνήθεις ἐπιθετικαὶ καταλήξεις καὶ τῶν τριῶν γενῶν. Παρατηρήσεις περὶ τοῦ τοισμοῦ τῶν εἰς -α θηλυκῶν ἐπιθέτων.

Ὀμαλὰ παραθετικὰ (-ότερος -ώτερος). Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν. Ἐγκλίσις τοῦ τόπου τῶν συγκομμένων τύπων. Ἄστοι λέξεις.

Παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐτυμολογικῆς συγγενείας τῶν λέξεων· σειραὶ γνωστῶν λέξεων συγγενῶν ἐκ συνθέσεως ἢ παραγωγῆς. Συνήθη παράγωγα εἰς -ία -εἶα, -εἶα -οἶα, -οσύνη. Συνήθη παράγωγα εἰς -μα -σις -τής.

Ε' τάξις.

Α' Ανάγνωσις.

- Ἀνάγνωσις ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει.
- Ἀνάγνωσις καταλλήλων μερῶν τοῦ ἀναγνωστικοῦ μετὰ

ἴδιαν κατ' οἶκον μελέτην καὶ συνοπτικὴ ἀπόδοσις τοῦ περιεχομένου αὐτῶν.

Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Β' Συνθέσεις.

Διηγήσεις καὶ περιγραφαὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς λοιπῆς διδασκαλίας.

Περιγραφαὶ ἀντικειμένων καὶ γεγονότων τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως.

Ἐκθέσεις περὶ γεγονότων τοῦ ἰδίου βίου, ἐνίοτε καὶ ὑπὸ τύπον ἐπιστολῆς.

Γ' Γραμματικὴ καὶ ὀρθογραφικὴ διδασκαλία.

α') Παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις ὀρθογραφικαὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῶν συνθέσεων.

β') Διάκρισις κλιτῶν καὶ ἀκλιτῶν. Τὰ ἄκλιτα. Αἱ συνθέσεις ἐν τῇ γραφομένῃ προθέσεις· παρατηρήσεις περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν. Ἐκθλιψις. Σύνδεσμοι· φαινόμενα ἐγκλίσεως τόνου ἐν ταῖς συνδέσμοις (ὄστε, εἴτε κ.τ.τ.) Ἐπιρρήματα (ἐπιρρήματα εἰς -ως-ῶς, -θεν-ῶθεν). Ἐπιφωνήματα.

γ) Διάκρισις συνθετικῶν μερῶν. Πρακτικαὶ παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις περὶ τὴν ὀρθογραφίαν τῶν συνθέτων (εὔ, δυσ- δι- τρι- καλλι- ἀρχι- ἡμι- ὄνομος κ.τ.τ.).

Διάκρισις παραγωγικῆς καταλήξεως. Ὑποκοριστικά, πατρωνυμικά, ἐθνικά, παράγωγα ἐπίθετα. Παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις περὶ τὴν ὀρθογραφίαν τῶν εἰς -ινός -εινός, αἰός, -εἰός -οἰός.

Κλίσις ὀνομάτων. Διάκρισις οὐσιαστικῶν α', β' καὶ γ' κλίσεως. Τὰ ὀλίγα συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς α' καὶ β' κλίσεως εἰς μόνον τὸν συνηρημένον τύπον. Τὰ εἰς -εὺς -ις (-εως) -υς καὶ -ος τριτόκλιτα οὐσιαστικά.

Σχηματισμὸς τῶν τριῶν γενῶν τῶν ἐπιθέτων. Τονισμὸς τῆς παραληγουσῆς τῶν εἰς -α θηλυκῶν ἐπιθέτων ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ εἰς -α οὐσιαστικά. Τὰ εἰς -οὺς συνήθη ἐπίθετα εἰς μόνον τὸν συνηρημένον τύπον. Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως. Ἴδιαι προσυχὴ περὶ τὴν κλίσιν τῶν εἰς -ὺς καὶ -ῆς.

Παραθετικὰ ὀνόματα καὶ ἀνώμαλα, τὰ εὐχρηστα ἐν τῇ γραφομένῃ.

δ) Ἀριθμητικά (ἀπόλυτα, τακτικά, πολλαπλασιαστικά-οὐσιαστικά καὶ ἐπιρρήματα παράγωγα ἐξ ἀριθμητικῶν).

Ἄνωθυμια, αἱ εὐχρηστοὶ ἐν τῇ γραφομένῃ. Ἐγκλίσις τόνου.

Διάκρισις καὶ ὀνομασία τῶν χρόνων τοῦ ρήματος. Ἐπαλάληψις τῶν προδιδαχθέντων ἐκ τῆς ρηματικῆς κλίσεως.

Ἐνεργητικὸς ἀόριστος β'. Ὁρθογραφικὴ διάκρισις ἐνεστώτος καὶ ἀορίστου τῶν ὑγρολήκτων. Ὁ παρατατικὸς τῶν περισπωμένων τῆς α' καὶ β' συζυγίας, ὡς ἔχει ἐν τῇ γραφομένῃ. Οἱ συνήθεις ὀλίγοι ρηματικοὶ τύποι τῆς γ' συζυγίας τῶν περισπωμένων. Ἡ προστακτικὴ ὡς ἔχει ἐν τῇ γραφομένῃ.

Συστηματικὴ ἀνάλυσις μετοχῶν τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως. Τὸ κόμμα, ἐν προτάσει καὶ μεταξὺ προτάσεων. Τὰ ἄλλα σημεῖα τῆς στίξεως.

Συχνὴ ἀσκήσις περὶ τὴν παρατήρησιν τῆς ἐτυμολογικῆς συγγενείας τῶν λέξεων.

Ἐξέτασις προτάσεων. Ἀπλῆ καὶ πεπλατυσμένη πρότασις. Σύνδεσις κατὰ παράταξιν.

5' τάξις.

Α' Ἀνάγνωσις.

Ἀνάγνωσις ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει. Ἀνάγνωσις μερῶν τοῦ ἀναγνωστικοῦ ἐκ τοῦ προχείρου, εἰ δυνατόν δὲ καὶ μελέτη κατ' ἴδιαν καταλλήλων μερῶν ὠφελίμων βιβλίων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν λογοτεχνίας ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα μερῶν ἐκ τῶν ὀμαλιωτέρων πεζῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης.

Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Β' Συνθέσεις.

Διηγήσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ιστορικῆς διδασκαλίας.

Περιγραφαὶ ἀντικειμένων, φυσικῶν φαινομένων καὶ γεγονότων τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως.

Ἐπιστολαί, αἰτήσεις καὶ συνήθη ἄλλα κοινωνικά ἔγγραφα.

Γ' Γραμματικὴ καὶ ὀρθογραφικὴ διδασκαλία.

α') Ὁρθογραφικαὶ παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῶν συνθέσεων.

β') Σχηματισμὸς τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἐνεστώτος καὶ ἀορίστου καὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου. Ἀναδιπλασιασμὸς. Συνήθεις ἐν τῇ γραφομένῃ ἀρχαικώτεροι τύποι καὶ οἱ ἐν τῷ ἐκλάστοτε ἑρμηνευομένῳ ἀρχαίῳ κειμένῳ ἀπαντῶντες ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς τῆς γραφομένης.

Συγχή ασκήσεις περί τήν παρατήρησιν τῆς ἐτυμολογικῆς συγγενείας τῶν λέξεων.

Ἐξέτασις προτάσεων. Σύνδεσις καθ' ὑπόταξιν.

Β' Διὰ τάξεις συνδιδασκομένας.

Γ' καὶ Δ' τάξεις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Ἀνάγνωσις.

Ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ ἀναγνωστικοῦ βιβλίου. Σκοπὸς ἡπταεστὸς ἀνάγνωσις προτάσεων καὶ συνεχοῦς λόγου. Ἐπιμόνος προσοχὴ εἰς τήρησιν ὀρθοῦ καὶ φυσικοῦ τόνου προτάσεως καὶ περιόδου.

Ἀσκήσεις εἰς ἐλευθέραν καὶ συνεχῆ ἀπόδοσιν τοῦ περιεχομένου τῶν ἀναγνωσκομένων.

Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Β' Συνθετικαὶ ἀσκήσεις.

1. Μικρὰ τινα συστήματα προτάσεων περί τοῦ παιδικοῦ βίου. Προτάσεις ἀνακεφαλαιωτικαὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἄλλης διδασκαλίας.

2. Περιγραφαὶ ἀπλῶν καὶ εὐσυνόπτων γεγονότων τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως.

Γ' Γραμματικαὶ καὶ ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις.

α') Παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις ὀρθογραφικαὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῶν συνθέσεων. β') Συνήθη ἀσυναίρετα ὀνόματα καὶ τῶν τριῶν κλίσεων, κατὰ γένη καὶ καταλήξεις, ἄνευ διακρίσεως κλίσεων (ἀρσενικά εἰς -ος, οὐδέτερα εἰς -ὸν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς). Πρακτικαὶ παρατηρήσεις περί τοῦ τονισμοῦ αὐτῶν.

Σχηματισμὸς τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς τῶν τοιούτων ὀνομάτων (τὸ ἐν -τὰ δύο ἢ τὰ πολλὰ). Σχηματισμὸς τῆς ἐνικῆς καὶ πληθυντικῆς αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς. Τῆς δοτικῆς ὀλίγα μόνον ἐμπρόθετοι φράσεις τῆς ἐν τόπῳ στάσεως γνωστῶν γεωγραφικῶν ὀνομάτων. Πρακτικαὶ παρατηρήσεις περί τοῦ τονισμοῦ τῶν πτώσεων.

Διάκρισις οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου. Αἱ συνήθεις ἐπιθετικαὶ καταλήξεις καὶ τῶν τριῶν γενῶν. Παρατηρήσεις περί τοῦ τονισμοῦ τῆς παραληγοῦσης τῶν εἰς -α θηλυκῶν ἐπιθέτων.

Ὀμαλὰ παραθετικά (-ότερος, ὠτερος).

Διάκρισις ὀνόματος καὶ ἀντωνυμίας. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, γενικὴν, καὶ αἰτιατικὴν. Ἐγκλίσις τοῦ τόνου τῶν συγκεκριμένων τύπων. Ἄστονοι λέξεις.

Πρακτικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐτυμολογικῆς συγγενείας τῶν λέξεων. Σειραὶ γνωστῶν λέξεων συγγενῶν ἐκ συνθέσεως ἢ παραγωγῆς. Συνήθη παράγωγα εἰς -ία, -εία, -εία, -οία, -οσύνη.

Γ' καὶ Γ' τάξις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας.)

Α' Ἀνάγνωσις ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος.

Β'. Συνθετικαὶ ἀσκήσεις ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος.

Γ'. Γραμματικαὶ καὶ ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις.

α') Παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις ὀρθογραφικαὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῶν συνθέσεων.

β') Ῥήματα ἰδίως δηλωτικὰ ἐνεργειῶν καὶ καταστάσεων τοῦ μαθητοῦ, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα, εἰς τὸ α' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς. Διάκρισις αὐτῶν εἰς ὀρθογραφικὰ, κατηγορίας (ῤήματα εἰς -αῖω, -εῖω, -έω, -αίνω, -αίρω, -ίζω, -ίνω, -ύνω, κ.τ.τ.)

Σχηματισμὸς τοῦ ἐνεστώτος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς τῶν βαρυτόνων. Ὄρθογραφικὴ διάκρισις τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τοῦ ἐνεστώτος καὶ τοῦ μέλλοντος. Λέξεις ἄλλαι, μεθ' ἧς αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις γράφονται ὅπως καὶ μετὰ τὸ θά (νά κ.τ.τ.).

Σχηματισμὸς τοῦ ἀρίστου τῆς ὀριστικῆς τῶν βαρυτόνων. Ἄπλᾶ τινα περὶ αὐξήσεως.

Διάκρισις περισπωμένων ῤημάτων. Ἄπλᾶ τινα περὶ συναρέσεως. Σχηματισμὸς περισπωμένων τῆς α' καὶ β' συζυγίας εἰς τὸν ἐνεστώτα, τὸν μέλλοντα καὶ τὸν ἀρίστου τῆς ὀριστικῆς, (ὁ ἐνεστώτης εἰς μόνον τὸν συνηρημένον τύπον).

Παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐτυμολογικῆς συγγενείας τῶν λέξεων. Σειραὶ γνωστῶν λέξεων συγγενῶν ἐκ συνθέσεως ἢ παραγωγῆς. Συνήθη παράγωγα γνωστῶν ῤημάτων εἰς -μα, -σις, -της.

Ε' καὶ Σ' τὰ ἔτις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Ἀνάγνωσις.

Ἀνάγνωσις ἀπταιστος καὶ λογική. Ἀνάγνωσις καταλλήλων μερῶν τοῦ ἀναγνωστικοῦ μετὰ ἰδίαν κατ' οἶον μελέτην καὶ συνοπτικὴ ἀπόδοσις τοῦ περιεχομένου αὐτῶν. Ἀνάγνωσις μερῶν τοῦ ἀναγνωστικοῦ ἐκ τοῦ προχείρου, εἰ δυνατόν δὲ καὶ μελέτη καταλλήλων μερῶν ἀφελίμων βιβλίων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν λογοτεχνίας, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μερῶν ἐκ τῶν ἡμελιωτέρων πεζῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς.

Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Β' Συνθέσεις.

Διηγήσεις καὶ περιγραφαὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς λοιπῆς διδασκαλίας. Περιγραφαὶ ἀντικειμένων καὶ γεγονότων τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως.

Ἐκθέσεις περὶ γεγονότων τοῦ ἰδίου βίου, ἐνίστα καὶ ὑπὸ τύπον ἐπιστολῆς. Ἐπιστολαί, αἰτήσεις καὶ συνήθη ἄλλα κοινωνικὰ ἔγγραφα.

Γ' Γραμματικὴ καὶ ὀρθογραφικὴ διδασκαλία.

α') Παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις ὀρθογραφικαὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ καιμένου τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῶν συνθέσεων.

β') Διάκρισις κλιτῶν καὶ ἀκλιτῶν. Τὰ ἀκλιτα. Προθέσεις. Παρατηρήσεις περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν. Ἐκθλιψις. Σύνδεσμοι. Φαινόμενα ἐγκλίσεως τόνου ἐν τοῖς συνδέσμοις (ὄστα, εἴτε κ. τ. τ.). Ἐπιρρήματα (ἐπιρρήματα εἰς -ως, -ως, -οθεν -οθεν).

Ἐπιφωνήματα. Διάκρισις συνθετικῶν μερῶν. Πρακτικαὶ παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις περὶ τῆς ὀρθογραφίας τῶν συνθέτων) εὐ-δυσ-δι-τρι-κάλλι- ἀρχι-ἡμι-, -δύμοι κ. τ. τ.).

Διάκρισις παραγωγικῆς καταλήξεως. Ὑποκοριστικά, πατρωνυμικά, ἐθνικὰ παράγωγα ἐπίθετα. Παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις περὶ τῆς ὀρθογραφίας τῶν εἰς -ινός, -εινός, -αῖος, -εῖος, -αῖος.

Κλίσις ὀνομάτων. Διάκρισις οὐσιαστικῶν α', β' καὶ γ' κλίσεως. Τὰ ὀλίγα συνήθη συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς α' καὶ β' κλίσεως (μόνον εἰς τὸν συνηρημένον τύπον). Τριτόκλιτα οὐσιαστικά εἰς -εὐός, -ις, (-εως), -ις καὶ -ος.

Σχηματισμὸς τῶν τριῶν γενῶν τῶν ἐπιθέτων. Τονισμὸς τῆς παραληγοῦσας τῶν εἰς -α θηλυκῶν ἐπιθέτων ἐν ἀντιπαρβολῇ πρὸς τὰ εἰς -α θηλυκὰ οὐσιαστικά. Τὰ

εις -ους συνήθη επίθετα εις μόνον τὸν συνηρημένον τύπον.

Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως. Ἰδιὰ προσοχὴ εἰς τὰ εἰς -ους καὶ ἦς.

Παραθετικά ὁμαλὰ καὶ ἀνώμαλα, τὰ εὐχρηστα ἐν τῇ γραφομένῃ.

Ἀριθμητικά (ἀπόλυτα, τακτικά, πολλαπλασιαστικά-οὐσιαστικά καὶ ἐπιρρήματα παράγωγα ἐξ ἀριθμητικῶν).

Ἀντωνυμιαί, αἱ εὐχρηστοὶ ἐν τῇ γραφομένῃ. Ἐγκλισίαι τόνου.

Συχνὴ ἀσκήσις περὶ τὴν παρατήρησιν τῆς ἑτυμολογικῆς συγγενείας τῶν λέξεων.

Ἐξέτασις προτάσεων. Ἀπλῆ καὶ πεπλατυσμένη πρότασις. Σύνδεσις κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν.

Ε' καὶ Σ' τάξεις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Ἀνάγνωσις ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος.

Β' Συνθετικαὶ ἀσκήσεις ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος.

Γ' Γραμματικὴ καὶ ὀρθογραφικὴ διδασκαλία.

α') Παρατηρήσεις καὶ ἀσκήσεις, ὀρθογραφικαὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῶν συνθέσεων.

β') Διάκρισις καὶ ὀνομασία τῶν χρόνων τοῦ ρήματος. Ἐπανάληψις τῶν προδιδαχθέντων ἐκ τῆς ρηματικῆς κλίσεως. Ἐνεργητικὸς ἀόριστος β'. Ὀρθογραφικὴ διάκρισις τοῦ ἐνεστώτος καὶ τοῦ ἀορίστου τῶν ὑγρολήκτων. Ὁ παρατακτικὸς τῶν περισπωμένων τῆς α' καὶ β' συζυγίας ὡς ἔχει ἐν τῇ γραφομένῃ. Οἱ συνήθεις ἐν τῇ γραφομένῃ ὀλίγοι ρηματικοὶ τύποι τῆς γ' συζυγίας τῶν περισπωμένων. Ἡ προστακτικὴ ὡς ἔχει ἐν τῇ γραφομένῃ.

Συστηματικὴ ἀνάλυσις μετοχῶν τοῦ κειμένου τῆς ἀναγνώσεως. Τὸ κόμμα, ἐν τῇ προτάσει καὶ μεταξὺ προτάσεων, τὰ ἄλλα σημεῖα τῆς στίξεως.

Σχηματισμὸς τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἐνεστώτος καὶ ἀορίστου καὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου. Ἀναδιπλασιασμὸς.

Συνήθεις ἐν τῇ γραφομένῃ ἀρχαικώτεροι τύποι καὶ οἱ ἐν τῷ ἐκάστοτε ἐρμηνευόμενῳ ἀρχαίῳ κειμένῳ ἀπαντῶντες ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς τῆς γραφομένης.

Συχνὴ ἀσκήσις περὶ τὴν παρατήρησιν τῆς ἑτυμολογικῆς συγγενείας τῶν λέξεων.

Ἐξέτασις προτάσεων. Ἀπλῆ καὶ πεπλατυσμένη πρότασις. Σύνδεσις κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Α' Διὰ τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένας.

1^η τάξις.

1) Ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ καὶ κακία. Ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους (ὁ λέων τῆς Νεμέας, ἡ Λερναία ὕδρα, αἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες καὶ ἡ κόπρος τοῦ Αἰγείου).

2) Θησεύς. Φιλοπατρία Θησεύς (ἐκουσία μετὰ-βασίς εἰς Κρήτην. Μίνως-Λαβύρινθος-Μινώταυρος).

3) Ἄλκιος. Ἡ Ἄλκιος παράδειγμα ἀγαπώσης συζύγου.

4) Ἡ ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία. Τὸ χρυσὸν δέρα. Πελλίας καὶ Ἰάσων. Πλοῦς τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα. Ἀρπαγὴ τοῦ δέρατος (Μήδεια). Περιπετειώδης ἐπιστροφή τῶν Ἀργοναυτῶν.

5) Τρωικὸς πόλεμος. Ἀφορμὴ τοῦ πολέμου. Συμμετοχὴ τῶν ἀρίστων ἡρώων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν λαῶν τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀπόπλους ἐκ τῆς Αἰλίδος (Ἰφιγένεια). Πολιορκία Τροίας. Δεκαετής διάρκεια τοῦ πολέμου. Μῆνις Ἀχιλλεύς. Θάνατος Πατρόκλου. Δούρειος Ἴππος καὶ καταστροφή τῆς Τροίας. Ἐπιστροφή τῶν Ἑλλήνων.

Περιπλανήσεις καὶ ἐπιστροφή Ὀδυσσεύς εἰς Ἰθάκην. Κύκλωπες. Ναυσικῆ. Πίστις Πηνελόπης. Φιλοσοφία Τηλεμάχου.

2^η τάξις.

1) Ἡ Ἑλλάς πρὸ τῶν περσικῶν πολέμων. Κοινὰ ἱερά καὶ κοινὰ πανηγύρεις (τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον, οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες). Σπάρτη. Νομοθεσία Λυκούργου (ἀνατροφή τῶν παιδῶν ἐν Σπάρτῃ). Ὑποταγὴ εἰς τὴν Σπάρτην τῆς Μεσοσητίας (Ἀριστομένης). Ἀθῆναι. Κόδρος. Σόλων ὁ νομοθέτης. Ἀνάκτησις τῆς Σαλαμίνας τῆ ἐνεργείᾳ τοῦ Σόλωνος. Ὁ περὶ Σόλωνος καὶ Κροίσου θρύλος.

2) Περσικοὶ πόλεμοι. Ἐπανάστασις τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν μετὰ βραχεῖαν εἰσήγησιν περὶ ἀποικιῶν. α') Ἀμυντικοὶ πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν. 1) Δαρεῖος. Μαραθῶν.-Μιλτιάδης καὶ Πλαταιεῖς. 2) Ξέρξης. Θερμοπύλαι.-Λεωνίδας καὶ Θεσπιεῖς. 3) Σαλαμίς. Θεμιστοκλῆς. Πλαταιεῖς. 4) Μαρ-

δόνος, Περσικής και 'Αριστειδης ὁ δίκαιος. β') 'Επιθετικοὶ πόλεμοι τῶν 'Ελλήνων κατὰ τῶν Περσῶν. Μυκάλη. Νίκαι Κίμωνος παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα καὶ τὴν Κύπρον. Κιμώνειος εἰρήνη. 'Απελευθέρωσις τῶν ἐν Μικρῇ 'Ασίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων.

3) 'Ακμὴ τῶν 'Αθηναίων. Οἱ 'Αθηναῖοι ἡγεμόνες τῶν συμμάχων. Περικλῆς. Αἶων τοῦ Περικλέους. (Καλλωπισμὸς 'Αθηνῶν. Φειδίας.-Περθερόν.)

Σύντομος περιγραφή καὶ ἱστορία τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν πόλεων 'Αργος, Κόρινθος, Θῆβαι, Θεσσαλία, Κέρκυρα, Συράκουσαι κλπ.

4) Πελοποννησιακὸς πόλεμος. Αἷτια. Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Θάνατος Περικλέους. Βρασίδης. Νικίαιος εἰρήνη. Τὸ δεύτερον μέρος. 'Αλκιβιάδης, Λύσανδρος καὶ πρῶσις 'Αθηνῶν.

5) 'Ηγεμονία τῆς Σπάρτης. 'Η κάθοδος τῶν μυρῶν (Ξενοφῶν). 'Εκστρατεία 'Αγχιλαίου εἰς τὴν 'Ασίαν.

6) Θῆβαι. 'Επαμεινώνδας καὶ Πελοπίδας (Λεῦκιτρα, Μαντίνεια.)

7) Μακεδονία. Φίλιππος. Χαίρωνεια.

8) 'Αλέξανδρος ὁ μέγας. Παιδικὴ ἡλικία καὶ ἀγωγή τοῦ μεγάλου 'Αλεξάνδρου. 'Εκστρατεία εἰς 'Ασίαν. Καθυπόταξις τοῦ περσικοῦ Κράτους διὰ τῶν ἐν Γρανίκῳ, 'Ισσοῦ καὶ Γαυγαμήλοις νικῶν. 'Εκστρατεία εἰς 'Ινδιάν. 'Επιστροφή εἰς Βαβυλῶνα καὶ θάνατος αὐτοῦ. Τὸ ἐμπολιτιστικὸν ἔργον τοῦ μεγάλου 'Αλεξάνδρου. 'Εξελληνισμὸς τῆς 'Ανατολῆς.

9) Οἱ διάδοχοι. Διανομὴ τοῦ Κράτους εἰς τέσσαρα βασιλείαι (Αἴγυπτος—'Αλεξάνδρεια).

10) Ὑποταγὴ τῆς 'Ελλάδος εἰς τοὺς 'Ρωμαίους.

'Ολίγα τιμὰ περὶ 'Ρωμαίων ὡς προεισαγωγή εἰς τὴν ἀνάμειξιν αὐτῶν εἰς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα. Πόλεμος τῶν 'Ρωμαίων κατὰ τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας, τῶν 'Αρχαίων καὶ τῶν 'Ελλήνων καθ' ὅλου. 'Ηττα καὶ καθυπόταξις τῆς 'Ελλάδος.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ὕλης διδάσκονται ἐν ἐκάστω τόπῳ καὶ τὰ τοπικὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς περιόδου ταύτης.

Ε' τάξις.

1) 'Η κοσμοκρατορία τῶν 'Ρωμαίων. 'Εκτασις τοῦ ῥωμαϊκοῦ Κράτους. 'Επίδρασις τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐπὶ τῶν

κατακτητῶν Ῥωμαίων. Χριστιανισμός. Ἡ ἵδρυσις τῶν πρώτων ἐκκλησιῶν. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις. Διωγμοὶ χριστιανῶν. Ἡ αὐτοθυσία τῶν μαρτύρων συντελεῖ εἰς τὴν διάδοσιν καὶ στερέωσιν τῆς νέας πίστεως. Μέγας Κωνσταντῖνος. Προστασία τῶν χριστιανῶν καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ. Κτίσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Θρησκευτικαὶ ἐριδες καὶ ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος.

2) Ἐξελληνισμός τοῦ ἀνατολικοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους. Κύρια χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἡ χριστιανικὴ πίστις (ἀνώτατον πανδιδακτήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει· Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας Βασιλεῖος ὁ μέγας καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος)

3) Ἰουστινιανός. Θεοδώρα. Βελισσάριος. Τριβωνιανός. Ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας. Καλλιέργεια τῆς μετᾶξης.

4) Θεοδόσιος ὁ μέγας.

5) Ἡράκλειος. Ἀγῶνες αὐτοῦ πρὸς τοὺς Πέρσας. Ὑψωσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Πολιορκία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Ἀνάθιστος ὕμνος.

6) Ἀπόπειρα θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Εἰκονομάχοι. Θεοδώρα. Κυριακὴ τῆς ὀρθοδοξίας.

7) Μωαμεθανισμός. Μωάμεθ. Ἀραβες. Πολιορκία Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Ἀράβων (ὕψρον πῦρ). Τοῦρκοι. Κατακτήσεις αὐτῶν. Ἐξισλαμισμός τῶν ὑποτασσομένων. Προσωρινὴ ἀνακοπὴ τῆς ἐξοπλώσεως αὐτῶν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Μογγόλων (Βαγιαζήτ-Ταμερλάνος).

8) Βούλγαροι. Ἐχριστιανισμός αὐτῶν. Πόλεμοι πρὸς τὴν ἑλληνικὴν αὐτοκρατορίαν. Βασιλεῖος ὁ Βουλγαροκτόνος καὶ ὑποταγὴ τῶν Βουλγάρων.

9) Σταυροφορίαι. Αἴτια τῶν σταυροφοριῶν. Τετάρτη σταυροφορία. Ἀλώσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Φράγκων καὶ Ἑνετῶν. Διανομὴ τοῦ βυζαντινοῦ Κράτους μεταξὺ τῶν νικητῶν. Τὸ φεουδαλικὸν σύστημα ἐν Ἑλλάδι. Οἱ Βιλλαρδουῖνοι.

10) Τὸ νέον ἑλληνικὸν Κράτος. Ἐγκατάστασις τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἐν Νικαίᾳ (Θεόδωρος Λάσκαρις). Ἀνάκτησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Στρατηγόπουλος).

Δεσποτᾶτον τῆς Ἑλλάδος (Μιχαὴλ Ὁ Ἄγγελος Κομνηνός).

11) Τελευταῖοι ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Τούρκους. Μωάμεθ ὁ β'. Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος. Πολιορκία καὶ ἄλωσις τῆς Κωνσταντι-

υποπόλειος ὑπὸ τῶν Τούρκων. Κατάκτησις καὶ τῶν ὑπο-
κείμενων ἑλληνικῶν χωρῶν (Σκευδέρβητος).

12) Ἀναγέννησις ἐν τῇ Δύσει. Λόγιοι Ἑλ-
ληνες. Ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ὕλης διδάσκονται ἐν ἐκά-
στο τόπῳ καὶ τὰ τοπικὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς περιόδου
αὐτῆς.

5' τάξις.

1) Πολιτικὴ κατάστασις τῆς Εὐρώπης
κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα μ. Χ. καὶ ἐφεξῆς, ἰδίᾳ δὲ τῶν κρα-
τῶν ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ ἱστορία στενωτέρου συνδέεται
μετὰ τῆς ἑλληνικῆς (Βενετία, Ῥωσία, Αὐστρία κλπ.).

2) Τουρκοκρατία.

α') Δεινοπαθήματα Ἑλλήνων. Ἐξισλαμισμὸς τῶν χρι-
στιανῶν, παιδομάζωμα (Γενίτσαροι), κεφαλικοὶ φόροι,
ταπεινώσεις καὶ ἐξευτελισμοὶ τῶν ραγιαδῶν, ἐκπαιρισμὸς
Ἑλλήνων.

β') Ὀργάνωσις τοῦ ὑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ. 1) Θρη-
σκευτικὰ προνόμια.-Πατριάρχης. 2) Πολιτικὰ προνόμια.-
Προεστοί. 3) Πεζικαὶ καὶ ναυτικαὶ δυνάμεις. Ἀρμετωλοὶ
καὶ κλέφτες (βίος κ'εφτῶν, δημῶδης ποίησις), Σουλιῶται,
Μανιάται, Σφακιανοί, αἱ νῆσοι. 4) Κοινότητες. Κοινότης
Ἀμπελακίων, 24 χωρίων Πηλίου, Χειμάρρας, Ἰωαννίνων,
Βενετίας, Ὀδησοῦ, Τεργέστης, 5) Φαναριῶται-Μεγάλοι
διερμηνεῖς καὶ ἡγεμόνες Βλαχίας καὶ Μολδαβίας. 6) Ναυ-
τιλία. Αἷτια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ.

γ') Ἡ παιδεία ἐπὶ τουρκοκρατίᾳ. Κρυφὰ σχολεῖα,
διάφοροι σχολαί, διδάσκαλοι τοῦ γένους (Εὐγένιος Βούλ-
γαρις, Νικηφόρος Θεοτόκης, Ἀδαμάντιος Κοραΐης).

δ') Ἐπαναστατικὰ κινήματα Ἑλλήνων, κατὰ τοὺς
χρόνους τῆς δουλείας, ἰδίᾳ τὰ κατὰ τὸν Λάμπρον Κα-
τσώνη καὶ Γεώργιον Ἀνδρίτσον.

ε') Προπαρασκευὴ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Γαλ-
λικὴ ἐπανάστασις, Ῥήγας ὁ Φεραῖος, Φιλικὴ Ἐταιρεία.
Ἀγῶνες Σουλιωτῶν κατὰ Ἀλῆ Πασᾶ.

3) Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις.

α') Ἐπανάστασις ἐν Μολδοβλαχίᾳ. Ἀλέξανδρος Ψη-
λάντης, ἱερὸς λόγος, Δραγατσάνι. Θάνατος Φαρμάκη καὶ
Γεωργίου Ὀλυμπίου.

β') Ἡ κυρίως ἑλληνικὴ ἐπανάστασις.

1) Ἀγῶνες τῆς Τουρκίας πρὸς κατάπνιξιν τῆς ἑλ-
ληνικῆς ἐπαναστάσεως.

Ἡ ἐπανάστασις τῆς Πελοποννήσου. Καλάβρυτα, ἁ-
γία Λαύρα, Πάτραι, Καλάμι. Ὀργὴ Τούρκων. Στραχά

ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπαγχονισμὸς Γρηγορίου τοῦ Ε΄· Βαλτέτσι. "Αλωσις τῆς Τριπόλεως, Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ἡ στρατηγικὴ εὐφυΐα καὶ τὸ ἀκατάβλητον φρόνημα αὐτοῦ.

2) Ἡ ἐπανάστασις ἐν τῇ Σπερεῶν Ἑλλάδι. Ἐκστρατεία τοῦ Ὁμέρ Βουρώνη-Διάκος, Ὁδ. Ἀνδρουῦτσος.

Πρώτη Ἐθνικὴ συνέλευσις ἐν Ἐπιδαύρῳ. Ἡ ἐπανάστασις ἐν τῇ δυτικῇ Ἑλλάδι. Ἡ ἐν Πέτρα μάχη. Μᾶρκος Μπότσαρης.

γ) Ἡ ἐπανάστασις ἐν ταῖς νήσοις. Ναυτικαὶ δυνάμεις Ὑδρας, Σπετσῶν, Ψαρῶν. Καταστροφὴ τῆς Χίου ὑπὸ τῶν Τούρκων. Κωνσταντῖνος Κανάρης. Καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν.

Ἐκστρατεία καὶ καταστροφὴ τοῦ Δράμαλι. Φιλελληνισμὸς ἐν Εὐρώπῃ (Λόρδος Βύρων). Ἐμφύλιον πόλεμον (φυλάκισις Κολοκοτρώνη).

2) Ἀγῶνες τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Αἰγύπτου πρὸς κατάπνυξιν τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ἰμβραήμ, καταστροφὴ τῆς Κάσου. Ἡ μεγάλη ναυμαχία τοῦ Γέροντα. Ἀνδρέας Μιαούλης. Ἀπόβασις Ἰμβραήμ εἰς Πελοπόννησον. Πολεμικαὶ ἀποτυχίαι τῶν Ἑλλήνων. Μάχη εἰς τὸ Μανιάκι καὶ ἥρωικὸς θάνατος τοῦ Παπαφλέσσα. Ἀποφυλάκισις Κολοκοτρώνη. Καθυπόταξις Πελοποννήσου. Ἐκστρατεία Ἀράβων κατὰ τῆς Μάνης ἀποτυχοῦσα.

Πολιορκία Μεσολογγίου α') ὑπὸ Κιουταχῆ καὶ β') ὑπὸ Κιουταχῆ καὶ Ἰμβραήμ. Δεινὰ κακοπάθειαι τῶν πολιορκουμένων καὶ ἔξοδος τῆς φρουρᾶς.

Ἐπάνοδος τοῦ Ἰμβραήμ εἰς Πελοπόννησον καὶ καταστροφὴ τοῦ Μωρηῶ.

Καθυπόταξις τῆς Σπερεᾶς Ἑλλάδος καὶ πολιορκία τῆς Ἀκροπόλεως. Γεώργιος Καραϊσκάκης. Στρατηγικὴ δεινότης αὐτοῦ. Ἀράχοβα, Ἀνάκτησις τῆς Σπερεᾶς Ἑλλάδος. Πολιορκία τῆς Ἀκροπόλεως. Μάχη τοῦ Φαλήρου, πανωλεθρία τῶν Ἑλλήνων καὶ θάνατος τοῦ Καραϊσκάκη.

3) Ἐπέμβασις τῶν Δυνάμεων. Ἡ ἐν Νυκαρίῳ ναυμαχία, ἐκδιώξις Ἰμβραήμ.

4) Ἰωάννης Καποδίστριας, κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος. Μάχη ἐν Πέτρα-Δημήτριος Ὑψηλάντης.

5) Ἡ Ἑλλὰς α') ἐπὶ Ὀθωνος, β') ἐπὶ Γεωργίου Α΄.

Γενικὴ ἀνασκόπησις τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας. Ἱστορικὴ ἐνότις τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὸ ἰδανικὸν τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς.

Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ὕλης διδάσκονται ἐν ἐκάστῳ τόπῳ καὶ τὰ τοπικὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς περιόδου ταύτης.

Β' Διὰ τάξεις συνδιδασκομένας.

Γ' καὶ Δ' τάξεις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

1) Ἡρακλῆς. Ἀρετὴ καὶ κακία. Ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους (ὁ λέων τῆς Νεμέας, ἡ Λερναία ὕδρα, αἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες, ἡ κόπρος τοῦ Αὔγειου).

2) Θησεύς. Φιλοπατρία Θησεύς (ἐκουσία μετάβασις εἰς Κρήτην, Μίνως—Λαβύρινθος—Μινώταυρος).

3) Ἄλκις τρις. Ἡ Ἄλκις τρις παράδειγμα ἀγαπῶσης συζύγου.

4) Ἡ Ἑλλάς πρὸ τῶν περσικῶν πολέμων. Κοινὰ ἱερά καὶ κοινὰ πανηγύρεις (τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον. Οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες). Νομοθεσίαι Λυκούργου (ἀνατροφή τῶν παίδων ἐν Σπάρτῃ). Ὑποταγὴ τῆς Μεσσηνίας εἰς τὴν Σπάρτην (Ἀριστομένης). Ἀθήναι. Κόδρος. Σόλων ὁ νομοθέτης. Ἀνάκτησις τῆς Σαλαμῖνος τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Σόλωνος. Σόλων καὶ Κροῖσος.

5) Περσικοὶ πόλεμοι. Ἐπανάστασις τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν, μετὰ βραχέων εἰσήγησιν περὶ ἀποικιῶν. α') Ἀμυντικοὶ πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν. 1) Δαρεῖος, Μαραθῶν. Μιλτιάδης καὶ Πλαταιεῖς. 2) Ξέρξης, Θερμοπύλαι, Λεωνίδας καὶ Θεσπιδεῖς. 3) Σαλαμίς, Θεμιστοκλῆς. 4) Πλαταιαί. Μαρδόνιος. Πανσένιας καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος. β') Ἐπιθετικοὶ πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν. Μυκίλη. Νίκαι. Κίμωνος παρὰ τὸν Εὐρυμένδοντα καὶ τὴν Κύπρον. Κιμώνειος εἰρήνη. Ἀπελευθέρωσις τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων.

6) Ἀκμὴ τῶν Ἀθηναίων. Οἱ Ἀθηναῖοι ἡγεμόνες τῶν συμμάχων. Περικλῆς. Αἰὼν Περικλέους. Καλλωπισμὸς Ἀθηναίων. Φειδίας—Παρθενῶν.

7) Πελοποννησιακὸς πόλεμος. Αἴτια. Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Θάνατος Περικλέους. Βρασίδας. Νικίειος εἰρήνη. Τὸ δεύτερον μέρος πολέμου. Ἀλκιβιάδης—Λύσανδρος καὶ πτώσις τῶν Ἀθηναίων.

8) Ἡγεμονία τῆς Σπάρτης. Ἡ κάθοδος τῶν μυρίων. Ξενοφῶν. Ἐκστρατεία Ἀγησιλάου εἰς Ἀσίαν.

9) Θῆβαι. Ἐπαμεινώνδας καὶ Πελοπίδας. Λεῦκιτρα—Μαντίνεια.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ὕλης διδάσκονται ἐν ἐκάστῳ τόπῳ καὶ τὰ τοπικὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς περιόδου ταύτης.

Γ' και Δ' τάξεις

(Δεύτερον έτος συνδιδασκαλίας).

1) Ἀργοναυτική ἐκστρατεία. Τὸ χρυσὸν δέρας. Πελίας καὶ Ἰάσων. Πλοῦς τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα. Ἀρπαγή τοῦ δέρατος (Μήδειαι). Περιπετειώδης ἐπιστροφή τῶν Ἀργοναυτῶν.

2) Τρωϊκὸς πόλεμος. Ἀφορμὴ τοῦ πολέμου. Συμμετοχὴ τῶν ἀρίστων ἡρώων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν λαῶν τῶν εἰς τὸν πόλεμον. Ἀπόπλους ἐξ Αὐλίδος (Ἰφιγένεια). Πολιορκία Τροίας. Δεκαετής διάρκεια τοῦ πολέμου. Μῆνις Ἀχιλλέως. Θάνατος Πατρόκλου. Δούρειος ἵππος καὶ καταστροφή τῆς Τροίας. Ἐπιστροφή τῶν Ἑλλήνων. Περιπλανήσεις καὶ ἐπιστροφή Ὀδυσσεῶς εἰς Ἰθάκην. Κύκλωπες. Ναυσικά. Πίστις Πηνελόπης. Φιλοστοργία Τηλεμάχου.

3) Ἡ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος ἐν πηλοποννησιακῶν πολέμων, κατὰ τοὺς περσικοὺς, τὸν πελοποννησιακὸν καὶ τοὺς μεταξὺ Θηβαίων καὶ Λακεδαιμόνων πολέμους, διὰ βραχυτάτων, ὡς εἰσαγωγή εἰς τὸν μακεδονικὸν Ἑλληνισμὸν.

4) Φίλιππος ὁ Μακεδών. Χαϊρώνεια.

5) Ἀλέξανδρος ὁ μέγας. Παιδικὴ ἡλικία καὶ ἀγωγή μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἐκστρατεία εἰς Ἀσίαν. Καθυπόταξις περσικοῦ κράτους διὰ τῶν ἐν Γρανίκῳ, Ἴσσοῦ καὶ Γαυγαμήλοις νικῶν. Ἐκστρατεία εἰς Ἰνδικήν. Ἐπιστροφή εἰς Βαβυλῶνα καὶ θάνατος αὐτοῦ. Τὸ ἐκπολιτιστικὸν ἔργον τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἐξελληνισμὸς τῆς Ἀνατολῆς.

6) Οἱ διάδοχοι. Διανομὴ τοῦ κράτους εἰς τέσσαρα β. σίλεια. Αἴγυπτος. Ἀλεξάνδρεια.

7) Ὑποταγὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ὀλίγα τινὰ περὶ περὶ Ῥωμαίων ὡς προεἰσαγωγή εἰς τὴν ἀνάμειξιν αὐτῶν εἰς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα. Πόλεμοι τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας, τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων καθ' ὅλου. Ἦστα καὶ καθυπόταξις τῆς Ἑλλάδος.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ὕλης, διδάσκονται ἐν ἐκάστῳ τόπῳ καὶ τὰ τοπικὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς περιόδου ταύτης.

Ε' και Σ' τάξεις.

(Πρῶτον έτος συνδιδασκαλίας).

1) Ἡ κοσμοκρατορία τῶν Ῥωμαίων. Ἐκτασις τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους. Ἐπίδρασις τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐπὶ τῶν κατακτητῶν Ῥωμαίων. Χριστιανισμός. Ἡ ἕδρσις τῶν πρώτων

ἐκκλησιῶν. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις. Διωγμοὶ χριστιανῶν. Ἡ αὐτοθυσία τῶν μαρτύρων συντελεῖ εἰς τὴν διάδοσιν καὶ σπερέωσιν τῆς νέας πίστεως. Μέγας Κωνσταντῖνος. Προστασία χριστιανῶν καὶ χριστιανισμοῦ. Κτίσις Κωνσταντινουπόλεως. Θρησκευτικαὶ ἐριδες καὶ ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος.

2) Ἐξέλληνισμός τοῦ ἀνατολικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους.

Κύρια χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἡ χριστιανικὴ πίστις (Ἀνώτατον πανδιδακτῆριον ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας, Βασίλειος ὁ μέγας καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος).

3) Ἰουστινιανός. Θεοδώρα. Βελισσάριος. Τριβωνιανός. Ὁ νόμος τῆς ἁγίας Σοφίας. Καλλιέργεια τῆς μετᾶξης.

4) Θεοδοσίος ὁ μέγας.

5) Ἡράκλειος. Ἀγῶνες αὐτοῦ πρὸς τοὺς Πέρσας. Ὑψώσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Πολιορκία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Ἀκάθιστος ὕμνος.

6) Ἀπόπειρα θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Εἰκονομάχοι. Θεοδώρα. Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας.

7) Μωάμεθανισμός. Μωάμεθ. Ἀράβες. Πολιορκία Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Ἀράβων (ὕψρον πῦρ). Τούρκοι. Κατακτήσεις αὐτῶν. Ἐξισλαμισμὸς τῶν ὑποτασσόμενων. Προσωρινὴ ἀνγκιστῆρ τῆς ἐξάπλώσεως αὐτῶν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Μογγόλων (Βαχμοζή-Ταμερλάνος).

8) Βουλγαροί. Ἐκχριστιανισμὸς αὐτῶν. Πόλεμοι πρὸς τὴν ἐλληνικὴν αὐτοκρατορίαν. Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος καὶ ὑποταγὴ τῶν Βουλγάρων.

9) Σταυροφορία. Αἰτία τῶν σταυροφοριῶν. Τετάρτη σταυροφορία. Ἀλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Φράγκων καὶ Ἑνετῶν. Διανομὴ τοῦ βυζαντινοῦ κράτους μεταξὺ τῶν νικητῶν. Τὸ φεουδαλικὸν σύστημα ἐν Ἑλλάδι. Οἱ Βιλλαρδουῖνοι.

10) Τὸ νέον ἐλληνοικὸν κράτος. Ἐγκατάστασις τῆς ἐλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἐν Νικαίᾳ (Θεόδωρος Λάσκαρις). Ἀνάκτησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Στρατηγόπουλος).

Δεσποτᾶτον τῆς Ἑλλάδος (Μιχαὴλ Ἁγγελος Κομνηνός.).

11) Τελευταῖοι ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Τούρκους. Μωάμεθ ὁ Β'—Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος. Πολιορκία καὶ ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων. Κατάκτησις καὶ τῶν ὑπολοίπων ἐλληνικῶν χωρῶν (Σκενδέρμπεης).

12) Ἀναγέννησις ἐν τῇ Δύσει. Λόγιοι Ἑλλη-
λῆνες. Ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ὕλης διδάσκονται ἐν ἐκά-
στῳ τόπῳ καὶ τὰ τοπικὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς περιό-
δου ταύτης.

Ε' καὶ Σ' τάξις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

1) Ἡ βυζαντικὴ ἱστορία ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς
ὡς εἰσαγωγή εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς τουρκοκρατουμένης
Ἑλλάδος.

2) Τουρκοκρατία.

α') Δεινοπαθήματα Ἑλλήνων Ἐξισλαμισμὸς τῶν χρι-
στιανῶν, παιδομάζωμα (Γενίτσαροι), κεφαλικὸς φόρος, τα
πεινώσεις καὶ ἐξευτελισμοὶ τῶν ραγιάδων, ἐκπατρισμὸς
Ἑλλήνων.

β') Ὁργάνωσις τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ. 1) Θρη-
σκευτικὰ προνόμια—Πατριάρχης. 2) Πολιτικὰ προνόμια—
προεστοί. 3) Πεζικαὶ καὶ ναυτικαὶ δυνάμεις. Ἀρματολοὶ
καὶ κλέφτες (βίαις κλεφτῶν—δημῶδης ποιήσις), Σουλιῶται,
Μανιάται, Σφακιανοί, αἱ νῆσοι. 4) Κοινότητες. Κοινότης
Ἀμπελακίων, 24 χωρίων τοῦ Πηλίου, Χειράρρας, Ἰωαν-
νίνων, Βενετίας, Ὀδησοῦ, Τεργέστης. 5) Φαναριῶται.
Μεγάλοι διεριγηεῖς καὶ ἡγεμόνα: Βλαχίας καὶ Μολδαύας.
6) Ναυτιλία. Αἰτία τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἑλληνικοῦ ναυ-
τικοῦ.

γ') Ἡ παιδεία ἐπὶ τουρκοκρατίας. Κρυφὰ σχολεῖα.
Διάφοροι σχολαί. Διδάσκαλοι τοῦ Γένους (Εὐγένιος Βούλ-
γαρις, Νικηφόρος Θεοτόκης, Ἀδαμ. Κοραΐς).

δ') Ἐπαναστατικὰ κινήματα τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς
χρόνους τῆς δουλείας, ἰδίᾳ τὰ κατὰ Λάμπρον Κατσώνην
καὶ Γεώργ. Ἀνδρίτσον.

ε') Προπαρασκευὴ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Γαλ-
λικὴ ἐπανάστασις. Ῥήγας ὁ Φεραῖος. Φιλικὴ ἐταιρεία.
Ἀγῶνες Σουλιῶτων κατὰ Ἀλῆ Πασᾶ.

3) Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις.

α') Ἐπανάστασις ἐν Μολδοβλαχίᾳ. Ἀλέξανδρος Ὑψη-
λάντης. Ἱερὸς λόγος. Δραγατσάνι. Θάνατος Φαρμάκη
καὶ Γεωργιάκη Ὀλυμπίου.

β') Ἡ κυρίως ἑλληνικὴ ἐπανάστασις.

1) Ἀγῶνες τῆς Τουρκίας πρὸς καταπιεζὲν τῆς ἑλλη-
νικῆς ἐπαναστάσεως.

α') Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις ἐν Πελοποννήσῳ. Κα-
λάβρυτα, ἀγία Λαύρα, Πάτραι, Καλάμαι. Ὁργὴ τῶν

Τούρκων. Σφαγαὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀπαρχονισμὸς Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε'. Βαλλέται. Ἀλωσις τῆς Τριπόλεως. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Ἡ στρατηγικὴ εὐφυΐα καὶ τὸ ἀκαταβλήτον φρόνημα αὐτοῦ. β') Ἡ ἐπανάστασις ἐν τῇ Στερεῇ Ἑλλάδι. Ἐκστρατεία τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη-Διάκος. Ὀδυσσεὺς Ἀνδρουτσός. Πρώτη Ἐθνικὴ συνέλευσις ἐν Ἐπιδαύρῳ. Ἡ ἐν Πέτρα μάχη. Μᾶρκος Μπότσαρης. γ') Ἡ ἐπανάστασις εἰς τὰς νήσους. Ναυτικαὶ δυνάμεις Ὑδρας, Σπετσῶν, Ψαρῶν. Καταστροφὴ τῆς Χίου ὑπὸ τῶν Τούρκων. Κωνσταντῖνος Κανάρης. Καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν. Ἐκστρατεία καὶ καταστροφὴ τοῦ Δράμακι. Φιλελληνισμὸς ἐν Εὐρώπῃ. Λόβδος Βύρων. Ἐμφύλιαι πόλεμοι. Φυλάκιαι Κολοκοτρώνη.

2) Ἀγῶνες τῆς Τουρκίας καὶ Αἰγύπτου πρὸς κατάπιξιν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ἰμβραήμ. Καταστροφὴ τῆς Κάσου. Ἡ μεγάλη ναυμαχία τοῦ Γέροντα. Ἀνδρέας Μιαούλης. Ἀπόβασις τοῦ Ἰμβραήμ εἰς Πελοπόννησον. Πολεμικαὶ ἀποτυχίαι τῶν Ἑλλήνων. Μάχη εἰς τὸ Μανιάκι καὶ ἥρωικὸς θάνατος Παπαφλέσσα. Ἀποφασιστικαὶ Κολοκοτρώνη. Καθυπόταξις Πελοποννήσου. Ἐκστρατεία τῶν Ἀράβων κατὰ τῆς Μάνης ἀποτυχεύουσα. Πολιορκία Μεσολογγίου α') ὑπὸ Κιουταχῆ, β') ὑπὸ Κιουταχῆ καὶ Ἰμβραήμ. Δεινὰ κακοπάθειαι τῶν πολιορκουμένων. Ἐξοδος τοῦ φρουρᾶς. Ἐπάνοδος τοῦ Ἰμβραήμ εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ καταστροφὴ τοῦ Μωρηῶ.

Γεώργιος Καραϊσκάκης καὶ στρατηγικὴ δεινότης αὐτοῦ. Ἀράχοβα. Ἀνάκτησις τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος. Πολιορκία τῆς Ἀκροπόλεως. Μάχη τοῦ Φαλήρου, πικρολεθρία τῶν Ἑλλήνων καὶ θάνατος Καραϊσκάκη.

3) Ἡ ἐπέμβασις τῶν Δυνάμεων. Ἡ ἐν Ναυαρίνῳ ναυμαχία. Ἐκδιώξις Ἰμβραήμ.

4) Ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος. Μάχη ἐν Πέτρα. Δημήτριος Ὑψηλάντης.

5) Ἡ Ἑλλάς α') ἐπὶ Ὀθωνος, β') ἐπὶ Γεωργίου Α'.

6) Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἱστορικὴ ἐνότης τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὸ ἰδανικὸν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ὕλης διδάσκονται ἐν ἐκάστῳ τόπῳ καὶ τὰ τοπικὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς περιόδου ταύτης.

ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Α' Διὰ τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένης.

Α' τάξις.

1) Τὸ διδασκῆριον. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ διδασκῆριου. Ἡ αἴθουσα τῆς διδασκαλίας καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σκευὴ καὶ ἐπιπλα. Αἱ ἄλλαι αἴθουσαι καὶ τὰ δωμάτια τοῦ σχολείου (σχέδιον τοῦ διδασκῆριου).

2) Ἡ αὐλὴ τοῦ διδασκῆριου. Γενικὴ εἰκὼν τῆς αὐλῆς. Χρησιμότης αὐτῆς. Τὰ ἐν τῇ αὐλῇ φυτὰ καὶ ἄλλα ἀντικείμενα (σχέδιον τῆς αὐλῆς).

3) Ὁ κήπος τοῦ διδασκῆριου. Ἐπίσκεψις τοῦ κήπου κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ κήπου. Τὰ ἐν τῷ κήπῳ δένδρα, λάχανα, ἄνθη καὶ ζῶα (σχέδιον τοῦ κήπου καὶ εἶτα τοῦ διδασκῆριου μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ).

4) Ἡ ὁδός. Ἡ πρὸ τοῦ διδασκῆριου ὁδός. Τὰ πεζοδρόμια, ἡ ὑπόνομος, ἡ δενδροστοιχία. Ὁ φωτισμὸς τῆς ὁδοῦ.

5) Ἡ οἰκία. Αἱ ἐκτέρωθεν τῆς ὁδοῦ τοῦ σχολείου οἰκίαι. Εἶδη οἰκιῶν (μονόροφοι, διώροφοι κλπ.). Τὰ διαμερίσματα τῆς οἰκίας. Τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ σκευὴ καὶ ἐπιπλα. Τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ φυτὰ καὶ ζῶα. Τὰ χρήσιμα πρὸς κατασκευὴν τῶν οἰκιῶν ὕλικά. Οἱ τεχνῖται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς κατασκευὴν τῶν οἰκιῶν (ὁ κτίστης, ὁ ξυλουργός, ὁ φανοποιός κλπ.).

6) Ἡ συνοικία τοῦ σχολείου. Τὰ σπουδαιότερα οικοδομήματα τῆς συνοικίας. Ἡ ἐκκλησία τῆς συνοικίας. Ἡ πλατεῖα καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δένδρα καὶ μνημεῖα. Ἡ ἀγορὰ τῆς συνοικίας καὶ τὰ σπουδαιότερα ἐν αὐτῇ καταστήματα. Αἱ σπουδαιότεραι ὁδοὶ τῆς συνοικίας (χάρτης τῆς συνοικίας).

7) Ὁ οὐρανός. Ὁ οὐρανὸς κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ κατὰ τὴν νύκτα. Ὁ ἥλιος. Ἡ σελήνη. Ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις τοῦ ἡλίου. Ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κατὰ τὸ θέρος. Ἡ πορεία τοῦ ἡλίου ἐν τῷ οὐρανῷ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κατὰ τὸ θέρος. Τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀριζοντός. Ἡ νύξ. Ὁ ἑναστρὸς οὐρανός. Ἡ σελήνη. Αἱ φάσεις τῆς σελήνης. Ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κατὰ τὸ θέρος.

Β' τάξις.

- 1) Ἡ πόλις. Αἱ συνοικίαι τῆς πόλεως. Αἱ ἐκκλη-
σίαι. Αἱ πλατεῖαι. Οἱ κῆποι. Ἡ ἀγορῆ, τὰ μνημεῖα. Τὰ ἐν
τῇ πόλει δημόσια, δημοτικά, ρυθμιστικὰ καὶ βιομηχα-
νικὰ καταστήματα. Αἱ σπουδαιότεραι ὁδοὶ τῆς πόλεως
καὶ τὰ σπουδαιότερα παρ' αὐτὰς οἰκοδομήματα. Ὁ φω-
τισμὸς τῆς πόλεως. Τὰ ἐν τῇ πόλει μέσα τῆς συγκοινων-
ίας. Τὸ ὑδραγωγεῖον τῆς πόλεως. Αἱ βρύσται. Τὰ φρέατα.
Οἱ πίδακες (πάντα ἐξ ἀμέσου ἀντιλήψεις). Παρατήρησις
τῆς πόλεως ἀφ' ὑψηλῆς θέσεως. Εὐρεσις τῶν συνοικιῶν
καὶ τῶν ἄλλων προδιδαχθέντων ἀντικειμένων. Τοποθέ-
τησις τούτων πρὸς ἀνατολάν, βορρᾶν, δυσμὰς καὶ νότον
τοῦ σχολείου (χάρτη τῆς πόλεως).
- 2) Ὁ κήπος. Οἱ κῆποι τῆς πόλεως. Ἐπίσκεψις
τούτων κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Τὰ ἐν τοῖς
κήποις καλλιεργούμενα δένδρα, λάχανα καὶ ἀνθη. Τὰ ζῶα
τοῦ κήπου. Ὁ κηπουρός. Τὰ πρὸς καλλιέργειαν χρήσιμα
ἐργαλεῖα. Ἡ ἄρδευσις καὶ ἡ λίπανσις τοῦ κήπου.
- 3) Ὁ ἀγρὸς. Οἱ περὶ τὴν πόλιν ἀγροί. Ὁφίς τού-
των κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Ἡ κολλιεργία
τῶν ἀγρῶν. Ἡ σπορά, ὁ θερισμὸς. Τὰ καλλιεργούμενα ἐν
τοῖς ἀγροῖς φυτὰ. Τὰ ζῶα τῶν ἀγρῶν. Ὁ γεωργός.
- 4) Ὁ ἀμπελῶν. Οἱ παρά τὴν πόλιν ἀμπελώνες.
Ὁφίς τούτων κατὰ τὸ κλάδευμα, τὴν σκαρφήν, τὴν θεί-
ωσιν, τὸν τραγητόν. Τὰ ἐν τῷ ἀμπελῶνι φυτὰ καὶ ζῶα.
- 5) Ὁ λειμῶν. Οἱ παρά τὴν πόλιν λειμῶνες. Ὁφίς
τοῦ λειμῶνος κατὰ τὴν ἀνοιξιν κλπ. Τὰ ἐν τῷ λειμῶνι
φυτὰ καὶ ζῶα. Ὁ ποιμὴν.
- 6) Ἡ πεδιάς. Ἡ παρά τὴν πόλιν πεδιάς. Ὁφίς
ταύτης κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Τὸ λεκανο-
πέδιον, τὸ ὄροπέδιον.
- 7) Τὰ ὕδατα. Τὰ παρά τὴν πόλιν ἔλη. Αἱ πηγαί,
τὰ ρυάκια, οἱ χεῖμαρροι, οἱ ποταμοί, αἱ λίμναι. Ἐπίσκεψις
τούτων. Χρησιμοποίησις τῶν ρεόντων ὑδάτων. Τὰ εἰς τὰ
ἔλη ὑπάρχοντα φυτὰ καὶ ζῶα. Τὰ γνωστότερα τῶν ἐν τοῖς
ποταμοῖς καὶ ταῖς λίμναις τοῦ τόπου ζῶων.
- 8) Τὸ ὄρος. Τὰ παρά τὴν πόλιν ὄρη. Ὁφίς τούτων
κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Τὰ μέρη τοῦ ὄρους.
Ὁ λόφος καὶ τὰ ἄλλα ὑψώματα. Αἱ κοιλάδες, αἱ φάραγγες
κλπ.
- 9) Τὸ δάσος. Τὰ παρά τὴν πόλιν δάση. Ἐπίσκεψις
τούτων. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ δάσους. Τὰ δένδρα καὶ τὰ ζῶα
τοῦ δάσους. Αἱ ἐκ τοῦ δάσους ἀφέλειαι. Ὁ ὕλοτόμος.
Ὁ κυνηγός.

10) Τὰ ἐν τῇ ἐξοχῇ ἐργαστάσια, οἱ πύργοι, τὰ ἱστορικὰ μνημεῖα, αἱ ἐπαυλεις, αἱ καλύβαι, τὰ ἐρημοκλήσια κλπ. Ἐπίσκεψις τούτων.

11) Ἡ θάλασσα. Ἡ διὰ θαλάσσης συγκοινωνία. Ὀψις τῆς θαλάσσης ἐν τρικυμία καὶ ἐν γαλήνῃ. Ἡ νῆσος, ὁ σκόπελος, ἡ ὕφαλος. Ἡ παραλία, ἡ γερσόνησος, ὁ κόλπος ὁ λιμὴν, ὁ ὄρμος (ἄμεσος τούτων ἀντίληψις ἢ αἰσθητοποιήσις ἐν γειτονικῇ λίμνῃ ἢ ποταμῷ). Τὰ γνωριμώτερα τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ ζώων. Ὁ ἄλιεύς, ὁ ναύτης, ὁ λαμβούχος, τὸ πλοῖον.

12) Αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων. Εἶδη κατοικιῶν. Ἡ οἰκογένεια, τὰ μέλη τῆς οικογενείας. Ὁ ἄνθρωπος. Τὰ μέρη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος Αἱ τροφαὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ὑλαί, ἐξ ὧν κατασκευάζονται τὰ ἐνδύματα. Ὑλαί, ἐξ ὧν κατασκευάζονται τὰ ὑποδήματα. Ὁ ράπτης, ὁ ὑποδηματοποιός.

13) Αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Νομάρχης, δήμαρχος, ἀστυνόμος, ταμίας, δικασταί, διδάσκαλοι, κλπ.

14) Παρατήρησις τῶν γεωγραφικῶν ἀντικειμένων τῆς ἐξοχῆς ἀφ' ὑψηλοῦ τόπου. Τοποθέτησις τούτων πρὸς ἀνατολάς, δυσμάς, βορρᾶν καὶ νότον τῆς πόλεως. Πλαστικὴ ἐκάστου καὶ συμβολικὴ τῶν γεωγραφικῶν ἀντικειμένων παράστασις. Χάρτης τῆς ὅλης παρατηρηθείσης χώρας.

15) Ἱστορικαὶ διηγήσεις καὶ παραδόσεις ἐν ἀπλουστάτῃ μορφῇ περὶ τῶν μνημείων, τῶν ὀνομασιῶν τῶν κυριωτέρων ὁδῶν καὶ τῶν ἱστορικῶν γεγονότων τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ.

Γ' τὰ ξίς.

1) Τὰ παρὰ τὴν πόλιν γειτονικὰ χωρία, Ἐπίσκεψις τούτων. Τὰ σπουδαιότερα ἀντικείμενα ἐκάστου χωρίου. Ἡ ἐκκλησία, τὸ σχολεῖον, ἡ πλατεῖα, ἡ ἀγορά, τὰ μνημεῖα κλπ. Ἡ πέριξ ἐκάστου χωρίου φύσις. Αἱ ἀσχολίαι τῶν κατοίκων ἐκάστου χωρίου. Θεσίς, ἀπόστασις καὶ μέγεθος ἐκάστου χωρίου. Ἡ μετὰ τῶν χωρίων τούτων συγκοινωνία τῆς πόλεως (χάρτης).

2) Ἡ πέριξ φύσις κατὰ τὰς τέσσαρας ὁρας τοῦ ἔτους. Μετεωρολογικὰ φαινόμενα (νέφος, βροχὴ, ὀμίχλη, δρόσος, πάχνη, χιὼν, γάλαζα, ἀνεμοί).

3) Τὰ ἄλλα ἀπώτερα χωρία τοῦ δήμου. Ἡ πέριξ τούτων φύσις. Αἱ ἀσχολίαι τῶν κατοίκων. Ἡ μετὰ τούτων συγκοινωνία. Ὁ δῆμος (χάρτης τοῦ δήμου). Ἡ διοίκησις τοῦ δήμου. Οἱ ἄλλοι γειτονικοὶ δῆμοι. Ἡ

ἐπαρχία (χάρτης τῆς ἐπαρχίας). Αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι. Ὁ νομὸς τοῦ μαθητοῦ. Ἡ διοίκηση τοῦ νομοῦ (χάρτης τοῦ νομοῦ).

4) Οἱ ἄλλοι νομοὶ τοῦ Κράτους μετὰ τῶν πρωτευουσῶν αὐτῶν καὶ τῶν τόπων, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἱστορίας.

Δ' τάξις.

1) Ἡ Ἑλλάς. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος.

Ὅρια. Φυσικὴ καὶ πολιτικὴ διαίρεσις.

2) Ἐπανάληψις τοῦ νομοῦ τοῦ μαθητοῦ.

3) Λεπτομερὴς ἐξέτασις τῶν ἄλλων νομῶν τοῦ Κράτους (χρτογραφία).

Ε' τάξις.

Α' Τὰ στοιχειωδέστερα ἐκ τῆς φυσικῆς καὶ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας.

1) Ἡ γῆ. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς γῆς. Ἡ ἕρη καὶ ἡ θάλασσα. Αἱ ἠπείροι. Μέγεθος τῶν ἠπειρῶν. Οἱ ὠκεανοί. Μέγεθος καὶ βάθος τῶν ὠκεανῶν. Τὰ ἐν τῇ θαλάσσει ρεύματα. Κύκλοι τῆς γῆς καὶ τῆς σφαίρας. Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος. Ζῶναι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

2) Ἡ ἀτμόσφαιρα. Πάχος τῆς ἀτμοσφαιρας. Συστατικὰ τοῦ ἀέρος. Θερμοκρασία αὐτοῦ. Ἄνεμοι, ὑγρασία, κλίματα.

Β' Πολιτικὴ γεωγραφία.

1) Ἡ Ἀσία. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἀσίας. Ἡ μικρὰ Ἀσία (λεπτομερῶς). Ἡ Συρία, ἡ Μεσοποταμία, ἡ Ἀραβία, ἡ Περσία, ἡ Ἰνδική, ἡ Ἰαπωνία καὶ αἱ ἄλλαι χῶραι τῆς Ἀσίας (συντόμως).

2) Ἡ Ἀφρική. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ Αἴγυπτος (λεπτομερῶς). Αἱ ἄλλαι ἐν τῇ βορείῳ παραλίᾳ τῆς Ἀφρικῆς χῶραι (συντόμως). Ἡ Σαχάρα, ἡ Ἀβησσυνία. Αἱ ἄλλαι χῶραι τῆς Ἀφρικῆς (συντόμως).

3) Ἡ Αὐστράλια. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Αὐστραλίας. Ἡ Αὐστράλια καὶ αἱ ἄλλαι νῆσοι (συντόμως).

4) Ἡ Ἀμερική. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ ἀνακάλυψις αὐτῆς. Τὰ κράτη τῆς βορείου Ἀμερικῆς. Αἱ ἠνωμένοι Πολιτεῖαι (λεπτομερέστερον), τὰ ἄλλα κράτη (συντόμως). Ἡ κεντρικὴ Ἀμερικὴ. Τὰ κράτη αὐτῆς. Αἱ νῆσοι. Ἡ νότιος Ἀμερικὴ. Ἡ Βραζιλία καὶ τὰ ἄλλα κράτη (συντόμως).
Χαρτογραφία.

Σ' τάξις.

Α' Τὰ σπουδαιότερα τῆς φυσικῆς καὶ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας.

1) Ἡ γῆ. Τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς γῆς. Ἡ λιθόσφαιρα. Τὸ πάχος τῆς λιθοσφαίρας. Ὑδατογενῆ καὶ πυριγενῆ πετρώματα. Μεταβολαὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς. Τὰ ἠφαιστεία, οἱ σεισμοί, αἱ θερμαὶ πηγαί. Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἄξονά της. Ἡμέρα καὶ νύξ. Αἰτία ἀνισότητος ἡμερῶν καὶ νυκτῶν. Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον. Αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους. Τὸ Ἰουλιανὸν καὶ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιο.

2) Ὁ ἔναστρος οὐρανός. Ὁ Γαλαξίας. Πλανῆται καὶ ἀπλανεῖς ἀστέρες. Κομῆται καὶ διάττοντες. Ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη. Αἱ φάσεις τῆς σελήνης. Αἱ ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης.

Β' Πολιτικὴ γεωγραφία.

1) Ἡ Εὐρώπη. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Εὐρώπης. Φυσικὴ καὶ πολιτικὴ αὐτῆς διαίρεσις. Τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης λεπτομερῶς, λεπτομερέστερον δὲ αἱ χώραι τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου (χαρτογραφία).

2) Ἡ Ἑλλάς. Θέσις τῆς Ἑλλάδος. Φυσικὴ αὐτῆς διαίρεσις. Ἡ διάπλασις τῆς παραλίας καὶ ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους τῆς Ἑλλάδος. Τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος. Τὰ ἐκ τῆς διαπλάσεως τῆς παραλίας καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τὰ ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ κλίματος πλεονεκτήματα. Πολιτισμὸς τῆς Ἑλλάδος, ἥτοι γεωργία, κτηνοτροφία, βιομηχανία, ἐμπόριον, ναυτιλία, συγκοινωνία, ἐκπαίδευσις, θρησκεία, διοίκησις. Ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος τῆς Ἑλλάδος. Αἱ ἀλλότρωποι ἑλληνικαὶ χώραι καὶ ἡ καθ' ἑαυτοῦ διασπορὰ τῶν Ἑλλήνων. Τὰ σπουδαιότερα κέντρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ μεγάλη ἰδέα τοῦ γένους.

Γ' Ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

1) Οἱ κάτοικοι τῆς γῆς. Αἱ φυλαὶ τῶν ἀνθρώπων. Αἱ γλῶσσαι. Αἱ θρησκείαι. Τὰ πολιτεύματα.

2) Τὰ μεγάλα κράτη τῆς γῆς. Ἡ ἔκτασις καὶ ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν. Αἱ μεγαλύτεραι πόλεις τοῦ κόσμου. Αἱ μεγάλαι ἑδοὶ συγκοινωνίας κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν

Β' Διὰ τάξεις συνδιδασκομένης.

Α' καὶ Β' τάξις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας)

1) Τὸ διδασκῆριον. Ἡ αἴθουσα τῆς διδασκαλίας καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σκευὴ καὶ ἐπιπλα. Αἱ ἄλλαι αἴθουσαι καὶ τὰ δωμάτια τοῦ σχολείου (σχέδιον τοῦ διδασκῆριου).

2) Ἡ ἀύλη τοῦ διδασκῆριου. Γενικὴ εἰκὼν τῆς αὐλῆς. Χρησιμότης αὐτῆς. Τὰ ἐν τῇ αὐλῇ φυτὰ καὶ ἄλλα ἀντικείμενα (σχέδιον τῆς αὐλῆς).

3) Ὁ κήπος τοῦ διδασκῆριου. Ἐπίσκεψις τοῦ κήπου κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ κήπου. Τὰ ἐν τῷ κήπῳ δένδρα, λάχανα, ἄνθη καὶ ζῶα (σχέδιον τοῦ κήπου καὶ τοῦ διδασκῆριου μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ).

4) Ἡ ὁδός. Ἡ πρὸς τοῦ διδασκῆριου ὁδός. Τὰ παρ' ὁδοῦ, ἢ ὑπὸντας, ἢ δεινροστοιχία. Ὁ φωτισμὸς τῆς ὁδοῦ.

5) Ἡ οἰκία. Αἱ ἐγκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τοῦ σχολείου οἰκίαι. Εἶδη οἰκιῶν (μονώροφοι, διώροφοι κλπ.). Τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ ζῶα καὶ φυτὰ.

6) Ἡ συνοικία. Ἡ συνοικία τοῦ σχολείου. Ἡ ἐκκλησία τῆς συνοικίας.

7) Ὁ οὐρανός. Ὁ οὐρανὸς κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ κατὰ τὴν νύκτα. Ὁ ἥλιος Ἡ σελήνη. Ἡ ἀνατολή καὶ ἡ δύσις τοῦ ἡλίου. Τὰ πέρασα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος. Ἡ σελήνη. Αἱ φάσεις τῆς σελήνης.

8) Αἱ ἄλλαι συνοικίαι τοῦ χωρίου ἢ τῆς πόλεως. Αἱ ἐκκλησίαι, αἱ πλατεῖαι, οἱ κήποι, ἡ ἀγορά, τὰ μνημεῖα. Αἱ σπουδαιότεραι ὁδοὶ τοῦ χωρίου ἢ τῆς πόλεως. Παρατήρησις τοῦ χωρίου ἢ τῆς πόλεως ἀπ' ὑψηλοῦ μέρους. Παρατήρησις ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου τῶν συνοικιῶν καὶ τῶν ἄλλων προδιδαχθέντων ἀντικειμένων. Τοποθέτησις τούτων πρὸς ἀνατολὰς, δυσμὰς, βορρᾶν καὶ νότον τοῦ σχολείου (χάρτης τοῦ χωρίου ἢ τῆς πόλεως).

9) Ὁ κήπος. Οἱ κήποι τοῦ χωρίου ἢ τῆς πόλεως. Ἐπίσκεψις τούτων κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Τὰ ἐν τοῖς κήποις καλλιεργούμενα δένδρα, λάχανα καὶ ἄνθη. Τὰ ζῶα τοῦ κήπου. Ὁ κηπουρός. Τὰ πρὸς καλλιεργεῖν χρήσιμα ἐργαλεῖα. Ἡ ἄρδευσις καὶ ἡ λίπανσις τοῦ κήπου.

10) Ὁ ἀγρός. Οἱ περὶ τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν ἀγροί. Ὁφισις τούτων κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Ἡ

καλλιέργεια τῶν ἀγρῶν. Ἡ σπορά, ἡ θερισμός. Τὰ καλλιεργούμενα ἐν τοῖς ἀγροῖς φυτά. Τὰ ζῶα τῶν ἀγρῶν. Ὁ γεωργός.

11) Τὰ ὕδατα. Τὰ περὶ τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν ἐλη, αἱ πηγαί, τὰ ρυάκια, οἱ χειμάρροι, οἱ ποταμοί, αἱ λίμναι. Ἐπίσκεψις τούτων. Χρησιμοποίησις τῶν ρεόντων ὑδάτων. Τὰ εἰς τὰ ἐλη ὑπάρχοντα φυτά καὶ ζῶα. Τὰ γνωστότερα τῶν ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ ταῖς λίμναις τοῦ τόπου ζῶον.

12) Ἡ πεδιάς. Ἡ περὶ τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν πεδιάς. Ὅψις ταύτης κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Τὸ λεκανοπέδιον, τὸ ὄροπέδιον.

13) Τὸ ἔρως. Τὰ περὶ τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν ὄρη. Ὅψις τούτων κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Τὰ μέρη τοῦ ἔρους. Ὁ λόφος καὶ τὰ ἄλλα ὑψώματα. Αἱ κοιλάδες, αἱ φάραγγες κλπ.

14) Τὰ ἐν τῇ ἐξοχῇ ἀργαστήρια, οἱ πύργοι, τὰ ἱστορικὰ μνημεῖα, αἱ ἐπιτύσεις, αἱ καλύβαι, τὰ θερμοκηθία κλπ. Ἐπίσκεψις τούτων.

15) Παρατήρησις τῶν γεωγραφικῶν ἀντικειμένων τῆς ἐξοχῆς ἀπ' ὑψηλοῦ τόπου. Τοποθέτησις αὐτῶν πρὸς ἀνατολάς, δυσμάς, βορρᾶν καὶ νότον τοῦ χωρίου ἢ τῆς πόλεως. Πλαστικὴ καὶ συμβολικὴ τῶν γεωγραφικῶν ἀντικειμένων παραστάσις καὶ χάρτης τῆς ὅλης παρατηρηθείσης χώρας.

16) Ἡ περίξ ρύσις κατὰ τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους. Μετεωρολογικὰ φαινόμενα (βροχή, χιὼν, πάχνη κλπ.).

Α' καὶ Β' τάξις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας)

1) Τὸ διδασκῆριον, ἡ αὐτὴ ὁ κῆπος καὶ ἡ πρὸ τοῦ διδασκῆριου ὁδὸς ὡς καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος (σχέδιον τούτων).

2) Ἡ οἰκία. Τὰ διημερίσματα τῆς οἰκίας. Τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ σκευὴ καὶ ἐπιπλκ. Τὰ χρήσιμα πρὸς κατασκευὴν τῶν οἰκίων ὑλικά. Οἱ τεχνῖται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς κατασκευὴν τῶν οἰκίων (ὁ κτίστης, ὁ ξυλουργός, ὁ φανοποιός, κλπ.).

3) Ἡ συνοικία τοῦ σχολείου. Τὰ σπουδαιότερα οἰκοδομήματα τῆς συνοικίας. Ἡ πλατεῖα τῆς συνοικίας καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δένδρα καὶ μνημεῖα. Ἡ ἀγορὰ τῆς συνοικίας καὶ τὰ σπουδαιότερα ἐν αὐτῇ καταστήματα. Αἱ σπουδαιότεραι ὁδοὶ τῆς συνοικίας (χάρτης τῆς συνοικίας).

4) Ὁ οὐρανός. Ὁ οὐρανὸς κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ κατὰ τὴν νύκτα. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη. Ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ

δύοις ήλίω. 'Η πορεία του ήλιου εν τῷ ουρανῷ, κατά τον χειμῶνα και κατά τὸ θέρος. Τὰ τέσσαρα σχήματα του ὀρίζοντος. Μεταφορά τούτων ἐπὶ του πίνακος.

5) Τὸ χωρίον ἢ ἡ πόλις. Αἱ ἄλλαι συνοικίαι του χωρίου ἢ τῆς πόλεως. Τὰ ἐν τῷ χωρίῳ ἢ τῇ πόλει δημοτικά, δημόσια, φιλανθρωπικά και βιομηχανικά καταστήματα. 'Ο φωτισμός του χωρίου ἢ τῆς πόλεως. Τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας. Τὸ ὑδραγωγεῖον, αἱ βρύσεις, οἱ πίδακες, τὰ φρέατα. Παρατήρησις του χωρίου ἢ τῆς πόλεως ἀπ' ὑψηλοῦ μέρους. Διάκρισις τῶν συνοικιῶν και τῶν ἄλλων διδαχθέντων ἀντικειμένων. Τοποθέτησις τούτων πρὸς ἀνατολάς, δυσμάς, βορρᾶν και νότον του σχολείου (χάρτης του χωρίου ἢ τῆς πόλεως).

6) 'Ο ἀμπέλων. 'Οφει ἀπὸ του κατά τὸ κλάδευμα, τὴν σκαφήν, τὴν θείωσιν, τὸν τουρηγτόν. Τὰ ἐν τῷ ἀμπελώνι φυτὰ και ζῶα.

7) 'Ο λειμῶν. Οἱ παρὰ τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν λειμῶνες. 'Οφει του λειμῶνος κατά τὴν ἀνοιξιν κλπ. Τὰ ἐν τῷ λειμῶνι φυτὰ και ζῶα. 'Ο ποιμὴν.

8) 'Η θάλασσα. 'Η διὰ θαλάσσης συγκοινωνία. 'Οφει τῆς θαλάσσης ἐν πρικομῖα και ἐν γαλήνῃ. 'Η νῆσος, ὁ σκόπελος, ἡ ὕφαλος. 'Η παραλία, ἡ χερσόνησος, ὁ κόλπος, ὁ λιμὴν, ὁ ὄρμος (ἄμεσος τούτων ἀντίληψις ἢ αἰσθητοποιήσις ἐν τῇ γειτονικῇ λίμνῃ ἢ τῷ ποταμῷ). Τὰ γνωριμώτερα τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ ζῶων. 'Ο ἄλιος, ὁ ναύτης, ὁ λεμβοῦχος, τὸ πλοῖον.

9) Τὸ δάσος. Τὸ παρὰ τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν δάσος. 'Επίσκεψις τούτου. Γενικὴ εἰκὼν του δάσους. Τὰ δένδρα και τὰ ζῶα του δάσους. Αἱ ἐκ του δάσους ὠφέλεια. 'Ο ὀλοτόμος, ὁ κυνηγός.

10) Τοποθέτησις τῶν γεωγραφικῶν ἀντικειμένων τῆς ἐξοχῆς πρὸς ἀνατολάς, δυσμάς, βορρᾶν και νότον του χωρίου ἢ τῆς πόλεως. Πλαστικὴ και συμβολικὴ τῶν γεωγραφικῶν ἀντικειμένων παράστασις και χάρτης τῆς ὅλης παρατηρηθείσης χώρας.

11) Αἱ ἀρχαὶ του χωρίου ἢ τῆς πόλεως. 'Ο πάτερρος, ὁ δήμαρχος, ὁ ἀστυνόμος, ὁ ἱερεὺς, ὁ διδάσκαλος κλπ.

12) 'Ιστορικὴ διηγήσις και παραδόσις ἐν ἀπλουστάτῃ μορφῇ περὶ του χωρίου ἢ τῆς πόλεως, τῶν μνημείων αὐτοῦ και τῆς ἐξοχῆς και τῶν ἱστορικῶν γεγονότων του τόπου.

13) 'Η κατοικία. Αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων. Εἶδη κατοικιῶν. 'Η οἰκογένεια. Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. 'Ο ἄνθρωπος. Τὰ μέρη του ἀνθρωπίνου σώματος. Αἱ τροφαὶ του ἀνθρώπου. 'Η ἐνδυμασία του ἀνθρώπου. 'Υλκι,

ἐξ ὧν κατασκευάζονται τὰ ἐνδύματα. Ἰλαί, ἐξ ὧν κατασκευάζονται τὰ ὑποδήματα. Ὁ ράπτης, ὁ ὑποδηματοποιός.

Γ' καὶ Δ' τὰ ξίς.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

1) Τὰ περίξ τοῦ χωρίου ἢ τῆς πόλεως τοῦ μαθητοῦ γειτονικά χωρία. Ἐπίσκεψις τούτων. Τὰ σπουδαιότερα οἰκοδομήματα ἐκάστου χωρίου, ἡ ἐκκλησία, τὸ σχολεῖον, ἡ ἀγορὰ κλπ. Ἡ περίξ τῶν χωρίων τούτων φύσις. Αἱ ἀσχολίαι τῶν κατοίκων. Θέσις, ἀπόστασις καὶ μέγεθος τῶν χωρίων. Συγκοινωνία (χάρτης).

2) Τὰ ἄλλα ἀπώτερα χωρία τοῦ δήμου. Ἡ περίξ τούτων φύσις. Αἱ ἀσχολίαι τῶν κατοίκων. Ὁ δῆμος τοῦ μαθητοῦ. Οἱ ἄλλοι δῆμοι. Ἡ ἐπαρχία. Αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι. Ὁ νομὸς τοῦ μαθητοῦ (χάρτης).

3) Ἡ Ἑλλάς. Γενικὴ ἐπισκόπησις αὐτῆς. Φυσικὴ καὶ πολιτικὴ διαίρεσις τῆς Ἑλλάδος. Γεωγραφία τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος ἀριθμοῦ τῶν νομῶν τοῦ ἐλευθέρου κράτους (χαρτογραφία).

Ε' καὶ Σ' τὰ ξίς.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Τὰ στοιχειωδέστατα ἐκ τῆς φυσικῆς καὶ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας.

1) Ἡ γῆ. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς γῆς. Ἡ ξηρὰ καὶ ἡ θάλασσα. Αἱ ἡπείροι. Μέγεθος τῶν ἡπείρων. Οἱ ὠκεανοί. Μέγεθος καὶ βάθος τῶν ὠκεανῶν. Τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ ρεύματα. Κύκλοι ἐπὶ τῆς γῆινης σφαίρας. Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος. Ζῶναι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ τῶν ἄξονά της καὶ περὶ τὸν ἥλιον. Ἰουλιανὸν καὶ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον.

2) Ἡ ἀτμόσφαιρα. Πάχος τῆς ἀτμοσφαίρας. Συστατικὰ τοῦ ἀέρος. Θερμοκρασία. Ἄνεμοι, ὑγρασία, κλίματα.

Β' Πολιτικὴ γεωγραφία

1) Ἡ Ἀσία. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἀσίας. Ἡ Μικρὰ Ἀσία λεπτομερῶς. Αἱ ἄλλαι γῶραι συντόμως.

2) Ἡ Ἀφρική. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἀφρικῆς. Αἱ γῶραι τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ Αἴγυπτος ἐκτενῶς. Ἡ Σαχάρα. Αἱ ἄλλαι γῶραι τῆς Ἀφρικῆς συντόμως.

3) Ἡ Αὐστράλια. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Αὐστραλίας. Ἡ Αὐστράλια καὶ αἱ ἄλλαι νῆσοι συντόμως.

4) 'Η 'Αμερική. Γενική επισκόπηση τῆς 'Αμερικής. 'Η ἀνακάλυψις αὐτῆς. 'Η βόρειος 'Αμερική. Αἱ 'Ηνωμένοι Πολιτεῖαι ἐκτενῶς. 'Η κεντρικὴ 'Αμερική. Αἱ νῆσοι. 'Η νότιος 'Αμερική. 'Η Βραζιλία. Αἱ ἄλλαι χῶροι συντόμως.
Χαρτογραφία.

Ε' καὶ Σ' τάξις

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' τὰ στοιχειωδέστατα τῆς φυσικῆς καὶ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας.

1) 'Η γῆ. Τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς γῆς. 'Η ἕρσις καὶ ἡ θάλασσα. Μέγεθος τῶν ὠκεανῶν καὶ τῶν ἠπείρων. Κύκλοι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος. 'Η κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἀξονά της καὶ περὶ τὸν ἥλιον. Αἱ ζῶναι τῆς γῆς. Τὸ ἐξωτερικὸν τῆς γῆς. 'Η λιθόσφαιρα. Ὑδατογενῆ καὶ πυριγενῆ πετρώματα. Μεταβολαὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς. Τὰ ἥρσιςται, οἱ σεισμοί, αἱ θερμικαὶ πηγαί.

2) 'Η ἀτμόσφαιρα. Τὰ συστατικὰ τοῦ ἀέρος, θερμοκρασία αὐτοῦ, ἀνεμοί, ὑγρασία, κλίματα.

3) 'Ο ἔναστρος οὐρανός. 'Ο Γαλαξίας. Πλανῆται καὶ ἀπλανεῖς ἀστέρες. Κομήται καὶ διάττοντες. 'Ο ἥλιος. 'Η σελήνη. Αἱ φάσεις τῆς σελήνης. Αἱ ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης.

Β' Πολιτικὴ γεωγραφία.

1) 'Η Εὐρώπη. Γενικὴ ἐπισκόπηση τῆς Εὐρώπης. Φυσικὴ καὶ πολιτικὴ διαίρεσις. Γεωγραφία τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης λεπτομερῶς, λεπτομερέστερον δὲ τῶν χωρῶν τῆς ἐλληνικῆς γεωγραφίας. Χαρτογραφία.

2) 'Η 'Ελλάς. Γενικὴ ἐπισκόπηση τῆς 'Ελλάδος. Θέσις καὶ πολιτικὴ καὶ φυσικὴ διαίρεσις. Διάπλασις τῆς παραλίας τῆς 'Ελλάδος. Διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους. Κλίμα. Τὰ ἐκ τῆς διαπλάσεως τῆς παραλίας καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τὰ ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ κλίματος πλεονεκτήματα. Πολιτισμὸς τῆς 'Ελλάδος, ἤτοι γεωργία, κτηνοτροφία, βιομηχανία, ἐμπόριον, ὀρυκτὰ τοῦ ἐδάφους πλοῦτος, συγκοινωνία, ναυτιλία, ἐκπαίδευσις, θρησκεία, διοίκησις κλπ. Αἱ ἀλύτρωτοι ἐλληνικαὶ χῶροι. 'Η διανομὴ τῶν 'Ελλή-

νων και τὰ μεγαλύτερα κέντρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ μεγάλη ἰδέα τοῦ Γένους.

Γ' Ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς

Οἱ κάτοικοι τῆς γῆς. Αἱ φυλαὶ τῶν ἀνθρώπων, αἱ γλῶσσαι, αἱ θρησκείαι, τὰ πολιτεύματα. Τὰ μεγάλα κράτη τῆς γῆς. Ἡ ἔκτασις καὶ ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν. Αἱ μεγαλύτεραι πόλεις τοῦ κόσμου. Αἱ μεγάλοι ὁδοὶ συγκοινωνίας κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α' Διὰ τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένας

Γ' καὶ Δ' τάξεις.

Α' Τὰ γνωστότερα τῶν ἐν Ἑλλάδι φυτῶν καὶ ζώων.

1) Ἡ οἰκία καὶ ἡ αὐλή. Γενικὴ εἰκὼν τῆς οἰκίας καὶ τῆς αὐλῆς. Χρησιμότης αὐτῶν. Τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς αὐλαῖς ζῶα καὶ φυτὰ α') ἐκ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς Ἑλλάδος καὶ ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν καλλιεργουμένων φυτῶν ὁ διάνθος (γαρυφαλλίς), ὁ βασιλικός, ὁ χεῖρανος (βιολέτα κιτρίνη), ἴσον τὸ τρίχρον (πανσές), ἡ ὄρτανσια, ἡ γαρδένια, τὸ ἀντήρινον (σκυλάκια), ἡ βιγώνια, ἡ καμέλια, ἡ ἀσκληπιὰς, ὁ ὑάκινθος, τὸ κρίνον καὶ ἄλλα β') ἐκ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς αὐλαῖς ζώων ἡ γάτα, ὁ κύων, τὸ πρόβατον, ὁ βοῦς, ὁ ἵππος, ὁ ὄνος, ἡ αἶψ, ὁ χοῖρος, ὁ ἡμίονος, ὁ μῦς, ἡ μύτα, κῶνωψ ὁ κοινός, ἡ ἀράχνη, ἡ ὄρνις, ὁ ἀλέκτωρ, ἡ περιστέρα, ἡ χελιδὼν, ὁ σῆς, ὁ ψύλλος, ὁ κῆρις.

2) Ὁ κήπος. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ κήπου, χρησιμότης τοῦ κήπου. Φυτὰ καὶ ζῶα τοῦ κήπου α') ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις τῆς Ἑλλάδος δένδρων ἡ ἀμυγδαλῆ, ἡ μηλέα, ἡ μορέα, ἡ καρυά, ἡ συκῆ, ἡ ἐλιά, ἡ δαμασκηνέν, ἡ κερασέα, ἡ ροιά, ἡ κιδωνέα, ἡ ροδακινέα, ἡ ἀπιδέα, ἡ κιτρέα, σχίνος ὁ μαστιχοφόρος, ἡ κυπάρισσος, ἡ ἀμπέλος καὶ ἄλλα β') ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις λαχάνων αἰ κράμβαι, ὁ θριδάξ (μαρούλι), τὸ τεύτλον, ἡ κολοκύνθη, τὸ σέλινον, τὰ κρόμμυα, ἡ κινάρα, στούγνος ὁ ἐδώδιμος (μελιτζάνα), στρόγγυλος τὸ λυκοπερικόν (ντομάτα), βίσκος ὁ ἐδώδιμος (μπάμια), σίκυος ὁ ἡμέρος (ἀγγουριά), τὸ σίναπι καὶ ἄλλα γ') ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις ἀνθῶν ὁ νάρκισσος, ἡ ροδῆ, τὰ ἴα, ὁ ἴασμος (γικσεμί), νήριον τὸ κοινὸν (ροδοδάφνη), ἡ μαργαρίτα, τὸ δενδρολίβανον, οἱ χειμώνανθοι, τὰ χρυσάνθεμα, ἡ δάλια, καὶ ἄλλα, δ') ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις ζώων σκόληξ ὁ γήμιος, κοχλίας ὁ πωματίας, λειμᾶξ ὁ ἀγροδίαιτος (γυμοσάλιαγκας), βροῦχος ὁ τῶν κυάμων, ἀνθονόμος ὁ τῶν μηλεῶν, κητονία ἡ χρυσόχρους (χρυσόμυγα), ἡ πρασσοκουρίς (κολοκυθοκόρτης). τὰ ἐν τοῖς κήποις ὄδικα πτηνὰ καὶ ἄλλα.

3) Ὁ ἀγρός. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ ἀγροῦ. Χρησιμότης τῶν ἀγρῶν α') ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς τῆς Ἑλλάδος καλλιεργουμένων φυτῶν ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ὁ ἀραβόσιτος, ἡ σίκαλις,

ὁ καπνός, ὁ βάμβαξ, τὸ λίνον, ὁ κάνναβις, τὸ σήσαμεν, ὁ φασόλος, οἱ κύαμοι, ἡ ρακῆ, τὰ πύσα, οἱ ἐρέβινθοι, τὰ γεώμηλα, τὸ τριφύλλιον καὶ ἄλλα· β') ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς τῆς Ἑλλάδος ζώων ὁ γρύλλος (τροξαλίδα, τριζόνι), ἡ ἀκρίς, ὁ μύρμηξ, ὁ λαγώς, ὁ ἀρουραῖος μῦς, ἡ χελώνη, ἡ κορώνη, ἡ κίχλη, ὁ κορυδαλλός, ὁ πελαργός, μελεαγρίς ἢ νομιδική (φραγκόκοττα), ὁ ἐποψ (τσαλαπετεινός), τὸ στρουθίον, ὁ ἀκανθόχοιρος, ὁ ἀσπάλαξ, ὁ τέττιξ, ἡ ἔχιδνα, ὁ σκορπίος καὶ ἄλλα.

4) Ὁ λειμῶν. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ λειμῶνος. Χρησιμότης τοῦ λειμῶνος. Φυτὰ καὶ ζῶα τοῦ λειμῶνος· α') ἐκ τῶν φυτῶν τῶν λειμῶνων τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀνεμώνη, μήκων ἢ ροιᾶς (παπαρούνα), μαργαρίτα ἢ ἀγρία, τὸ χαμαίμηλον, ἄρον τὸ στικτὸν (δρακοντιά), θύμος ὁ κεφαλωτός καὶ ἄλλα. β') ἐκ τῶν ζώων τῶν λειμῶνων τὸ πρόβατον, ἡ μέλισσα, οἱ κύνθαροι καὶ ἄλλα ἔντομα (πεταλοῦδες).

5) Τὸ ἔλος καὶ ἡ λίμνη. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ ἔλους καὶ τῆς λίμνης. Ἡ νοσηρότης τῶν ἔλων· α') ἐκ τῶν φυτῶν τῶν ἔλων ἡ τύρη (ψάθα), σχοῖνος ὁ δέξυς καὶ σχοῖνος ὁ παράλιος (βοῦβρα), ὁ κάλαμος καὶ ἄλλα· β') ἐκ τῶν ζώων τῶν ἔλων καὶ τῶν λιμνῶν ὁ βάτραχος, ἡ νῆσσα, ὁ χῆν, ἡ ἀγρίονησσα, ὁ πελεκάν, ὁ ἐγγελυς, ἡ βδέλλα, ὁ κώνωψ ὁ ἀνωφελής, καὶ γνωστοὶ ἰχθύες τῶν γλυκῶν ὑδάτων.

6) Τὸ δάσος. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ δάσους· Αἱ ἐκ τοῦ δάσους ὠφέλειαι. Φυτὰ καὶ ζῶα τοῦ δάσους· α') ἐκ τῶν δένδρων τῶν δασῶν τῆς Ἑλλάδος ἡ ἐλάτη, ἡ πεύκη, ἡ δρυς, ἡ ὄξυς, ἡ μύρτος, ἡ πλάτανος, ἡ δάφνη ἢ ἄρκευθος (κέδρος), ἡ καστανέα καὶ ἄλλα· β') ἐκ τῶν ζώων τῶν δασῶν ἡ ἀλώπηξ, ἡ ἔλαφος, ἡ ἱκτίς, ἡ δορκάς, ὁ λύκος, ὁ θῶς, ὁ τρώχος (ἀσβός), ὁ σκίουρος, ἡ πέρδιξ, ἡ τρυγὼν, ὁ ἰέραξ, ὁ ἀετός, ὁ γυψ, ὁ κόραξ, ἡ ἀηδὼν, ὁ κόσσυρος, κίσσα ἢ βαλκανολόγος, κίττα ἢ μακρόουρος (καρακάξα), ἡ γλαυξ, ὁ κόκκυξ, ὠπίτης ὁ νυκτικόραξ (μποῦφος), ὁ φασιανός, ἡ ὄρνυξ, σκολόπαξ ὁ κοινός (μπεκάτσα), κίρκος ὁ ἐρυθρόπους (κιρκινέζι), ὁ δρυοκολάπτης, κοχλίας ὁ τῶν δασῶν καὶ ἄλλα.

7) Ἡ θάλασσα. Γενικὴ εἰκὼν τῆς θαλάσσης. Ἡ χρησιμότης τῆς θαλάσσης. Ζῶα καὶ φυτὰ τῆς θαλάσσης· α') ἐκ τῶν φυτῶν τῶν θαλασσῶν τῆς Ἑλλάδος τὰ φύκη· β') ἐκ τῶν ζώων τῶν θαλασσῶν ἡ τρίγλη (μπαρμποῦνι), ὁ λάβραξ, ὁ σκόμβρος, ὁ ξιφίας, ἰππόκαμπος ὁ βραχύρρυγχος (ἀλογάκι), δακτυλόπτερις ὁ ἰπτάμενος (χελιδονόψαρο), ἡ βατίς (σαλάχι), τὸ σκύλιον (σκυλόψαρον), ἡ σαρδίνη, μελάγουρος ὁ κοινός, ὁ κέφαλος, χρύσοφρος ὁ κοινός (τσιπούρα), σάργος ὁ σαλβάνιος (σπάρος), θύννος ὁ σκομβροειδής (πα-

λαμίδα), συναγρίς ή μακρόφθαλμος (φαγκρί), ό όρφως, ή φώκη, ό δελφίν, ό καρχαρίας, ό άστακός, ή σηπία, ό οκτάπους, ή τευθίς (καλαμαρί), τó τίθιον (φρούσκα), μυτίλος ό εδώδιμος (μύδι), τó ύστρεον (στρείδι), ό λάρος, έχίνος ό σφαιροειδής, ό σπόγγος, τó κοράλλιον και άλλα.

Β' Τά γνωστότερα έκ τών όρυκτών και πετρωμάτων τής 'Ελλάδος.

Ό κοινός άσβεστόλιθος, τó μάρμαρον, ή κιμωλία, ή γύψος, ό μαρμαρίτης (λευκόλιθος), ό χαλαζίας, ή άργιλλος, ή σμύρις, ό άργιλικός σφιστόλιθος, ό γρανίτης, ό άμίαντος ή άμμος, όί άμιόλιθοι, όί γαιάνθρακες (λιγνίτης), τó θεϊον, ό μόλυβδος (γαληνίτης), ό χρωμίτης, ό άργυρος, ό σίδηρος (σιδηροπυρίτης και αιματίτης) και άλλα.

ΣΗΜ. Έκ τής άνωτέρω αναγραφομένης ύλης τά μεν γνωστότερα εις έκαστον τόπον φυτά, ζώα και όρυκτά διδάσκονται εις τήν γ' τάξιν, τά δε όλιγώτερον γνωστά εις τήν δ'. Αναγράφη δε άρθρωτέρα πως ή ύλη, ίνα ό διδάσκαλος εκλέγη έκασταχού τήν καταλληλοτέραν. Άλλά και μη αναγραφομένην εν τώ προγράμματι και ύπάρχουσαν εν τώ τόπω ύλην δύναται να διδάσκη ό διδάσκαλος.

Ε' τάξις.

Α' Ό φυτικός και ζωικός κόσμος ξένων χωρών.

1) Αί θερμαί τής γής χωράι. Γενική εικών θερμών χωρών. Εικών έρήμου. Ό φυτικός και ζωικός κόσμος τών θερμών χωρών' α') εκ τών φυτών τών θερμών χωρών ό φοίνιξ, τó σακχαροκάλαμον, ή ίνδική συκή (φραγκοσυκιά), τó κικαόδενδρον, τó άρτόδενδρον, ή καρέα, ή βανανέα, τó ίνδικόν, ή βανίλλα, τó πέπερι, ευγενία ή καρύφυλος (καρυφαλέα), τó κιννάμωμον (κανέλλα), ή θέα (τσάι), τó μασχοκάρυον, ή κινχόνη (δένδρον τής κίννας), ό ευκάλυπτος, συκή ή ελαστική και άλλα' β') εκ τών ζώων τών θερμών χωρών' ό πίθηκος, ό έλέφας, ό ρινόκερος, ό ίπποπόταμος, ό λέων, ή τίγρις, ό πάνθηρ, ή ύαινα, ή κάμηλος, ή καμηλοπάρδαλις, ή λεοπάρδαλις, ό έμού, ή καγκουρά, ή αντιλόπη, ό βίσσων, ό κόνδωρ, ή στρουθοκάμηλος, ό όρνιθόρυγχος, όί ψιττακάι, ό ταώς, ό κροκόδειλος, ό βόας, ό πύθων, ό κροταλιάς, και άλλα.

2) Η εύκρατος ζώνη. Γενική εικών τής ευκράτου ζώνης' ζώα και φυτά αυτής μη συνήθη εις τήν 'Ελλάδα.

3) Αί ψυχράι χωράι. Γενική εικών τών ψυχρών χωρών. Τούνδραι. Ζώα και φυτά τών ψυχρών χωρών' α') εκ τών φυτών τών ψυχρών χωρών' αί νανώδεις ίτέαι, τά

βρύα, αί λειχήνες και άλλα β') ἐκ τῶν ζώων τῶν ψυχρῶν χωρῶν ὁ τάρανδος, ἡ λευκὴ ἄρκτος, ἡ ἰκτίς (σαμούριον) και ἄλλα.

4) Ἡ θάλασσα. Γενικὴ εἰκὼν τῆς θαλάσσης· α') ἐκ τῶν φυτῶν τῆς θαλάσσης τὸ σάργασσον· β') ζῶα τῆς θαλάσσης μὴ συνήθη ἐν Ἑλλάδι ἢ φάλαινα, ἡ φώκη, ὁ ὀνίσκος, ἡ ἀρίγρη, ἡ μαλακόπτελος νῆσσα, ὁ φοινικόπτερος, μελαγχρῖνη ἡ μαργαριτοφόρος, ἡ περὺρα, ἡ ἑμύς (θαλασσία χελώνη).

Β' Ἐκ τῶν ἔρρικτων ξένων χωρῶν τὸ ἄλας, αἱ λιθόθρακας, τὸ πετρέλαιον, τὸ ἤλεκτρον, αἱ πολύτιμοι λίθοι, ὁ χρυσοῦς, ὁ λευκόχρυσος, ὁ ὑδράργυρος ὁ κασσίτερος, τὸ νικέλλιον, τὸ ἀλουμίνιον, ὁ χαλκός, ὁ ψευδάργυρος κτλ.

Σ τ ά ξ ι ς .

Α' Τὸ βασιλείον τῶν φυτῶν.

1) Γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν φυτῶν. Διαίρεσις τῶν φυτῶν.

2) Τὸ ριζόν. Αἱ ρίζαι. Εἶδη ριζῶν. Χρησιμότης τῶν ριζῶν. Ὁ βλαστός. Τὰ μέρη αὐτοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ. Εἶδη αὐτῶν. Τὰ φύλλα. Εἶδη φύλλων. Χρησιμότης αὐτῶν. Τὸ ἄνθη. Εἶδη ἀνθῶν. Τὰ μέρη τοῦ ἄνθους. Ἡ χρησιμότης τοῦ ἄνθους. Ὁ καρπός. Εἶδη καρπῶν. Ἡ χρησιμότης τῶν καρπῶν. Τρόπος πηλαπλάσιασμοῦ τῶν φυτῶν.

3) Τὰ δένδρα. Ἡ χρησιμότης αὐτῶν καθόλου. Τὰ ὀπωροφόρα δένδρα. Αἱ συνθέστεραι ἀσθένειαι τῶν ἐν τῷ τόπῳ ὀπωροφόρων δένδρων και τὰ βλαβερὰ ἔντομα. Ἡ καλλιέργια ὀπωροφόρων δένδρων ἐν Ἑλλάδι και ἀλλοχῶ. Ἐξουγενισμὸς δένδρων δι' ἐνοσθαλισμοῦ και ἐγκεντρισμαῦ. Καλλιέργια ὀπωροφόρων δένδρων ἐν τῷ κήπῳ τοῦ σχολείου (ιδίως εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων).

4) Καλλιωπιστικὰ φυτά. Εἶδη αὐτῶν και χρησιμότης. Ἀσθένειαι και βλαβερὰ ἔντομα. Ἡ ἀνθοκομία ἐν Ἑλλάδι και ἀλλοχῶ. Καλλιέργια ἀνθῶν ἐν τῷ κήπῳ (ιδίως εἰς τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων).

5) Τὰ λαχανικὰ. Εἶδη λαχανικῶν. Ἡ χρησιμότης τῶν λαχανικῶν. Ἀσθένειαι και βλαβερὰ ἔντομα. Ἡ λαχανοκομία ἐν Ἑλλάδι και ἀλλοχῶ. Καλλιέργια λαχανικῶν ἐν τῷ κήπῳ.

6) Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ και τὰ ἔσπρια. Χρησιμότης αὐτῶν. Ἀσθένειαι και βλαβερὰ φυτὰ και ἔντομα. Ἡ καλλιέργια τῶν δημητριακῶν και τῶν ἔσπριων ἐν Ἑλλάδι και ἀλλοχῶ. Καλλιέργια ἐν τῷ κήπῳ.

7) Ὁ κικυνοῦς και ὁ βάμβαξ. Ἡ καλλιέργια

τούτων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ. Καλλιέργεια ἐν τῷ κήπῳ (ἰδίως εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων).

8) Τὰ δάση. Τὰ εἶδη τῶν δένδρων τῶν δασῶν ἢ ἐκ τῶν δασῶν ἀφέλεια. Ἐγθροὶ τῶν δασῶν. Ἡ δασοκομία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ.

Β' Τὸ βασίλειον τῶν ζώων.

1) Γενικά γνωρίσματα τῶν ζώων.

2) Σπονδυλωτά καὶ ἀσπονδυλωτά ζῶα.

Γενικά γνωρίσματα τῶν σπονδυλωτῶν.

3) Ἐκ τῶν σπονδυλωτῶν α') τὰ θηλαστικά. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν θηλαστικῶν. Ἡ χρησιμότης πολλῶν θηλαστικῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ κτηνοτροφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ. β') τὰ πτηνὰ. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν πτηνῶν. Κατασκευή τοῦ σώματος τῶν πτηνῶν καὶ ἐφόδια αὐτῶν πρὸς πτήσιν. Ἡ πηχτοτροφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ. Πηχτοτροφία ἐν τῷ κήπῳ τοῦ σχολείου. γ') οἱ βιάτραχοι δ') τὰ ἔρπετά. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν ἔρπετῶν. Τὰ δηλητηριώδη ἔρπετά. Τὰ προχειρέτερα φάρμακα κατὰ τῆς δόξης ἀδηλητηριωδῶν ἔρπετων. ε') οἱ ἰχθύες. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν ἰχθύων. Προσαρμογὴ τοῦ σώματος τῶν ἰχθύων πρὸς τὸ ζῆν ἐν τῷ ὕδατι καὶ πρὸς τὸ κινεῖσθαι ἐν αὐτῷ. Χρησιμότης τῶν ἰχθύων. Ἡ ἰχθυοτροφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ. Ἀνατροφή ἰχθύων ἐν τῷ σχολείῳ.

4) Ἐκ τῶν ἀσπονδυλωτῶν α') τὰ ἔντομα. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν ἐντόμων. Ὁρέλιμα καὶ βλαβερὰ τῷ ἄνθρωπῳ ἔντομα. Οἱ ἀνοφελεῖς κώνωπες. Ἡ μελισσοκομία καὶ ἡ βομβυκοτροφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ. Μελισσοκομία καὶ βομβυκοτροφία ἐν τῷ σχολείῳ (τὸ δεύτερον ἰδίως διὰ τὰ θήλα). β') Τὰ κελύεντα. Εἶδη τούτων. Ἡ σπερματοφυτία. Ἀλικία καὶ κατεργασία κοραλλίων.

5) Ὁ ἄνθρωπος. Τὰ μέρη τοῦ ἀνθρώπινου σώματος. Τὰ ὅσα καὶ οἱ μύες. Ἡ σπουδαιότης τῆς τονώσεως τῶν μυῶν. Ὁ ἐγκέφαλος καὶ τὰ νεῦρα. Αἷτια ἐξασθενήσεως τῶν νεύρων καὶ μέσα τονώσεως. Τὰ αἰσθητήρια ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ σπουδαιότερα τῆς ὑγιεινῆς τῶν ὀφθαλμῶν. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κορμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ἐν αὐτῷ ὄργανα. Αἱ τροφαὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ πέψις καὶ τὰ πεπτικά ὄργανα. Τὰ ἀναγκαῖοτάτα περὶ τῆς ὑγιεινῆς τῶν ὀδόντων καὶ τοῦ στομάχου. Ἀπομύζησις τῶν τροφῶν καὶ ἐκκρίσις τῶν ἀχρήστων. Ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος. Τὰ ὄργανα τῆς κυκλοφορίας. Ἡ ἀναπνοή. Ἡ σημασία τοῦ καθαροῦ ἀέρος διὰ τὴν ἀναπνοήν. Ζωικὴ θερ-

μότης. Ἄδελφος διαπνοή. Τὸ δέρμα καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς καθαριότητος αὐτοῦ.

Γ' Ἀμοιβαία σχέσις φυτῶν καὶ ζώων.

Οἰκονομία, ἀρμονία καὶ ἐνότης ἐν τῇ φύσει.

Β' Διὰ τάξεις συνδιδασκομένας.

Γ' καὶ Δ' τάξεις.

(Πρῶτον καὶ δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Τὰ γνωστότερα τῶν ἐν Ἑλλάδι φυτῶν καὶ ζώων.

1) Ἡ οἰκία καὶ ἡ αὐλή. Γενικὴ εἰκὼν τῆς οἰκίας καὶ τῆς αὐλῆς. Χρησιμότης αὐτῶν. Τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς αὐλαῖς ζῶα καὶ φυτά. α') Ἐκ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς Ἑλλάδος καὶ ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν καλλιεργουμένων φυτῶν ὁ διάκθος (γαρυφαλλιά), ὁ βασιλικός, ὁ χεῖρανθός (κιτρινὴ βιολέττα), ἴσον τὸ τρίχρον (πανσές), ἡ ἔρτενσία, ἡ γαρδένια, τὸ ἀντίρρινον (σικιλλάκια), ἡ βιγώνια, ἡ καμέλια, ἡ ἀσκληπιὰς κλπ. β') Ἐκ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν ζώων. ἡ γάτα, ὁ κύων, τὸ πρόβατον, ὁ βοῦς, ὁ ἵππος, ὁ ὄνος, ἡ αἴξ, ὁ χοῖρος, ὁ ἡμίονος, ὁ μῦς, ἡ μύα, ἡ ἄρνη, ὁ ἀλέκτωρ, ἡ χελιδὼν, ἡ Ἰνδικὴ ἄρνη, τὸ στρουθίον, ἡ περιστέρα, ὁ σῆς (σκόρος), κώνωψ ὁ κοινός, ἡ ἀράχνη, ὁ ψύλλος, ὁ κόρις κλπ.

2) Ὁ κήπος. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ κήπου. Χρησιμότης αὐτοῦ. Ζῶα καὶ φυτά τοῦ κήπου. α') Ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις τῆς Ἑλλάδος δένδρων ἡ ἀμυγδαλῆ, ἡ μηλέα, ἡ μερέα, ἡ καρυά, ἡ συκῆ, ἡ ἐλαία, ἡ δαμασκηνα, ἡ κερασεά, ἡ ροιά, ἡ κυδωνέα, ἡ ροδακινέα, ἡ ὀπιδέα, ἡ κιστρία, ἡ κυπάρισσος, σκῖνος ὁ μαστιχοφόρος, ἡ ἀμπέλος, κλπ. β') Ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις λαγάνων. α) κράμβαι, ὁ θριδάξ (μαροῦλι), ἡ κολοκύνθη, τὸ τεῦπλον, τὸ σέλινον, τὰ κόμμυα, ἡ κινάρα, στρύχνος, ὁ ἐδώδιμος, (μελιτάνα), στρύχνος τὸ λυκοπερσικόν (ντομάτα), ἰβίσκος ὁ ἐδώδιμος (μπάμια), σίκυος ὁ ἡμέρος (ἀγγουριά), τὸ σίναπι κλπ. γ') Ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις ἀνθέων ὁ νάρκισσος, ἡ ροδῆ, τὰ ἴα, ὁ ἴασμος (γιασεμί), νήριον τὸ κοινόν (ροδοδάφνη), ἡ μαργαρίτα, τὸ δενδρολίβανον, αἱ χειμώνανθοι, τὰ χρυσάνθεμα, ὁ δάκυνθος, ἡ δάλια, κλπ. δ') Ἐκ τῶν ἐν τοῖς κήποις ζώων. σκώληξ ὁ γήινος, κοιλίας ὁ πωματίας, λειμαξ ὁ ἀγροδίαιτος (γυμνοσάλιαγκας), βροῦχος ὁ τῶν κυμάτων, ἀνθο-

νόμος ὁ τῶν μηλιῶν, κητονία ἢ χρυσοχόρος (χρυσόμυγα), ἢ πρασσακούρις (κολοκυθοκόρητος), τὰ ἐν τοῖς κήποις ὡς δικά πτηνά κλπ.

3) Ὁ ἀ γ ρ ὶ ο ς. Γενική εἰκὼν τοῦ ἀγροῦ. Ἡ χρησιμότης αὐτοῦ. Τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς φυτὰ καὶ ζῷα. α') Ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς τῆς Ἑλλάδος καλλιεργουμένων φυτῶν ὁ σίτος, ἡ κριθή, ὁ ἀραβόσιτος, ἡ ἄρουα, ἡ σίκαλη, ἡ βρόμη, ὁ καπνός, ὁ βάμβαξ, τὸ λίνον, ὁ κίναβος, τὸ σήσαμον, ὁ φακήλας, οἱ κῆμοι, ἡ φακή, τὸ πῖσκα, οἱ ἀρέβινθοι, τὰ γεώμηλα, τὸ τριφύλλιον, κλπ. β') Ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς ζῶων, ἡ ἀκρίς, ὁ μύμηξ, ὁ λαγυρός, ἡ χελώνη, ὁ ἀκανθόχοιτος, ὁ ἀσπίλαξ, ὁ ἀρουραῖος μῦς, ὁ τέττιξ, ὁ γρύλλος (τροξάλιδα, τριζόνι), ἡ ἔχιδνα, ὁ σκορπιός, καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς πτηνά: κήλη, κορυδαλλίς, μελισσαγρία ἢ νομυδική (φραγκιόκοττα), πελουργός, ἐπιπύ (τσαλαπετεινός) κλπ.

4) Ὁ λαιμῶν. Γενική εἰκὼν τοῦ λαιμῶνος. Χρησιμότης αὐτοῦ. Φυτὰ καὶ ζῷα τοῦ λαιμῶνος. α') Ἐκ τῶν φυτῶν τῶν λαιμῶνων τῆς Ἑλλάδος: ἡ ἀνεμόνη, μήκων ἢ ροῖα (παπαρούνα), τὸ χαμαίμηλον, ἄρον τὸ στικτὸν (δρακοντιά), θύμος ὁ κεφαλωτός κλπ. β') Ἐκ τῶν ζῶων τῶν λαιμῶνων: ἡ μέλισσα καὶ ἄλλα ἕντομα (πεταλοῦδες), οἱ κύνθαροι, τὰ πρόβατα κλπ.

5) Τὸ ἔ λ ὼ ο ς καὶ ἡ λ ἰ μ ν η. Γενική εἰκὼν ἐλωφῶν καὶ λίμνης. Ἡ νοσηρότης τῶν ἐλῶν. α') Ἐκ τῶν φυτῶν τῶν ἐλῶν τῆς Ἑλλάδος: τύφη ἢ στενοφύλλος (ψάθα), σχίνος ὁ ἄξος καὶ σχίνος ὁ παράλιος (βαυράλα), κάλλιμος κλπ. β') Ἐκ τῶν ζῶων τῶν ἐλῶν καὶ τῶν λίμνῶν τῆς Ἑλλάδος: ὁ βάτραχος, κύνωψ ὁ ἀνωσελῆς, ἡ νῆσσα, ὁ χήν, ἡ ἀγριόνησσαν, ὁ πελεκάν, ἡ βδέλλα, ὁ ἔγχελυς, καὶ τινες γνωστοὶ ἰχθύες τῶν γλυκῶν ὕδατων.

6) Τὸ δ ἄ σ ο ς. Γενική εἰκὼν τοῦ δάσους. Αἱ ἐκ τῶν δασῶν ὠφέλειαι. Φυτὰ καὶ ζῷα τοῦ δάσους. α') Ἐκ τῶν δένδρων τῶν δασῶν τῆς Ἑλλάδος: ἡ πεύκη, ἡ ἐλάτη, ἡ δοῦς, ἡ ἄξυα, ἡ ἄρκευθος (κέδρος), ἡ κασταλία, ἡ μύρτος, ἡ δάφνη, ὁ πλάτανος κλπ. β') Ἐκ τῶν ζῶων τῶν δασῶν: ἡ ἔλαφος, ἡ ἰκτίς (μυρτίσσα), ἡ δορκάς, ὁ κάπρος, ὁ λύκος, ὁ τίς, ὁ πρύχος (ἀσβός), ὁ σκύραρος, ἡ πέρδιξ, ἡ τρυγὼν, ὁ ὄρνυξ, ὁ ἔραξ, ὁ κόραξ, ὁ ἀετός, ὁ γυψ, ἡ ἀηδὼν, ὁ κίσσινος, ὁ κόκκυξ, σκυλόπαξ ὁ κοινός (μυρτιάσσα), ἡ δρουκολάπτης, κίρκος ὁ ἐρυθρόπους (κιρκινοῦξ), κίσσα ἢ θαλανολόγος (κίσσα), κίστα ἢ μακρόπους (καρκαῖξα), ὠτίτης ὁ κικτικόραξ (μυρτίσος), ὁ φασιανός, κοχλίας ὁ τῶν δασῶν καὶ ἄλλα.

7) Ἡ θ ἄ λ α σ σ α. Γενική εἰκὼν τῆς θαλάσσης. Χρησιμότης αὐτῆς. Ζῷα καὶ φυτὰ τῆς θαλάσσης. α') Ἐκ

τῶν φυτῶν τῆς θαλάσσης τὰ φύκη κλπ. β') Ἐκ τῶν ζῳῶν τῆς θαλάσσης ἡ πύργη (μπαραμπούνη), ὁ λάβραξ, ὁ σκόμβρος, μελάνουρος ὁ κοινός, ὁ κέφαλος, ἡ συναγρία, ἡ γλώσσα, ὁ ἀστακός, ἡ σπηρία, ὁ δικτάπουρ, ἡ τευθίς (καλιμάρι), μυτίλος ὁ ἐδώδιμος (μύδι), τὸ ὄστρεον (στρεΐδι), ἡ πέρικη, ὁ δελφίν, ὄννος ὁ σκομβροειδής (παλαμίδα), χρύσοφρος ὁ κοινός (τσιπούρα), συναγρία ἡ μικροβόθαλιμος (σαγκρί), σάργος ὁ σαλβάνιος (σπάρος), ὁ λάρος, ὁ σπόγγος, τὸ κοράλλιον, ὁ καρχαρίας, ὁ ἄρρωδς (ρωδός), ἡ σαρδίνη, ὁ ξυρία, ἱππόκαμπος ὁ βραχύρρογγος (ἀλογάκι), δικτυλόπτερος ὁ ἱπτάμενος (χελιδινόφαρος), ἡ βατίς (σαλάχι), τὸ σκόλλιον (σκολόφαρον), ἄγχιος ὁ σφαιροειδής (ἀγχιός) κλπ.

Β' Τὰ κυριώτερα τῶν ὀρυκτῶν καὶ πετρωμάτων τῆς Ἑλλάδος: ὁ κοινὸς ἀβεστόλιθος, τὸ μάρμαρον, ἡ κιμωλία, ὁ γαλαζίας, γύψος ἡ ὕδρομιγής, ὁ μαγνησίτης (λουκόλιθος), ἡ ἀργίλλος, ἡ σμύρις, ὁ ἀμίαντος, ὁ ἀργιλικὸς σφιστόλιθος, ὁ γρανίτης, ὁ ψαμμόλιθος, τὸ θεῖον, οἱ γαιάνθρακες (λιγνίτης), ὁ χρωμίτης, ὁ μόλυβδος καὶ ὁ ἄργυρος (γαληνίτης), ὁ ψευδάργυρος (καλαμίνα) καὶ ὁ σίδηρος (σιδηροπερίτης καὶ αἰμασίτης).

ΣΗΜ. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀναγραφομένης ὕλης τὸ ἥμισυ τῶν γνωστοτέρων καὶ ἤττον γνωστῶν εἰς ἕκαστον τόπον φυτῶν, ζῳῶν καὶ ὀρυκτῶν διδάσκειται τὸ πρῶτον ἔτος τῆς συνδιδασκαλίας, τὸ δὲ ἔτερον ἥμισυ τὸ δεύτερον ἔτος. Ἀναγράφη δὲ ἀφθονώτερον πως ἡ ὕλη, ἵνα ὁ διδάσκαλος ἐκλέγῃ ἕκαστα τοῦ τῆν καταλληλοτέρων. Ἀλλὰ καὶ μὴ ἀναγραφομένην ἐν τῷ προγράμματι καὶ ὑπάρχουσαν ἐν τῷ τόπῳ ὕλην δύναται νὰ διδάσκη ὁ διδάσκαλος.

Ε' καὶ Σ' τὰ ξίς.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Ὁ φυτικὸς κόσμος τῶν ξένων χωρῶν.

1) Αἰθερμαίχωροι τῆς γῆς. Γενικὴ εἰκὼν θερμῶν χωρῶν. Αἰ ἔρημοι. Φυτὰ τῶν θερμῶν χωρῶν. Ἐκ τῶν φυτῶν τῶν θερμῶν χωρῶν: ὁ φοῖνιξ, τὸ σακχαροκάλαμον, ἡ Ἰνδικὴ συκῆ (φραγκοσυκιά), τὸ κακαόδενδρον, τὸ ἀρτόδενδρον, ἡ καφέα, ἡ βανανέα, τὸ Ἰνδικόν, ἡ βανίλλη, τὸ πέπερι, εὐγενία ἡ καρύφυλλος (τὸ γαρυφαλλόδενδρον), ἡ ὄρυζα, ἡ κανέλλα, ἡ θέα (τσάι), τὸ μοσχοκάρυον, ἡ κιγγόνη (δένδρον τῆς Κίνας), ὁ εὐκάλυπτος, συκῆ ἡ ἐλαστικὴ κλπ.

2) Ή εὐκρατος ζώνη. Γενική εἰκὼν τῆς εὐκράτου ζώνης. Φυτὰ τῆς εὐκράτου ζώνης μὴ συνήθη ἐν Ἑλλάδι.

3) Αἰ ψυχραὶ χῶραι. Γενική εἰκὼν τῶν ψυχρῶν χωρῶν. Αἰ τοῦνδραι. Φυτὰ τῶν ψυχρῶν χωρῶν· αἰ νανιόδεις ἰτέαι, τὰ βρύα, αἰ λειχῆνες κλπ.

4) Ἡ θάλασσα. Γενική εἰκὼν τῆς θαλάσσης. Ἐκ τοῦ φυτικού κόσμου τῶν θαλασσῶν τὸ σάργασσον.

Β' Ἐκ τῶν ὀρυκτῶν τῶν ξένων χωρῶν τὸ ὀρυκτὸν ἄλας, αἱ λιθάνθρακες, αἱ γαιάνθρακες, τὸ ἤλεκτρον, ἡ ἄσφαλτος, τὸ πετρέλαιον, ὁ ἰσθμιακὸς ὄψιδας, ὁ γραφίτης, ὁ ἀσπίρης, τὸ ρουβίνιον, ὁ σμάραγδος.

Γ' Τὸ βασίλειον τῶν φυτῶν.

1) Γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν φυτῶν. Διαίρεσις αὐτῶν.

2) Τὰ φυτόν. Αἰ ρίζαι αὐτῶν. Εἶδη ριζῶν. Χρησιμότης τῶν ριζῶν. Ὁ βλαστός. Τὰ μέρη αὐτοῦ. Οἱ ὀφθαλμοί. Εἶδη ὀφθαλμῶν. Τὰ φύλλα. Εἶδη φύλλων. Χρησιμότης τῶν φύλλων. Τὰ ἄνθη. Εἶδη ἄνθων. Τὰ μέρη τοῦ ἄνθους. Χρησιμότης τοῦ ἄνθους. Ὁ καρπός. Εἶδη καρπῶν. Χρησιμότης τοῦ καρποῦ. Τρόπος πολλαπλασιασμοῦ τῶν φυτῶν.

3) Τὰ δένδρα. Ἡ χρησιμότης αὐτῶν καθόλου. Τὰ ἔπωροφόρα δένδρα. Αἰ συνηθέστεραι ἀσθένειαι τῶν ἐν τῷ τόπῳ ἔπωροφόρων δένδρων καὶ τὰ βλαβερὰ ἔντομα. Καλλιέργια ἔπωροφόρων δένδρων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶν. Ἐγκεντροισμός καὶ ἐνοσθάλμιμος. Καλλιέργια ἔπωροφόρων δένδρων ἐν τῷ κήπῳ (ἰδίως διὰ τὰ ἄρνια).

4) Καλλωπιστικὰ φυτὰ. Εἶδη καὶ χρησιμότης αὐτῶν. Ἀσθένειαι καὶ βλαβερὰ ἔντομα. Ἡ ἀνοικοκμία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶν. Καλλιέργια ἄνθων ἐν τῷ κήπῳ (ἰδίως διὰ τὰ θήλα).

5) Τὰ λαχανικά. Εἶδη λαχανικῶν. Ἡ χρησιμότης τῶν λαχανικῶν. Ἀσθένειαι καὶ βλαβερὰ ἔντομα. Ἡ λαχανοκμία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶν. Καλλιέργια λαχανικῶν ἐν τῷ κήπῳ.

6) Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ τὰ ὄσπρια. Ἡ χρησιμότης αὐτῶν. Ἀσθένειαι καὶ βλαβερὰ φυτὰ καὶ ἔντομα. Ἡ καλλιέργια τούτων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶν. Καλλιέργια αὐτῶν ἐν τῷ κήπῳ.

7) Ὁ καπνός καὶ ὁ βάμβαξ. Ἡ καλλιέργια τούτων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶν. Καλλιέργια αὐτῶν ἐν τῷ κήπῳ.

8) Τὰ δάση. Τὰ εἶδη τῶν δένδρων τῶν δασῶν. Ἡ ἐκ τῶν δασῶν ὠφέλεια. Ἐχθροὶ τῶν δασῶν. Ἡ δασοκμία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶν.

Ε' και Σ' ιάξις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Α' Ὁ ζωικὸς κόσμος ξένων χωρῶν.

1) Αἰ θερμαὶ χῶραι τῆς γῆς. Γενικὴ εἰκὼν τῶν θερμῶν χωρῶν, Αἰ ἔρημοι. Ζῷα τῶν θερμῶν χωρῶν. Ἐκ τῶν ζῴων τῶν θερμῶν χωρῶν οἱ πίθηκοι, ὁ ἐλέφας, ὁ ρινόκερω, ὁ ἵπποπόταμος, ὁ λέων, ἡ τίγρις, ὁ πάνθηρ, ἡ κάμηλος, ὁ βίσσων, ἡ καμηλοπάρδαλις, ἡ λεοπάρδαλις, ἡ βαινα, ἡ ἀντιλόπη, ἡ καγκουρά, ὁ κροκόδειλος, ὁ βράς, ὁ πύθων, ὁ κροταλίαις, ὁ ταῶς, οἱ ψιττακοί, ὁ ὄρνιθόρρυγας, ἡ στρουθοκάμηλος, ὁ ἐμοῦ καὶ ἄλλα.

2) Ἡ εὐκρατοὺς ζώνη. Γενικὴ εἰκὼν τῆς εὐκράτου ζώνης. Ζῷα τῆς εὐκράτου ζώνης μὴ συνήθη ἐν Ἑλλάδι.

3) Αἰ ψυχραὶ χῶραι τῆς γῆς. Γενικὴ εἰκὼν τῶν ψυχρῶν χωρῶν. Αἰ τοῦνδραι. Ζῷα τῆς ψυχρᾶς ζώνης. Ἐκ τῶν ζῴων τῆς ψυχρᾶς ζώνης ὁ τάρανδος, ἡ λευκὴ ἀρκτοσ, ἱκτίς (σαμούριον) κλπ.

4) Ἡ θάλασσα. Γενικὴ εἰκὼν τῆς θαλάσσης. Ἐκ τοῦ ζωικοῦ κόσμου τῶν θαλασσῶν ἡ φάλαινα, ἡ ἀρίγρη, ὁ γάδος, ἡ μαλακόπιλος νῆσσα, ὁ φοινικόπτερος, ἡ ἐμβία (θαλασσία χελώνη), μελεαγρίς ἡ μαργαριτοφόρος, ἡ περὶφρα κλπ.

Β' Ἐκ τῶν ὀρυκτῶν τῶν ξένων χωρῶν ὁ χρυσός, ὁ λευκόχρυσος, ὁ ψευδάργυρος, τὸ ἄλουμίσιον, τὸ νικεΐσιον, ὁ χαλκός, ὁ ὑδράργυρος κλπ.

Γ' Τὸ βασιλείον τῶν ζῴων.

1) Γενικὰ γνωρίσματα τῶν ζῴων. Σπονδυλωτὰ καὶ ἀσπόνδυλα ζῷα. Γενικὰ γνωρίσματα τῶν σπονδυλωτῶν.

2) Ἐκ τῶν σπονδυλωτῶν α') Τὰ θηλαστικά. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν θηλαστικῶν. Ἡ χρησιμότης πολλῶν θηλαστικῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ κτηνοτροφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶ. β') Τὰ πτηνὰ. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν πτηνῶν. Κατασκευὴ τοῦ σώματος τῶν πτηνῶν καὶ ἐφόδια αὐτῶν πρὸς πτήσιν. Ἡ πτηνοτροφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶ. Πτηνοτροφία. γ') Οἱ βιάτραχοι. δ') Τὰ ἔρπετά. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν ἔρπετῶν. Τὰ δηλητηριώδη ἔρπετά. Τὰ προχειρότερα φάρμακα κατὰ τῆς δόξης δηλητηριωδῶν ἔρπετων. ε') Οἱ ἰχθύες. Τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν ἰχθύων. Προσαρμογὴ τοῦ σώματος τῶν ἰχθύων πρὸς τὸ ζῆν ἐν τῷ ὕδατι καὶ πρὸς τὸ κινεῖσθαι ἐν αὐτῷ. Χρησιμότης τῶν ἰχθύων. Ἡ ἰχθυοτροφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶ. Ἀνατροφή ἰχθύων ἐν τῷ σχολείῳ.

3) Έκ τῶν ἀσπενδύλων. α) Τὰ ἐν τῷ κ. Κινῶν γινώσκοντα τῶν ἐντόμων. Ὀφθαλμοὶ καὶ βλαβερὰ τῶ ἀνθρώπῳ ἐντόμα. Οἱ ἀνοσολογικοὶ κρόνοι. Ἡ μελισσοκομία καὶ βομβυκοτροφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλοῦ. Μελισσοκομία καὶ βομβυκοτροφία (τὸ δεύτερον ἴδιος διὰ τὰ θήλα).

β) Τὰ κινῶν ἐν τῷ κ. Εἶδη τούτων. Ἡ ἀπογυγλιεῖς. Ἀλγεία καὶ κατεργασία κεραλλίων.

4) Ὁ ἔνθροπος. Τὰ μέρη τοῦ ἀνθρώπου σώματος. Τὰ ἴστια καὶ αἱ μῖαι τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ σπουδαιότης τῆς τονώσεως τῶν μυῶν. Ὁ ἐγκέφαλος καὶ τὰ νεύρα. Αἷτια ἐξασθενήσεως τῶν νεύρων καὶ μῖαι τονώσεως αὐτῶν.

Τὰ αἰσθητήρια ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ σπουδαιότερα τῆς ὑγιεινῆς τῶν ὀφθαλμῶν. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κορμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ἐν αὐτῷ ὄργανα. Αἱ προερί τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ πέψις καὶ τὰ πέπτικα ὄργανα. Ὀλίγα περὶ τῆς ὑγιεινῆς τῶν ὀδόντων καὶ τοῦ στομάχου. Ἀπομύζημα τῶν τροφῶν καὶ ἐκκρίσεις τῶν ἀχρήστων. Ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος. Τὰ ὄργανα τῆς κυκλοφορίας. Ἡ ἀναπνοή. Ἡ σήμασία τοῦ καθαροῦ ἀέρος. Ζωική θερμότης. Ἀδύνατος διαπνοή. Τὸ δέρμα καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς καθαριότητος αὐτοῦ.

Δ' Ἡ ἀμοιβαία σχέσεις φυτῶν καὶ ζώων ἐν τῇ φύσει. Οἰκονομία, ἁρμονία καὶ ἐνότης ἐν τῇ φύσει.

ΣΗΜ. Ἡ ὅλη τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ ἐν ταῖς ἀνοσολογικοῖς τάξεσιν ἀναγρήθη ἀσθενέστερα τοῦ δένοντος, ἐνα δύναται νὰ ἐκλόγη τὰ πρῶτα κατὰ τόπους ἢ διδάσκαλος.

ΦΥΣΙΚΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΗΜΕΙΑ

Α' Διὰ τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένας.

Ε' τάξις.

Ἐκ τῆς φυσικῆς πειραματικῆς.

1) Διαστολή καὶ συστολή τῶν σωμάτων ἐξ αἰτίας τῆς ἀβύθσεως ἢ τῆς ἐλαττώσεως τῆς θερμότητος. Θερμόμετρα. Ἀνωμαλία τοῦ ὕδατος ὡς πρὸς τὴν συστολήν καὶ διαστολήν.

2) Τῆξις καὶ πήξις τῶν σωμάτων. Λαυθάνουσα θερμότης. Διόλυσις.

3) Βρασμός, ἐξάερωσις, ὑγροποίηση ἀτμῶν, ἀποσταξις. Ψῦχος παραγόμενον διὰ τῆς ἐξατμίσεως. Κατασκευὴ πάγου τεχνητοῦ.

4) Ὑδατώδη μετέωρα (θύελλα, νέφος, βροχή, δρόσος, πάχνη, γέων, χίμαξα), ἄνεμοι.

5) Ἐλαστικὴ δύναμις τῶν ἀτμῶν. Ἀτμομηχαναί.

6) Πηγὰ θερμότητος. Διάδοσις τῆς θερμότητος α') δι' ἀκτινοβολίας, β') δι' ἀγωγιμότητος, γ') διὰ ρευμάτων τῶν ὑγρῶν σωμάτων καὶ τῶν ἀερίων. Ἐθερμαγωγὰ καὶ δυσθερμαγωγὰ σώματα.

7) Ἀναπλαστικὴ καὶ ἀπορροφητικὴ τῆς θερμότητος δύναμις τῶν σωμάτων.

1) Βαρύτης. Κέντρον βάρους. Ἴσορροπία τῶν στερεῶν σωμάτων. Εἶδη αἰθέρος.

2) Μεχλός, στατήρ, ζυγός, πλάστιγγά, προχαλίαι, ποδίσταστα. Βαροῦλον.

3) Τὸ ἐικρεμάς. Ἐικρεμογὴ τοῦ ἐικρεμαθοῦ εἰς τὸ ὄρολόγιον. Κεντρόφυξ δύναμις.

1) Ἴσορροπία ὑγροῦ ἐν συγκοινωνούσῃ ἀργείῳ. Ὑδρογυγεία, ἀναβρυτήρια, ἀρτεσιανὰ φρέατα.

2) Πίεσις τῶν ὑγρῶν ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν ἀργείων. Ὑδραυλικὸς στρόβιλος. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους. Εἰδικὸν βάρος. Ἀραιόμετρα.

3) Τριγυσιδῆ φαινόμενα, διαπίδουσις.

4) Τὸ ὕδωρ ὡς κινητήριος δύναμις. Ὑδρόμυλοι, ὑδροκίνητα μηχανήματα ἐργοστασίων.

1) Ἡ ἀτμόσφαιρα. Πίεσις τῆς ἀτμοσφαιρας. Βαρόμετρα. Οἰνήρουσις, σικιά, σίφων, ὑδραυλίαι.

2) Πίεσις ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἀέρι ἐμβεβαπτισμένων σωμάτων. Ἀερόστατα, ἀερόπλانا.

3) Ὁ ἀήρ ὡς κινητήριος δύναμις. Ἀνεμόμυλος. Ἰστιοφόρα.

Ἐκ τῆς χημείας

1) Ὁ ἀήρ. Ὄξυγόνον, ὕδρογόνον, ἀνθρακικὸν ὄξύ.

2) Τὸ ὕδωρ. Ὑδρογόνον, ὄξυγόνον. ῤυπτικὰ καὶ ἀρρυπτικὰ ὕδατα.

3) Τὸ χλωριούχον νάτριον. Παρασκευὴ θαλασσίου ἁλατος.

4) Ἀνθρακικὸν καὶ θεικὸν ἄσβέστιον. Κατασκευὴ ὑάλου.

5) Τὰ στεατικὰ κηρία.

6) Ὄξειδωσις τῶν μετάλλων.

7) Ζωϊκαὶ καὶ φυτικὰ χρωστικὰ οὐσίαι (ἐρυθρόδαυον, ἰνδικόν, πορφύρα).

5' τάξεις.

Ἐκ τῆς φυσικῆς πειραματικῆς

1) Παραγωγή καὶ διάδοσις τοῦ ἤχου. Ταχύτης αὐτοῦ ἐν τῷ ἀέρι, τοῖς ὑγροῖς καὶ διὰ τῶν στερεῶν. Ἠχώ καὶ ἀντήχησις. Ὑψὸς τοῦ ἤχου. Αἷτια τῆς καθ' ὕψος διαφορᾶς. Τὰ φωνητικὰ ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου. Φωνογράφος.

1) Σώματα αὐτόφωτα, ἑτερόφωτα, διαφανῆ, σκιερὰ. Διάδοσις καὶ ταχύτης τοῦ φωτός. Ἔντασις τοῦ φωτός. Αἷτια ἐξασθενήσεως αὐτοῦ.

2) Ἀνάκλασις τοῦ φωτός. Κάτοπτρα ἐπίπεδα καὶ σφαιρικά.

3) Διάθλασις τοῦ φωτός. Φαινόμενα προερχόμενα ἐκ αὐτῆς.

4) Ἀμφίκοιλοι καὶ ἀμφίκυρτοι φακοί (μυωπία καὶ πρεσβυωπία). Φωτογραφία, μικροσκόπιον, τηλεσκόπιον. Κινηματογράφος.

5) Ἀνάλυσις τοῦ ἡλιακοῦ φωτός διὰ πρίσματος. Οὐράνιον τόξον.

1) Φυσικὸι καὶ τεχνητοὶ μαγνήται. Ἀμοιβαία ἐπίδρασις μαγνητῶν. Γήινος μαγνητισμός. Ναυτικὴ πυξίς.

2) Παραγωγή ἤλεκτρισμοῦ διὰ προστριβῆς. Ἐλξίς καὶ ἀπώσις ἤλεκτρισμένων σωμάτων, θετικὸς καὶ ἀρνητικὸς ἤλεκτρισμός. Καλοὶ καὶ κακοὶ ἄγωγοι τοῦ ἤλεκτρι-

σμοῦ. Ἡλεκτρισις ἐξ ἐπιδρόσεως. Δύναμις τῶν ἀκίδων.
Ἀτμοσφαιρικός ἠλεκτρισμός. Ἀστραπή. Ἀλοξικέραυνον.

Δυναμικός ἠλεκτρισμός.

Ἡλεκτρομαγνήται. Ἡλεκτρικοί κώδωνες, ἠλεκτρικὸν
φῶς, τηλεγράφοι, τηλεφῶνοι.

Διὰ γαλβανώσεως ἐπαρρύθωσις, ἐπιπυ-
κέλωσις κλπ. Γαλβανοπλαστική. Ἀποτυπώματα εἰκόνων,
νομισμάτων, σφραγίδων κλπ.

Ἐκ τῆς χημείας.

1) Ὁ ἄνθραξ. Φυσικοὶ καὶ τεχνητοὶ ἄνθρακες, ἀδά-
μας, γραφίτης (κατασκευὴ μολυβδοκινδύλων). Ἡ πίσσα,
τὸ πετρέλαιον, ἡ βενζίνη, τὸ φωταέριον, ἡ ναφθαλίνη. Χρώ-
ματα ἀνιλίνης.

2) Τὸ ἀνθρακικὸν νάτριον (σόδα).

3) Τὸ ἀνθρακικὸν κίλιον (πίτσσα). Κατασκευὴ σά-
τωνος.

4) Ὁ φωσφόρος. Κατασκευὴ πυροείων.

5) Τὸ λίθρον. Κατασκευὴ πυρίτιδος.

6) Αἱ ζυμώσεις. Οἰνοπνευματικὴ ζύμωσις. Τὸ ἄξος.

7) Τὸ σάκχαρον.

Β' Διὰ τάξεις συνδιδασκόμενας.

Ε' καὶ Σ' τάξεις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Ἐκ τῆς φυσικῆς πειραματικῆς.

1) Διαστολὴ καὶ συστολὴ τῶν σωμάτων ἐξ αἰτίας τῆς
αὐξήσεως ἢ τῆς ἐλαττώσεως τῆς θερμότητος. Θερμόμετρα.
Ἀνωμαλίαι τοῦ ὕδατος ὡς πρὸς τὴν συστολὴν καὶ διαστολὴν.

2) Τῆξις καὶ πήξις τῶν σωμάτων. Λανθάνουσα θερ-
μότης. Διλύσεις.

3) Βρασμός, ἐξάερωσις, ὑγροποίησης ἀτμῶν, ἀπίστα-
ξις. Ψῦχος παραγόμενον διὰ τῆς ἐξατμίσεως. Κατασκευὴ
πάγου τεχνητοῦ.

4) Ὑδατόδη μετέωρα (ὀμίχλη, νέφος, βροχὴ, πάχνη,
χιών, γάλαξας), ἄνεμοι.

5) Ἐλαστικὴ δύναμις τῶν ἀτμῶν. Ἀτμομηχαναί.

6) Πηγαὶ θερμότητος. Διάδοσις τῆς θερμότητος α')
δι' ἀκτινοβολίας, β') δι' ἀγωγιμότητος, γ') διὰ ρευμάτων
τῶν ὑγρῶν σωμάτων καὶ τῶν ἀερίων. Εὐθερμαγωγὰ καὶ
δυσθερμαγωγὰ σώματα.

7) Ἀνακλαστικὴ καὶ ἀπορροφητικὴ τῆς θερμότητος
δύναμις τῶν σωμάτων.

1) Βαρύτης. Κέντρον βάρους. Ίσορροπία τῶν στερεῶν σωμάτων. Εἶδη αἰτήσεως.

2) Μοχλός, στατήρ, ζυγός, πλάστιγγή, τροχάλια, ποιάσπαστα, βαροῦλκον.

3) Τὸ ἐκκεντρώμα. Ἐφαρμογή τοῦ ἐκκεντρώματός εἰς τὰ ἔργα λόγια.

1) Παραγωγή καὶ διάδοσις τοῦ ἤχου.

Ταχύτης αὐτοῦ ἐν τῷ ἀέρι, τοῖς ὕδασι καὶ διὰ τῶν στερεῶν. Ἦχώ καὶ ἀντήχησις. Ὑψος τοῦ ἤχου. Αἴτια τῆς καθ' ὕψος διαφορᾶς.

Τὰ φωνητικὰ ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου. Φωνόγραφος.

1) Σώματα ἀτόφωτα, ἡμιτόφωτα, διαφανῆ, σκιαρά. Διάδοσις καὶ ταχύτης τοῦ φωτός.

Ἔντασις τοῦ φωτός. Αἴτια ἐξασθενήσεως αὐτοῦ.

2) Ἀνάκλισις τοῦ φωτός. Κάτοπτρα ἐπίπεδα καὶ σφαιρικά.

3) Διάθλασις τοῦ φωτός. Φαινόμενα προσερχόμενα ἐκ ταύτης.

4) Ἀμφίκοιλοι καὶ ἀμφικύρτοι φακοὶ (μυωπία, προσβωπία). Φωτογραφία, μικροσκοπίον, τηλεσκοπίον, κινηματογράφος.

5) Ἀνάλυσις τοῦ ἡλιακοῦ φωτός διὰ πρίσματος. Οὐράνιον τόξον.

Ἐκ τῆς χημείας.

1) Ὁ ἄνθραξ. Φυσικὴ καὶ τεχνητὴ ἄνθραξις, ἀδάμας-γραφίτης (κατασκευὴ μολυβδοκανθύλων), ἡ πίσσα, τὸ πετρέλαιον, ἡ βενζίνη, τὸ ρωπατέριον, ἡ ναφθαλίνη, χρώματα ἀνιλίνης.

2) Τὸ ἀνθρακικὸν νάτριον (σόδα).

3) Τὸ ἀνθρακικὸν κάλιον (πίτσασσα). Κατασκευὴ σαπῶνος.

4) Ὁ φωσφόρος. Κατασκευὴ πυρείων.

5) Τὸ νίτρον. Κατασκευὴ πυρίτιδος.

6) Αἱ ζυμώσεις. Οἶνοπνευματικὴ ζύμωσις. Τὸ ἔξος.

7) Τὸ σάκχαρον.

Ε' καὶ Σ' τάξις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

Ἐκ τῆς φυσικῆς πειραματικῆς.

1) Ίσορροπία ὕγρου ἐν συγκοινωνουσίαν ἀγγείαις. Ὑδρογυρεῖα, ἀναβρυτήρια, ἄρτεσιανὰ φρέατα.

2) Πίεσις τῶν ὑγρῶν ἐπὶ τῶν τοιχομάτων τῶν ἀγγείων. Ὑδροκλικὸς στρόβιλος. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους. Ἐδικτὸν βάρος τῶν σωμάτων. Ἀραιόμετρα.

3) Τριχοειδῆ φαινόμενα, διαπίδυσσις.

4) Τὸ ὕδωρ ὡς κινητήριος δύναμις. Ὑδροκλίκαι, ὕδρακίνητα μηχανήματα ἐργεστασίων.

1) Ἡ ἀτμόσφαιρα. Πίεσις τῆς ἀτμοσφαιρικῆς. Βαρομέτρα. Οἰνήρουςις, σικύα, σίφων, ὕδρακλίκαι.

2) Πίεσις ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἀέρι ἐμβεβαπτισμένων σωμάτων. Ἀερόστατα, ἀερόπλانا.

3) Ὁ ἀήρ ὡς κινητήριος δύναμις. Ἀνεμόμυλος. Ἰστιοφόρα πλοία κλπ.

1) Φυσικὰ καὶ τεχνητὰ μαγνήται. Ἀμοιβαία ἐπίδρασις μαγνητῶν. Γήινος μαγνητισμός. Ναυτικὴ πυξίς.

2) Παράγωγις ἤλεκτρισμοῦ διὰ προστριβῆς. Ἐλκίσις καὶ ἀπώσις ἤλεκτρισμένων σωμάτων. Θετικὸς καὶ ὀρθητικὸς ἤλεκτρισμός. Καλὸι καὶ κακοὶ ἄγωγοι τοῦ ἤλεκτρισμοῦ. Ἡλεκτριστις εἰς ἐπίδρασιν. Δύναμις τῶν ἀκίδων. Ἀτμοσφαιρικὸς ἤλεκτρισμός. Ἀστραπή. Ἀλεξικέραυνον.

Δυναμικὸς ἤλεκτρισμός.

Ἡλεκτρομαγνήται. Ἡλεκτρικὸι κώδωνες. Ἡλεκτρικὸν φῶς, τηλεγράφοι, τηλεφῶνα.

Διὰ γαλβανόσεως ἐπαργύρωσις, ἐπιχρύσεσις, ἐπιπυρρίσεσις κλπ. Γαλβανοπλαστική. Ἀποσιτώματα εἰκόνων, νημισιῶτων, σφραγίδων κλπ.

Ἐκ τῆς χημείας.

1) Ὁ ἀήρ. Ὄξυγόνον, ὕδρογόνον, ἀνθρακικόν ὀξύ.

2) Τὸ ὕδωρ. Ὑδρογόνον, ὀξύγόνον. Ῥουπτικὰ καὶ ἄρρηπτικὰ ὕδατα.

3) Τὸ χλωριοῦχον νάτριον. Παρασκευὴ θαλασσίου ἕλατος.

4) Ἀνθρακικὸν καὶ θεικὸν ἀσβέστιον. Κατασκευὴ ὕδατος.

5) Τὰ στεατικὰ κηρία.

6) Ὄξειδωσις τῶν μετάλλων.

7) Ζωϊκὰ καὶ φυτικὰ χρωστικὰ οὐσίαι. Ἐρυθρόδανον, ἰνδικόν, πορφυρά.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ

Α' τάξις.

Οι αριθμοὶ 1—20.

Μέσα αἰσθητοποιήσεως σφαῖραι, ζυλάκια κλπ.

α' Οι αριθμοὶ 1—5.

1) Αἰσθητοποιήσεις τῶν ἀριθμῶν 1, 2, 3, 4, 5.

2) Ἀριθμητικὴ ἀνοιῦσα 1—5.

3) Ἀριθμητικὴ κατιοῦσα 5—1.

4) Ἀριθμητικὴ ἀνοιῦσα διὰ προσθέσεως, $1+1=2$, $2+1=3$ κλπ.

5) Ἀριθμητικὴ κατιοῦσα δι' ἀφαιρέσεως $5-1=4$, $4-1=3$ κλπ.

6) Ἀριθμητικὴ ἀνοιῦσα καὶ κατιοῦσα διὰ παραλείψεως ἐν τῷ μεταξὺ ἀριθμῶν 1, 3, 5 καὶ 5, 3, 1.

7) Εὐρέσεις τῶν ἀριθμῶν, οἵτινες κείνται μεταξὺ τοῦ 1 καὶ 3, τοῦ 2 καὶ 4, τοῦ 3 καὶ 5 κλπ.

8) Ἀνάλυσις τῶν ἀριθμῶν 2, 3, 4 καὶ 5. Σύγκρισις καὶ διαφορὰ τούτων.

9) Ἀπλᾶ προβλήματα προσθέσεως, ἀφαιρέσεως, πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαιρέσεως μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν τούτων.

10) Γραφὴ τῶν ψηφίων 1, 2, 3, 4, 5.

β'. Οι αριθμοὶ 1—10.

1) Αἰσθητοποιήσεις τῶν ἀριθμῶν 6—10.

2) Ἀριθμητικὴ ἀνοιῦσα καὶ κατιοῦσα 1—10 καὶ 10—1.

3) Ἀριθμητικὴ ἀνοιῦσα διὰ προσθέσεως καὶ κατιοῦσα δι' ἀφαιρέσεως, ὡς καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει.

4) Ἀριθμητικὴ ἀνοιῦσα διὰ παραλείψεως ἐν τῷ μεταξὺ ἀριθμῶν 1, 3, 5, 7, 9 καὶ 1, 4, 7, 10 κλπ.

5) Ἀριθμητικὴ κατιοῦσα διὰ παραλείψεως ἀριθμῶν 10, 8, 6, 4, 2 καὶ 10, 7, 4, 1 κλπ.

6) Εὐρέσεις τῶν ἀριθμῶν, οἵτινες κείνται μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν 2 καὶ 4, 5 καὶ 7, 6 καὶ 8 κλπ.

7) Ἀνάλυσις τῶν ἀριθμῶν 2, 4, 6, 8 καὶ 10 εἰς ἴσους προσθέτους.

8) Ἀνάλυσις καθόλου τῶν ἀριθμῶν 61—0.

9) Εὐρέσεις τοῦ ἀριθμοῦ, ὅστις πρέπει νὰ προστεθῇ εἰς τοὺς 1—9, ἵνα συντελεσθῇ ὁ ἀριθμὸς 10.

10) Ἐννοια τοῦ ἡμίσεως. Διαίρεσις τῶν ἀριθμῶν 1, 3, 5, 7, 9 εἰς δύο ἴσα μέρη.

11) Ἀπλᾶ προβλήματα προσθέσεως, ἀφαιρέσεως, πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαιρέσεως μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν 1—10.

12) Το δεκάλεπτον, τὸ πεντάλεπτον, τὸ λεπτόν, τὸ μέτρον, τὸ ὑποδεκάμετρον.

13) Γραφὴ τῶν ἀριθμῶν 6-10.

14) Διδασκαλία τῶν σημείων τῶν τεσσάρων πράξεων.
γ' Οἱ ἀριθμοὶ 1—20.

1) Αἰσθηματοποιήσεις τῶν ἀριθμῶν 11-20.

2) Ἀρίθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα, τὸ πρῶτον κανονικῶς, εἶτα διὰ προσθέσεως καὶ παραλείψεως ἀριθμῶν ὡς ἀνωτέρω.

3) Ἀνάλυσις τῶν ἀριθμῶν 12, 14, 15, 16, 18 καὶ 20 εἰς ἴσους προσθετοὺς.

4) Εὐρεσις τῶν παραγόντων τῶν ἀριθμῶν 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18 καὶ 20.

5) Πρόσθεσις μονοψηφίων, ὧν τὸ ἄθροισμα ὑπερβαίνει τὸ 10 μετ' ἀνάλυσιν τοῦ ἐτέρου τῶν προσθετέων εἰς δύο ἀριθμοὺς, ὧν ὁ ἕτερος νὰ ἰσῶται τῇ ἀπὸ τοῦ 10 διαφορᾷ τοῦ ἐτέρου προσθετέου, π.χ. $8+7=8+2+5$.

6) Ἀφαιρέσις ἀπὸ διψηφίου μονοψηφίου ἀριθμοῦ τοιοῦτου, ὥστε ἡ διαφορὰ νὰ εἶνε μονοψήφιος ἀριθμὸς. Ἀσκήσεις πρὸς ἀνάλυσιν τοῦ αφαιρετέου εἰς δύο ἀριθμοὺς, ὧν ὁ ἕτερος νὰ ἰσῶται τῇ διαφορᾷ τοῦ 10 ἀπὸ τοῦ μειωτέου. π. χ. $15-8=15-5-3$.

7) Πολλαπλασιασμοὶ μονοψηφίου ἀριθμοῦ ἐπὶ 2, 3, 4, 5 καὶ 6. δίδων γινόμενον μὴ ὑπερβαίνον τὸ 20.

8) Διαίρεισις διψηφίου ἀριθμοῦ, μὴ ὑπερβαίνοντος τὸν 20, διὰ 2, 3, 4, 5 καὶ 6.

9) Εὐρεσις τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀριθμῶν 11, 13, 15, 17, 19.

10) Τὸ εἰκοσάλεπτον, τὸ δεκάλεπτον, τὸ πεντάλεπτον.

11) Λύσις προβλημάτων καὶ τῶν τεσσάρων πράξεων προφορικῶς.

12) Γραφὴ τῶν ἀριθμῶν 1-20.

13) Λύσις προβλημάτων γραπτῶς.

14) Διδασκαλία τῶν σημείων τῶν τεσσάρων πράξεων

Β' τάξις.

Οἱ ἀριθμοὶ 1-100.

Μέσα αἰσθηματοποιήσεως τὸ ἀριθμητήριον, τὸ γαλιλικὸν μέτρον, τὰ νομίσματα καὶ ἄλλα πράγματα.

1) Ἐπανάληψις τῶν ἀριθμῶν 1-20.

2) Σχηματισμὸς τῆς πρώτης ἑκατοντάδος πρῶτον ἐν δεκάδων καὶ ἔπειτα ἐν πεντάδων. Αἰσθηματοποιήσις τῶν ἀριθμῶν 30, 40, 50, 60. κλπ. διὰ δεκάδων καὶ πεντάδων.

3) Ἀρίθμησις κατὰ δεκάδας καὶ πεντάδας ἀνιούσα καὶ κατιούσα.

4) Ἡ τρίτη δεκάς.

α') Ἀριθμητικὰ ἀπὸ τοῦ 21-30 ἀνοῦσα καὶ κατιοῦσα κατὰ σειράν καὶ διὰ παραλείψεως ἐν τῷ μεταξύ ἀριθμῶν.

β') Πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσεις ἐντὸς τῆς δεκάδας ταύτης.

γ') Πολλαπλασιασμοὶ τοῦ 2 καὶ 3 ἐπὶ τοὺς ἀριθμοὺς 1-10.

δ') Αἱ δυνατὰ πλήρεις διαιρέσεις τῶν ἀριθμῶν 20-30 διὰ τῶν ἀριθμῶν 1-10.

ε') Γραφὴ τῶν ἀριθμῶν 1-30 καὶ λύσεις προβλημάτων γραπτῶς.

5) Ἡ τετάρτη δεκάς καὶ αἱ ἐφεξῆς μέχρι τῆς δεκάτης ὡς ἀνωτέρω.

6) Πρόσθεσις ἀριθμῶν ἔχοντων δεκάδας καὶ μονάδας εἰς ἀριθμὸν ἔχοντα καθαρὰς δεκάδας καὶ τανάπαλιν.

7) Πρόσθεσις ἀριθμοῦ ἔχοντος δεκάδας καὶ μονάδας εἰς ἀριθμὸν ἔχοντα ὡσαύτως δεκάδας καὶ μονάδας (15 καὶ $14=15+10+4$). Ἀνάλυσις τῶν μονάδων τοῦ ἑνός, ὅταν αὗται μετὰ τῶν μονάδων τοῦ ἄλλου ἀποτελῶσιν ἀριθμὸν μεγαλύτερον τῆς δεκάδας εἰς δύο ἀριθμοὺς, ὧν ὁ ἕτερος μετὰ τῶν μονάδων τοῦ πρώτου, ἀποτελεῖ δεκάδα ὡς $17+18=17+10+8=17+10+3+5$.

8) Ὁ πίναξ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ.

9) Αἱ δυνατὰ πλήρεις διαιρέσεις τῶν ἀριθμῶν 1-100 διὰ τῶν ἀριθμῶν 1-10.

10) Λύσεις διαφόρων προβλημάτων καὶ τῶν τεσσάρων πράξεων ἐντὸς τῶν ἀριθμῶν 1-100.

11) Τὰ κλάσματα $1/2$, $1/4$ καὶ $1/5$.

12) Ἀσκήσεις προφορικῆς πρὸς εὐρεσιν τοῦ $1/2$, τοῦ $1/4$, τοῦ $1/5$ τῶν ἀριθμῶν 1-100.

13) Ἡ δραχμή, τὸ πεντηκοντάλεπτον, τὸ δεκάλεπτον, τὸ πεντάλεπτον, τὸ λεπτόν, τὸ 100δραχμον, τὸ 25δραχμον, τὸ δεκάδραχμον, τὸ πεντάδραχμον, τὸ μέτρον, τὸ ὑποδεκάμετρον, τὸ ὑρεκατόμετρον.

Γ' τάξις.

Οἱ ἀριθμοὶ 1-1000.

1) Ἐπανάληψις τῶν ἀριθμῶν 1-100.

2) Σχηματισμὸς τῆς πρώτης χιλιάδος ἐξ ἑκατοντάδων καὶ πεντηκοντάδων. Γραφὴ καὶ ἀνάγνωσις τῶν ἀριθμῶν.

3) Αἱ κατὰ μέρος πράξεις ἐν τῇ δευτέρᾳ ἑκατοντάδι·

α') ἀριθμητικὰ ἀνοῦσα καὶ κατιοῦσα, πρῶτον κατὰ δεκάδας καὶ ἔπειτα κατὰ πεντάδας καὶ μονάδας, β') πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσεις αἰωνδήποτε ἀριθμῶν, γ') εὐρέσεις τῶν παραγόντων διαφόρων ἀριθμῶν, ἐντὸς τῶν ἀριθμῶν 100-200, δ') πολλαπλασιασμοὶ ἀριθμῶν διδόντων γινόμενον οὐχὶ ἀνώτε-

ρον τοῦ 200 καὶ διαίρεσις τοῦ 200 καὶ τῶν μικροτέρων αὐτοῦ ἀριθμῶν πρῶτον διὰ μονοψηφίου καὶ ἔπειτα διὰ διψηφίου ἀριθμοῦ, ε') λύσις διαφορῶν προβλημάτων προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

4) Ἡ τρίτη μέχρι τῆς δεκάτης ἑκατοντάδος ὡς ἀνωτέρω.

5) Πολλαπλασιασμός καὶ διαίρεσις ἀριθμῶν διὰ τοῦ 10 καὶ 100.

6) Εὗρεσις τῶν παραγόντων διαφορῶν ἀριθμῶν ἐντὸς τῶν ἀριθμῶν 200-1000

7) Ἡ ἔννοια τοῦ 1)2, 1)4, 1)5, 1)10.

8) Ἀσκήσεις προφορικαὶ πρὸς εὗρεσιν τοῦ 1)2, 1)4, 1)5, 1)10 διαφορῶν ἀριθμῶν ἐντὸς τῶν ἀριθμῶν 1-1000.

9) Τὸ 1000δραχμον, τὸ 500δραχμον, τὸ 100δραχμον, ἡ δραχμὴ κλπ., τὸ μέτρον, τὸ ὑποδεκάμετρον, τὸ ὑφεκατόμετρον, τὸ χιλιοστόν τοῦ μέτρον.

Δ' τ ά ξ ι ς.

Οἱ ἄνω τοῦ 1000 ἀριθμοὶ καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν πράξεις.

1) Ἐπανάληψις τῆν ἀριθμῶν 1-1000 καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν πράξεων.

2) Ἐννοια πολυψηφίων ἀριθμῶν καὶ γραφὴ καὶ ἀπαγγελία αὐτῶν. Ἀνάλυσις πολυψηφίου ἀριθμοῦ α') εἰς γιλιάδας, ἑκατοντάδας, δεκάδας καὶ μονάδας, β') εἰς γιλιάδας καὶ μονάδας, γ') εἰς ἑκατοντάδας καὶ μονάδας καὶ δ') εἰς δεκάδας καὶ μονάδας.

3) Οἱ δεκαδικοὶ ἀριθμοί. Ἀπαγγελία καὶ γραφὴ τούτων. Μετακίνησις τῆς ὑποδιαστολῆς. Προσθήκη μηδενικοῦ πρὸς τὰ δεξιά τοῦ δεκαδικοῦ. Πρόσθεσις ἀφαιρέσις, πολλαπλασιασμός καὶ διαίρεσις δεκαδικῶν.

4) Αἱ τέσσαρες πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς ἐπὶ ἀριθμῶν κκεραίων καὶ δεκαδικῶν.

5) Λύσις διαφορῶν προβλημάτων.

6) Εὐθεῖα καὶ ἀντίστροφος σχέσις ποσῶν. Λύσις προβλημάτων διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα.

7) Οἱ συμμεγεῖς ἀριθμοί: α') τὰ νομίσματα, β') τὰ μέτρα, γ') τὰ σταθμά, δ') ὁ χρόνος. Τροπὴ ἀνωτέρων εἰδῶν εἰς κατώτερα. Λύσις προβλημάτων, ὅλα τὰ παρουσιαζόμενα εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον. Τροπὴ ἐλληνικῶν νομισμάτων εἰς ἀγγλικά, ἀμερικανικά, γερμανικά, ῥωσικά, τουρκικά κλπ. Τροπὴ γαλλικῶν μέτρων εἰς πήχεις καὶ τανάπαλιν. Τροπὴ τετραγωνικῶν γαλλικῶν μέτρων εἰς τετραγωνικοὺς πήχεις καὶ τανάπαλιν.

Ε' τάξις.

- 1) Τὰ κλάσματα. Τὸ ἕμισυ, τὸ τέταρτον, τὸ ὄγδοον, τὸ πέμπτον, τὸ δέκατον κλπ. Αἰσθητοποίησης τούτων. Σύγκρισις κλασματικῶν μονάδων πρὸς ἀλλήλας. Τροπὴ τοῦ ἀκεραίου εἰς μέρη καὶ ἀντιστρόφως. Γραφὴ τῶν κλασμάτων. Ὅροι κλασμάτων.
- 2) Κλάσματα ὁμώνυμα, ἑτερόνυμα, γνήσια, καταχρηστικά.
- 3) Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις ὁμώνυμων κλασμάτων.
- 4) Τροπὴ ἑτερόνυμων κλασμάτων εἰς ὁμώνυμα καὶ πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις τούτων.
- 5) Ἐξαγωγή ἀκεραίων μονάδων ἐκ καταχρηστικῶν κλασμάτων. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις μεικτῶν.
- 6) Πολλαπλασιασμός καὶ διαίρεσις κλασμάτων.
- 7) Τροπὴ κοινῶν κλασμάτων εἰς δεκαδικὰ καὶ δεκαδικῶν εἰς κοινά.
- 8) Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς λύσιν προβλημάτων λαμβανομένων ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Σ' τάξις.

- 1) Ἀπλὴ καὶ σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν. Λύσις προβλημάτων.
- 2) Χρησιμοποίησις κεφαλαίων. Δάνεια ἐπὶ τόκῳ. Εὔρεσις τοῦ τόκου ἐτῶν, μηνῶν, ἡμερῶν, Εὔρεσις τοῦ ἐπιτοκίου, τοῦ κεφαλαίου, τοῦ χρόνου. Προβλήματα δανείων τοκοχρεολυτικῶν.
- 3) Προεξοφλήσεις δανείων. Μέθοδος τῆς ὑφαίρεσεως. Ἐμπορικῶν γραμματίων, χρεώγραφον, μετοχὴ, τοκομερίδιον.
- 4) Χρησιμοποίησις κεφαλαίων εἰς τὸ ἐμπόριον. Συνεταιρισμός. Μέρημα. Μέθοδος τῆς ἑταιρείας. Λύσις προβλημάτων.
- 5) Μέθοδος τῆς μείξεως. Λύσις προβλημάτων.

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Ε' τάξις.

1) Κύβος. Ἐπιφάνεια τοῦ κύβου. Ἐδραι, ἀκμαί, κορυφαί. Ἀριθμὸς αὐτῶν. Θέσεις τῶν ἐδρῶν καὶ τῶν ἀκμῶν τοῦ κύβου (κατακόρυφοι, ὀριζόντιοι, παράλληλοι). Σχήμα τῶν ἐδρῶν καὶ σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Πλευραὶ τοῦ τετραγώνου καὶ σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Περὶμετρος τοῦ τετραγώνου. Εὐθεῖα γραμμὴ, τεθλασμένη, κάθετος, ὀριζοντία. Γωνίαι τοῦ τετραγώνου καὶ σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας, Ἀριθμὸς ὀρθῶν γωνιῶν τοῦ κύβου. Διέδροι καὶ στερεαὶ γωνίαι τοῦ κύβου. Ἀριθμὸς αὐτῶν. Εὐρέσεις τοῦ μήκους τῆς γραμμῆς τοῦ τετραγώνου (μέτρα μήκους). Εὐρέσεις τῆς ἐπιφανείας τοῦ τετραγώνου καὶ τοῦ κύβου (μέτρα ἐπιφανείας). Εὐρέσεις τοῦ ὄγκου τοῦ κύβου (μέτρα ὄγκου). Ἐπιφάνειαι τετραγωνικαὶ καὶ κυβικὰ ἀντικείμενα. Καταμετρήσεις αὐτῶν καὶ λύσεις σχετικῶν προβλημάτων. Ἰγνογράφησις τετραγώνου καὶ κύβου. Κατασκευὴ κύβου ἐκ χονδροῦ χάρτου, σύρματος, ξύλου, πηλοῦ κλπ.

2) Ὄρθογώνιον παραλληλεπίπεδον. Ἐπιφάνεια ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου. Ἐδραι, ἀκμαί, κορυφαί. Ἀριθμὸς αὐτῶν. Θέσεις τῶν ἐδρῶν καὶ τῶν ἀκμῶν. Σχήμα τῶν ἐδρῶν καὶ σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Πλευραὶ καὶ γωνίαι τοῦ ὀρθογωνίου καὶ σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Σύγκρισις ὀρθογωνίου καὶ τετραγώνου. Ἀριθμὸς τῶν ὀρθῶν γωνιῶν καὶ ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου. Διέδροι καὶ στερεαὶ γωνίαι τοῦ ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου. Ἀριθμὸς αὐτῶν. Σύγκρισις ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου καὶ κύβου. Εὐρέσεις τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὀρθογωνίου καὶ τοῦ ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου. Εὐρέσεις τοῦ ὄγκου τοῦ ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου. Ἐπιφάνειαι σχήματος ὀρθογωνίου καὶ ἀντικείμενα σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου. Καταμετρήσεις αὐτῶν καὶ λύσεις σχετικῶν προβλημάτων. Ἰγνογράφησις ὀρθογωνίου καὶ ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου. Κατασκευὴ ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου ἐκ χονδροῦ χάρτου, σύρματος, ξύλου, πηλοῦ κλπ.

3) Πλάγιον παραλληλεπίπεδον. Ἐπιφάνεια αὐτοῦ. Ἐδραι, ἀκμαί, κορυφαί. Ἀριθμὸς αὐτῶν. Θέσεις τῶν ἐδρῶν καὶ τῶν ἀκμῶν. Σχήμα τῶν ἐδρῶν καὶ σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Πλευραὶ τοῦ παραλληλογράμμου

και σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Κεκλιμένη εὐθεΐα. Γωνία τοῦ παραλληλογράμμου και σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Ὁξεία και ἀμβλεία γωνία. Μέτρησης γωνιῶν. Σύγκρισις τοῦ παραλληλογράμμου πρὸς τὸ ὀρθογώνιον. Ἀριθμὸς ὀξείων και ἀριθμὸς ἀμβλειῶν γωνιῶν τοῦ πλαγίου παραλληλεπίπεδου. Σύγκρισις τοῦ πλαγίου πρὸς τὸ ὀρθογώνιον παραλληλεπίπεδον. Εὐρεσις τῆς ἐπιφανείας τοῦ παραλληλογράμμου και τοῦ πλαγίου παραλληλεπίπεδου. Εὐρεσις τοῦ ὄγκου τοῦ πλαγίου παραλληλεπίπεδου. Ἐπιφάνεια σχήματος παραλληλογράμμου και ἀντικείμενα σχήματος πλαγίου παραλληλεπίπεδου. Καταμετρήσεις αὐτῶν και λύσεις σχετικῶν προβλημάτων. Ἰγνογράφησις παραλληλογράμμου και πλαγίου παραλληλεπίπεδου. Κατασκευὴ πλαγίου παραλληλεπίπεδου ἐκ χονδρού χάρτου, σύρματος, ξύλου, πηλοῦ κλπ.

4) Τριγωνική πυραμίδα. Ἐπιφάνεια αὐτῆς. Ἐδραι, ἀκμαί, κορυφαί. Σχήμα τῶν ἐδρῶν. Εἶδη τριγώνων. Σχέσις τριγώνου και παραλληλογράμμου ἔχοντος τὴν αὐτὴν βάσιν και τὸ αὐτὸ ὕψος. Σχέσις πυραμίδος και πρίσματος ἔχοντος τὴν αὐτὴν βάσιν και τὸ αὐτὸ ὕψος. Εὐρεσις τῆς ἐπιφανείας τριγώνου. Εὐρεσις τῆς ἐπιφανείας τῆς πυραμίδος. Εὐρεσις τοῦ ὄγκου τῆς πυραμίδος. Εἶδη πυραμίδων. Ἀντικείμενα πυραμιδοειδῆ. Λύσις σχετικῶν προβλημάτων. Ἰγνογράφησις τριγώνου και πυραμίδων. Κατασκευὴ πυραμίδων ἐκ χονδρού χάρτου, σύρματος, ξύλου, πηλοῦ κλπ.

Κόλουρος πυραμίδα. Ἐπιφάνεια αὐτῆς. Ἐδραι, ἀκμαί, κορυφαί. Σχήμα τῶν παραπλευρῶν αὐτῆς ἐπιφανειῶν. Πλευραί τοῦ τραπεζίου και σχέσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Σύγκρισις τραπεζίου και παραλληλογράμμου. Εὐρεσις τοῦ ἐμβαδοῦ τοῦ τραπεζίου και τῆς ἐπιφανείας τῆς κολούρου πυραμίδος, Ἰγνογράφησις τραπεζίου και κολούρου πυραμίδος. Κατασκευὴ κολούρου πυραμίδος ἐκ χονδρού χάρτου, σύρματος, ξύλου, πηλοῦ κλπ.

Στάξις.

1) Κύλινδρος. Κυρτὴ και ἐπίπεδος ἐπιφάνεια αὐτοῦ. Κύκλος. Κέντρον, περιφέρεια, ἀκτίς, διάμετρος, τόξον, χορδή, τμήμα, τομεὺς κύκλου. Ἐγγραφή κανονικοῦ πολυγώνου εἰς κύκλον. Εὐρεσις τοῦ ἐμβαδοῦ κανονικοῦ πολυγώνου. Σχέσις περιμέτρου τοῦ ἐν κύκλῳ ἐγγεγραμμένου κανονικοῦ πολυγώνου, οὗ ὁ ἀριθμὸς τῶν πλευρῶν αὐξάνεται ἐπ' ἄπειρον και περιφερείας τοῦ αὐτοῦ κύκλου. Σχέσις κυλίνδρου και πρίσματος ἔχοντος βάσιν ἐγγεγραμμένον ἐν τῇ βάσει τοῦ κυλίνδρου πολύγωνον, οὗ ὁ ἀριθμὸς τῶν πλευρῶν αὐξάνεται ἐπ' ἄπειρον. Σχέσις περιφερείας πρὸς

τὴν διάμετρον. Εὐρέσις τῆς ἐπιφανείας τοῦ κύκλου. Εὐρέσις τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυλίνδρου. Εὐρέσις τοῦ ὄγκου τοῦ κυλίνδρου. Κυλινδρική ἀντικείμενα. Καταμετρήσεις καὶ λύσεις σχετικῶν προβλημάτων. Ἴγνογράφησις κύκλου καὶ κυλίνδρου. Κατασκευὴ κυλίνδρου ἐκ χονδρού χάρτου, ξύλου, πηλοῦ κλπ.

2) Κ ῶ ν ο ς. Κυρτὴ ἐπιφάνεια τοῦ κώνου. Βάσις, κορυφή, ὕψος. Εὐρέσις τῆς ἐπιφανείας τοῦ κώνου. Σχέσις τοῦ κώνου πρὸς πυραμίδα ἔχουσαν ὕψος μὲν τὸ αὐτό, βάσιν δὲ τὸ ἐγγεγραμμένον ἐν κύκλῳ ἴσῳ πρὸς τὴν βάσιν τοῦ κώνου κανονικὸν πολύγωνον, οὗ ὁ ἀριθμὸς τῶν πλευρῶν ἀυξάνεται ἐπ' ἄπειρον. Εὐρέσις τοῦ ὄγκου τοῦ κώνου. Κωνική ἀντικείμενα. Καταμετρήσεις αὐτῶν καὶ λύσεις σχετικῶν προβλημάτων. Ἴγνογράφησις κώνου. Κατασκευὴ κώνου ἐκ χονδρού χάρτου, ξύλου, πηλοῦ κλπ.

Κ ὀ λ ο υ ρ ο ς. κ ῶ ν ο ς. Ἐποπτεία αὐτοῦ. Ἴγνογράφησις κολούρου κώνου. Κατασκευὴ κολούρου κώνου ἐκ χάρτου, ξύλου, πηλοῦ κλπ.

3) Σ φ α ῖ ρ α. Ἐπιφάνεια τῆς σφαίρας. Τομὴ σφαίρας. Σχήμα τομῆς. Μέγιστος κύκλος τομῆς. Ἡμισφαίρια, κέντρον, ἀκτίς, διάμετρος, ἄξων. Εὐρέσις τῆς ἐπιφανείας τῆς σφαίρας. Εὐρέσις τοῦ ὄγκου τῆς σφαίρας. Σφαιρική ἀντικείμενα. Ἴγνογράφησις σφαίρας. Κατασκευὴ σφαίρας ἐκ ξύλου, πηλοῦ κλπ.

ΙΧΝΟΓΡΑΦΙΑ

Α' τάξις.

Οἱ μαθηταὶ ζωγραφοῦσιν ἀπὸ μνήμης διὰ τοῦ κονδυλίου, τοῦ μολυβδοκονδύλου, τῆς κιμωλίας καὶ ἐγγρῶμων κονδυλίων, ἀκόμη δὲ καὶ διὰ τεμαχίου ἀνθρακος ἀπλῶ ἀντικείμενα, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τοῖς παραμυθίαις, τῇ ἀναγνώσει, τῇ πατριδογνωσίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις μαθήμασιν, ὡς μαχαίρια, ψαλλίδια, δακτυλήθρας, ποτήρια, φιάλας, ὑδρίας, χύτρας, καλάθια, κιβώτια, θύρας, παράθυρα, τραπέζας, καθίσματα, οἰκίας, ναοὺς, καλύβας, δένδρα, ζῶα, καρποὺς καὶ ἄλλα. Ἐὰν δὲ δὲν ἔχωσιν οἱ μαθηταὶ σαφῆ τοῦ ἀντικειμένου ἰδέαν, ἐπιδεικνύεται τοῦτο πάλιν εἰς αὐτὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ μαθήματος, ἀλλ' εὐθὺς ὡς ἀρχίσῃ ἡ ἰχνογραφία ἀπομακρύνεται τὸ ἀντικείμενον. Οἱ μαθηταὶ ἀφίονται ἐλεύθεροι νὰ ζωγραφῶσι καὶ ἀντικείμενα τῆς ἀρεσκείας των ἢ σκηνὰς τοῦ βίου, αἵτινες ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν εἰς αὐτοὺς.

Β' τάξις.

Οἱ μαθηταὶ ἰχνογραφοῦσιν ὡσαύτως ἀπὸ μνήμης ἀντικείμενα ἀπλῶ, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τῇ πατριδογνωσίᾳ, τῇ ἀναγνώσει καὶ τοῖς ἄλλοις μαθήμασιν, ὡς οἰκίας, ναοὺς, κώδωνας, κωδωνοστάσια, σταυροὺς, γεφύρας, ἀνεμομύλους, σκευὴ καὶ ἐπιπλα τοῦ οἴκου καὶ τοῦ σχολείου, ἐργαλεῖα γεωργῶν, κηπουρῶν, ποιμένων κλπ. καὶ ἄλλα ἀντικείμενα. Οἱ μαθηταὶ καὶ ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἀφίονται ἐλεύθεροι νὰ ἰχνογραφῶσι καὶ ἀντικείμενα τῆς ἀρεσκείας των, ὡς ζῶα, ἀνθρώπους, σκηνὰς τοῦ βίου κλπ.

Γ' τάξις.

Ἰχνογράφησις ἀπὸ φύσεως ἀντικειμένων ἐπιπέδου ἐπιφανείας ἀνευ βάθους καὶ σκιᾶς προερχομένων ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν ἄλλων μαθημάτων καὶ περατουμένων εἰς εὐθείας καὶ καμπύλας γραμμάς, π. χ. προσόψεων οἰκιῶν, ἐκκλησιῶν καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων, γεφυρῶν, τροχῶν ἀμάξης, φύλλων διαφόρων δένδρων, ὕψεων τομῆς διαφόρων καρπῶν κλπ.

Δ' τάξις.

Οἱ μαθηταὶ ἰχνογραφοῦσιν ἀπὸ φύσεως ἀντικείμενα συνθετώτερα προερχόμενα ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν ἄλλων μαθημάτων καὶ ἀνευ ὡσαύτως βάθους καὶ σκιᾶς, ὡς στύλους ἀρχαίων θυμῶν, ὕψεις ἀρχαίων οἰκοδομημάτων, ἰχθύς καὶ ἄλλα ζῶα, φύλλα δένδρων, καρπούς, ἀνθη, κέρατα ζῶων πόδας πτηνῶν, πτέρυγας, βράμψη, ὕψεις ἐξοχικῶν οἰκιῶν, ναῶν καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων κλπ.

Ε' τάξις.

Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἀπεικόνισιν ἀπλῶν σωμάτων προοπτικῶς καὶ μετὰ στοιχειώδους σκιᾶς, προερχομένων ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν ἄλλων μαθημάτων, ἥτοι ἰχνογράφησις ἀπὸ φύσεως στερεῶν σωμάτων γεωμετρίας, ἀπλῶν ὀργάνων φυσικῆς καὶ χημείας, ἀρχαίων οἰκοδομημάτων καὶ ἀγείων, κλάδων δένδρων μετὰ φύλλων, καρπῶν καὶ ἀνθέων, ζῶων παντοίων κλπ. Ἰχνογράφησις ἔργων πλαστικῆς κατασκευασθέντων ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ.

Σ' τάξις.

Ἰχνογράφησις ὡσαύτως ἀπὸ φύσεως μορφῶν συνθετωτέρων μετὰ φωτοσκιᾶς, ἥτοι κιβωτίων κλειστῶν, ἡμι-κλειστῶν καὶ ἀνοικτῶν θυρῶν καὶ παραθύρων, ὡσαύτως στερεῶν σωμάτων γεωμετρίας, ἀπλῶν ὀργάνων φυσικῆς καὶ χημείας, ἀρχαίων οἰκοδομημάτων καὶ ἀγείων, κλάδων δένδρων μετὰ φύλλων, ἀνθέων καὶ καρπῶν, ἰχθύων, πτηνῶν καὶ ἄλλων ζῶων. Ἰχνογράφησις ἔργων πλαστικῆς κατασκευασθέντων ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ. Ἡ ἰχνογραφία ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἔστω μᾶλλον ἀτομική.

ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ

Β' τάξις.

- 1) Γραφή τῶν γραμμάτων τῆς μικρῆς ἀλφαβήτου, κατὰ τὴν γενετικὴν αὐτῶν σειρὰν, ἴτοι

ι π υ ν ω μ ο α
ο ρ φ ω δ δ ε β
ζ α γ χ ν ψ ζ
ζ σ.

προηγούμενων ἐκάστοτε τῶν ἀναγκαίων πρὸς γραφὴν τοῦ γράμματος προασκήσεων. Οἱ μαθηταὶ γράφουσιν ἐντὸς τετραγράμμου, ἔχοντος διάμεσα πλάτους 6-7 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου καὶ ὑπὸ κλίσην πολὺ μικράν.

- 2) Ἀσκήσις πρὸς ῥυθμικὴν γραφὴν ἐκάστου γράμματος.
3) Γραφή λέξεων καὶ φράσεων περιεχουσῶν τὰ ἐκάστοτε προδεδιδαγμένα γράμματα.
4) Γραφή τῶν ψηφίων 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0.

Γ' τάξις.

- 1) Γραφή τῶν κεφαλαίων γραμμάτων κατὰ τὴν ἐξῆς σειρὰν.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

V W E O A X
D L I A N M
Π Τ Ϛ Η Κ Ζ
Ξ Ψ Ϙ ϙ Β Δ

προηγούμενων πάντοτε τῶν ἀναγκαίων πρὸς γραφὴν τοῦ γράμματος προασκήσεων. Οἱ μαθηταὶ γράφουσιν ἐντὸς τριγράμμου, ἔχοντος διάμετρον 8 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου, ὑπὸ κλίσειν, ὡς καὶ ἐν τῇ προηγούμενῃ τάξει, λίαν μικράν.

" Ἀσκήσις πρὸς γραφὴν ῥυθμικὴν διδασκομένου γράμματος.

3) Γραφὴ κυρίων ὀνομάτων, περιεχόντων τὸ διδασκόμενον γράμμα.

4) Γραφὴ ἀριθμῶν.

Δ' τάξις.

Γραφὴ συμπερασμάτων φρονηματιστικῆς ὕλης ἐντὸς δύο γραμμῶν, πλάτους κατ' ἀρχὰς μὲν ἴσου πρὸς 5, βραδύτερον δὲ πρὸς 4 χιλιοστά τοῦ μέτρου.

Ε' τάξις.

Γραφὴ συμπερασμάτων φρονηματιστικῆς ὕλης καὶ ἄλλων γνωμικῶν καὶ ἀποφθεγμάτων ἐπὶ μιᾷ γραμμῆς. Μέγεθος γραμμάτων ἴσον πρὸς 4 καὶ 3 χιλιοστά τοῦ μέτρου.

" Ἀσκήσις πρὸς ταχυγραφίαν.

Σ' τάξις.

Γραφὴ συμπερασμάτων φρονηματιστικῆς ὕλης καὶ ἄλλων ῥητῶν, γνωμικῶν καὶ ἀποφθεγμάτων, ἀνευ βοηθητικῆς γραμμῆς. Μέγεθος τῶν γραμμάτων ἴσον πρὸς 3 καὶ 2 χιλιοστά τοῦ μέτρου. " Ἀσκήσις πρὸς ταχυγραφίαν.

ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ

(Διὰ τὰ ἄρρενα).

Α' τάξις.

Οἱ μαθηταὶ κεντοῦν ἀπὸ μνήμης διὰ χρωματιστοῦ νήματος ἐπὶ χονδροῦ χάρτου διάφορα ἀπλᾶ γεωμετρικὰ σχήματα, σταυρούς, παράθυρα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα καὶ κατασκευάζουν ἐκ χάρτου σταυρούς, κωνικάς περικεφαλαίας, φακέλους, χαρτοθήκας κλπ. καὶ ἐκ πηλοῦ ὠά, φωλεάς, σφαίρας, κρίκους καὶ ἄλλα ἀπλᾶ ἀντικείμενα.

Β' τάξις.

Οἱ μαθηταὶ μανθάνουσι νὰ πλέκωσι διὰ χαρτίνων ταινιῶν διαφόρων χρωμάτων πολυχρώμους ψάθας καὶ διὰ μονοχρώμου ἢ πολυχρώμου ψάθης καλάθια καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, κόπτουσι ἐκ χονδροῦ χάρτου ὁμοιώματα σταυρῶν, φύλλων δένδρων, μαχαιρίων, ποτηρίων, φιαλῶν, καρπῶν, ζώων κλπ., κατασκευάζουσι διὰ χάρτου σκηνάς, οἰκίας, πύργους, κωδωνοστάσια, χωνία καὶ ἄλλα εἶδη καὶ ἐκ πηλοῦ κύπελλα, κυαθίσκους, χύτρας, καρποὺς καὶ ἄλλα ἀντικείμενα.

Γ' τάξις.

Οἱ μαθηταὶ κατασκευάζουσι διὰ χαρτονίου περικαλύμματα βιβλίων, δισκία τετραγωνικά καὶ ἑξαγωνικά, χαρτοθήκας, χαρταετοὺς κλπ. κόπτουσι ἐκ χαρτονίου σχήματα φύλλων συκῆς, καρυᾶς, ἀμπέλου, δάφνης, καρπῶν, ζώων, ἀνθρώπων, κλπ. καὶ κατασκευάζουσι ἐκ πηλοῦ ἀνθοδοχεῖα, πτηνά, ἰχθῦς, βατράχους καὶ ἄλλα ἀντικείμενα.

Δ' τάξις.

Κατασκευάζουσι ἐκ χονδροῦ χάρτου χαρτοφύλακας, πλαίσια φωτογραφιῶν, δισκία ἐλλειψοειδῆ κλπ., πλέκουσι ἐκ σύρματος καλάθια, σπογγοθήκας καὶ ἄλλα πλεκτά εἶδη καὶ ἐκ πηλοῦ κατασκευάζουσι ἀγγεῖα μετὰ λαβῶν καὶ κοσμημάτων, ἀνθη, ζῶα διάφορα, στύλους ἀρχαίων ῥυθμῶν κλπ.

Ε' τάξις.

Κατασκευάζουσιν ἐκ ξύλου κυτία, δίσκους, πλαίσια, σταυρούς, κανόνες, ξυλομάχαιρα, διαβήτας, λαβάς, διαφόρων ἐργαλείων, χαρτοθήκας, σχήματα στερεομετρίας· πλέκουσι διὰ σύρματος κλωβία καὶ ἄλλα εἶδη καὶ κατασκευάζουσιν ἐκ πηλοῦ ἄνθη, ἀγγεῖα ἀρχαῖα διάφορα, κέρατα βοῶν, κριοῦ, κηροπήγια κλπ., στερεὰ γεωμετρικὰ σώματα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, ἰχνογραφηθέντα προηγουμένως.

Σ' τάξις.

Κατασκευάζουσιν ἐκ πηλοῦ στερεὰ γεωμετρικὰ σώματα καὶ ἀνάγλυφα, παριστῶντα καρπούς, ἄνθη, ζῆα, πρόσωπα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, ἰχνογραφηθέντα πρότερον. Μανθάνουσι νὰ δένωσι βιβλία καὶ νὰ κατασκευάζωσιν ἐκ ξύλου συνθετώτερα ἀντικείμενα.

(Διὰ τὰ θήλας).

Α' τάξις.

Ῥαπτικὴ. Στρίψωμα.

Κέντημα. Σταυροβελονιά ἐπὶ καμβᾷ μὲ χρωματιστὴν κλωστήν.

Ἄλλαι χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι, ὡς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τάξει τῶν ἀρρένων.

Β' τάξις.

Ῥαπτικὴ. Στρίψωμα.

Κέντημα. Σταυροβελονιά ἐπὶ καμβᾷ (εὐκόλα σχέδια).

Πλεκτικὴ. Δαντέλλα μὲ βελονάκι πρὸς στολισμὸν μαξιλαροθήκης.

Ἄλλαι χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι ὡς καὶ ἐν τῇ β' τάξει τῶν ἀρρένων.

Γ' τάξις.

Ῥαπτικὴ. Ἀσπρόρρουχα.

Κέντημα. Σταυροβελονιά (δυσκολώτερα σχέδια).

Πλεκτικὴ. Δαντέλλα μὲ τὸ βελονάκι πρὸς στολισμὸν ἀσπρόρρουχων.

Ἄλλαι χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι ὡς καὶ ἐν τῇ γ' τάξει τῶν ἀρρένων.

Δ' τάξις.

Ῥαπτική. Ἀσπρόρουχα.

Κέντημα λευκὸν πρὸς στολισμὸν ἀσπρόρουχων.

Πλεκτική. Πλέξιμον περιποδίων.

Ἄλλαι χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι ὡς καὶ ἐν τῇ δ' τάξει τῶν ἀρρένων.

Ε' τάξις.

Ῥαπτικὴ καὶ ἀρχαὶ κοπτικῆς. Ἀσπρόρουχα.

Κέντημα λευκὸν πρὸς στολισμὸν ἀσπρόρουχων.

Κομβιότροπα.

Πλεκτική. Πλέξιμον καὶ ἐπιδιόρθωσις περιποδίων

Σ' τάξις.

Ῥαπτικὴ καὶ κοπτικῆς. Ἀσπρόρουχα. Ἐνδύματα μικρῶν παιδίων. Ἐπιδιόρθωσις ἀσπρόρουχων, παιδικῶν, ἐξωτερικῶν ἐνδυμάτων, περιποδίων κλπ.

Πλεκτική. Περιπόδια, λωρίδες μάλλιναι, περιώμια, ἐπανωφόρια πλεκτὰ παιδίων κλπ.

Ω Δ Ι Κ Η

Α' Διά τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένης.

Α' τάξεις.

(Μονόφωνα ἄσματα).

- 1) Τὸ ἀρνάκι (Μάλτου).
- 2) Τὰ μικρὰ πουλιά (Κατακουζηνοῦ).
- 3) Τὸ ἄστρον τῆς ἀγῆς (Χωραφᾶ).
- 4) Τὸ πουλάκι (Μάλτου).
- 5) Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίς (Χωραφᾶ).
- 6) Παῖς εὐπειθής ("Ἐνιγγ).
- 7) Ὁ καλὸς ποιμὴν ("Ἐνιγγ).
- 8) Ὁ μόνος ποιητής ("Ἐνιγγ).
- 9) Ἡ ἀποχώρησις τοῦ χειμῶνος ("Ἐνιγγ).
- 10) Τὸ σήμαντρον ("Ἐνιγγ).
- 11) Πτηνὸν ἐν ἡμῶν (Μάλτου).
- 12) Ὁ ἥλιος (Μάλτου).
- 13) Ἀποχαιρετισμὸς (Μάλτου).
- 14) Διάλογος (Μάλτου).
- 15) Ἄνοιξις (Μωραΐτου).
- 16) Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν (ἐκκλησιαστικόν).

Β' τάξεις.

(Ἄσματα μονόφωνα).

- 1) Ἡ βοσκοποία (Μάλτου).
- 2) Ἄνοιξις καὶ πασχαλιά (Κατακουζηνοῦ).
- 3) Στὴ βοσκή (Μωραΐτου).
- 4) Τὰ πουλάκια (Κατακουζηνοῦ).
- 5) Ὁ ἥλιος (Μωραΐτου).
- 6) Ἐσθινόν (Πολυκράτους).
- 7) Τὸ κανάρι (Ν. Δελλίου).
- 8) Τὸ βράκι (Μάλτου).
- 9) Ὁ βίος (Μάλτου).
- 10) Τὸ πουλάκι (Μάλτου).
- 11) Ἑσπέρα τῆς ἀνοιξέως (Μωραΐτου).
- 12) Τὸ γελιδόνι (Μάλτου).
- 13) Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν (ἐκκλησιαστικόν).

Γ' τάξεις.

(Μονόφωνα Ἄσματα).

- 1) Εἰς τὴν πατρίδα (Χωραφᾶ).
- 2) Ἡ ἀνοιξις (Μάλτου).

- 3) Τὸ ἄσμα τοῦ Μαΐου (Μάλτου).
- 4) Ὁ στρατηλάτης (Σακελλαρίδου).
- 5) Ὁ νεαρὸς στρατιώτης (Μάλτου).
- 6) Ἐωθινὸν ἄσμα (Πολυκράτους).
- 7) Φοβεῖσθε τὸν Θεόν (Ἐνιγγ).
- 8) Θούριος (Ἐνιγγ).
- 9) Ἐν τῷ γυμναστηρίῳ (Μάλτου).
- 10) Νύξ θερινή (Ἐνιγγ).
- 11) Ἡ ἔξοχή (Μάλτου).
- 12) Φθινόπωρον (Μάλτου).
- 13) Τὸ λιβάδι (Μάλτου).
- 14) Ὁ πτωχὸς (Μάλτου).
- 15) Τὸ ἄρσενό (Δελλίου).
- 16) Τὸ ἀγρόν (Μάλτου).
- 17) Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου κλπ.
- 18) Σῶσον ἡμᾶς, υἱὲ Θεοῦ κλπ.
- 19) Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου κλπ.
- 20) Τρισάγιον.
- 21) Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν κλπ.

Δ' τάξις.

(Μονόφωνα καὶ δίφωνα).

- 1) Ἡ σημαία (Χωραφᾶ).
- 2) Ἄσμα τοῦ Μαΐου (Μάλτου).
- 3) Ἡ ξενιτεία (Μάλτου).
- 4) Οἱ πόθοι μου (Ἀργυροπούλου).
- 5) Προσευχὴ (Ἀργυροπούλου).
- 6) Ἡ Κρήτη (Σακελλαρίδου).
- 7) Ὁ χειμὼν (Χωραφᾶ).
- 8) Ἡ φρουρὰ τῶν συνόρων (Πολυκράτους).
- 9) Ἡ αὐγή (Μάλτου).
- 10) Εἰς τὴν Ἑλλάδα (Μάλτου).
- 11) Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ (Μάλτου).
- 12) Ὁ Μάιος (ἐλλην. δημόδης χορὸς).
- 13) Ὁ Ἀπρίλιος (Δελλίου).
- 14) Ὁ χορὸς (Μάλτου).
- 15) Τὸ ἔαρ τοῦ βίου (Μάλτου).
- 16) Πρωτομαγιά (Μάλτου).
- 17) Ὕμνος βασιλικὸς (Μάλτου).
- 18) Ἡ γέννησίς Σου, Χριστέ κλπ.
- 19) Ἡ παρθένος σήμερον κλπ.
- 20) Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένου σου κλπ.
- 21) Τὴν κοινὴν Ἀνάστασιν κλπ.

- 22) 'Ο εὐσεβήμων Ἰωσήφ. Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ. Αἱ γενεαὶ πᾶσαι.
- 23) Τὸ φιλιδρὸν τῆς Ἀναστάσεως κήρυγμα κλπ.
- 24) Ἀνεκλήφθης ἐν δόξῃ κλπ.

Ε' τάξις.

α' Θεωρία τῆς μουσικῆς.

- 1) Τὰ ὀνόματα τῶν φθογγωσῆμων.
- 2) Τὸ πεντάγραμμον.
- 3) Ὁ γινώμων τοῦ σόλ.
- 4) Φθόγγοι διαφόρου ὀξύτητος.
- 5) Ἡ μεῖζων κλιμάξ τοῦ ντό.
- 6) Φθόγγοι διαφόρου διαρκείας μέχρις ὀγδόου.
- 7) Διμερῆ, τριμερῆ καὶ τετραμερῆ μέτρα.
- 8) Περὶ παύσεων.
- 9) Ῥυθμικὴ ἀνάγνωσις ἐπὶ εὐκόλων ᾠσμάτων.
- 10) Ἀσκήσεις ὀδικαὶ ἐν τῶν τοῦ Α' μέρους τοῦ Μάλτου καὶ ᾠσματα ἁπλᾶ ἐκ τῶν τοῦ Ἐννεγγ.

β' Δίφωνα καὶ τρίφωνα ᾠσματα.

- 1) Τὰ ἀχώριστα λουδοῦδια (Μάλτου).
- 2) Προσευχὴ (*Ἀργυροπούλου).
- 3) Ἡ χαρὰ (Πολυκράτους).
- 4) Ἡ σημαία (Μπαμιέρου).
- 5) Τουρκοπατημένη γῶρα (Χριστοπούλου).
- 6) Ζωσιῆτε τέρματα παιδιὰ (Χριστοπούλου).
- 7) Ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα (Χριστοπούλου).
- 8) Τὸ ἔρφανό (Μάλτου).
- 9) Ἡ καλύβη (Μάλτου).
- 10) Μία ὀλονυχτιὰ ἐν Κρήτῃ (Σακελλαρίδου).
- 11) Δὲν μετροῦνται (Σακελλαρίδου).
- 12) Τὰ ῥόδα, τὰ τριαντάφυλλα (Σακελλαρίδου).
- 13) Ῥόδα καὶ κίρινα καὶ βανίλια (Σακελλαρίδου).
- 14) Οἱ Κολοκοτρωναῖοι (δημῶδες).
- 15) Οἱ κλέφτες τοῦ Βάλτου (δημῶδες).
- 16) Τὰ κλεφτόπουλα (δημῶδες).
- 17) Καράβι ἀνοίγει τὰ φτερά (Χωραφᾶ).
- 18) Ὁ ἀητός (κλέφτικο).
- 19) Ὁ γορὸς τοῦ Ζαλόγγου.
- 20) Ὁ Ἐθνικὸς ὕμνος.
- 21) Ἐλλογητὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν κλπ. (ἐκκλησιαστικόν).
- 22) Οἱ τῶν Ἀποστόλων πρωτόθρονοι κλπ. (ἐκκλησιαστικόν).
- 23) Μέγαν εὐρατο ἐν ταῖς κινδύνοις (ἐκκλησιαστικόν).
- 24) Ὡς τῶν αἰγυμνῶτων ἐλευθερωτῆς.

- 25) Τοῦ Σπυριδίου Σου τὸν τύπον ἐν Οὐρανῷ κλπ. (ἐκκλησιαστικόν).
- 26) Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν Σου κλπ. (ἐκκλησιαστικόν).
- 27) Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας κλπ. (ἐκκλησιαστικόν).

5' τάξεις.

α' Θεωρία τῆς μουσικῆς.

- 1) Πάντα τὰ διδασκόμενα ἐν τῇ προηγουμένη τάξει.
- 2) Πάντα τὰ φθογγόσημα διαφόρου διαρκείας.
- 3) Διέσεις καὶ ὑφέσεις.
- 4) Ῥυθμικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ δυσκολωτέρων ἀσμάτων.
- 5) Ἀσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα.

β' Ἀσματα δίφωνα καὶ τρίφωνα.

- 1) Ἡ πατρίς μου (Δελλίου).
- 2) Ξυπνάτε Ἑλληνόπουλα (Ξύντα).
- 3) Οἱ πόθοι μου (Ἀργυροπούλου).
- 4) Στὰ σύνορα. Ἐμβατήριον. (Καίσαρη).
- 5) Ὁ Τυρταῖος (Πολυκράτους).
- 6) Τὰ ἐλευθερωμένα Γιάννενα (Καίσαρη).
- 7) Ὕμνος τῆς νίκης (Λαμπελέτ).
- 8) Εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν (Θ. Σακελλαρίδου).
- 9) Στὰ ξένα τρέχει (Ξενοπούλου).
- 10) Ξυπνάτε μετ' ἀγέρι τῆς αὐγῆς (Κοκκίνου).
- 11) Ἐδῶ στήν ἑκουστή μητέρα (Σαμάρα).
- 12) Πήρανε κι' ἀνθίζου (Σακελλαρίδου).
- 13) Ὁ κρητικὸς ὕμνος (Σακελλαρίδου).
- 14) Ἦ ἀγεράκι (Σακελλαρίδου).
- 15) Ἡ βαρκούλα (Δελλίου).
- 16) Μάρινη νυχτιὰ κι' ἀνάστερη (Σακελλαρίδου).
- 17) Ἡ λαφίνα (Σακελλαρίδου).
- 18) Οἱ νικηταὶ (Σαμάρα).
- 19) Ἡ νύξ τῆς ἐφόδου (Σακελλαρίδου).
- 20) Ἄσμα ἡλιέων (Μάλτου).
- 21) Ἡ τελευταία νύξ (Σακελλαρίδου).
- 22) Ὁ καπετάνιος (κλέφτικον).
- 23) Ὁ γέρω-Δῆμος (κλέφτικον).
- 24) Τὰ πήραμε τὰ Γιάννενα (Σακελλαρίδου).
- 25) Ὁ Ζιάνκας (κλέφτικον).
- 26) Δοξολογία (ἐκκλησιαστικόν).
- 27) Πολυχρόνιον (ἐκκλησιαστικόν).
- 28) Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῆς κλπ.
- 29) Πατέρα Ἰῶν κλπ.
- 30) Ἐλαίον εἰρήνης κλπ.

- 31) Σε ύμνοῦμεν κλπ.
32) Ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος, Κύριος κλπ.

Β' Διὰ τάξεις συνδιδασκομένας

Α' καὶ Β' τάξεις.

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

- 1) Τὸ ἀρνάκι (Μάλτου).
- 2) Τὰ μικρὰ πουλιά (Κατακουζηνῶ).
- 3) Τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς (Χωραφᾶ).
- 4) Ὁ ἥλιος (Μάλτου).
- 5) Ὁ μόνος ποιητής ("Ἐννεγγ).
- 6) Ἡ ἀποχώρησις τοῦ γεμιῶνος ("Ἐννεγγ).
- 7) Τὸ πουλάκι (Μάλτου).
- 8) Ἐσπέρα ἀνοιξέως (Μωραΐτου).
- 9) Τὸ ρυάκι (Μάλτου).
- 10) Διάλογος (Μάλτου).
- 11) Ἄνοιξις καὶ πασχαλιά (Κατακουζηνῶ).
- 12) Πτηρὸν ἐν ἡμῶν (Μάλτου).
- 13) Χριστὸς ἀνέστη (ἐκκλησιαστικόν).

Α' καὶ Β' τάξεις.

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

- 1) Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίς (Χωραφᾶ).
- 2) Παῖς εὐπειθής ("Ἐννεγγ).
- 3) Στῆ βοσκή (Μωραΐτου).
- 4) Ἡ βοσκοπούλα (Μάλτου).
- 5) Ἐσθινόν (Πολυκράτους).
- 6) Τὸ σήμαντρον ("Ἐννεγγ).
- 7) Τὸ κανάρι (Ν. Δελλίου).
- 8) Ἄνοιξις (Μωραΐτου).
- 9) Ὁ βίος (Μάλτου).
- 10) Ἀπογαρρετισμὸς (Μάλτου).
- 11) Ὁ καλὸς ποιμὴν ("Ἐννεγγ).
- 12) Τὸ γελιδόνι (Μάλτου).
- 13) Χριστὸς ἀνέστη (ἐκκλησιαστικόν).

Γ' καὶ Δ' τάξεις.

(Πρώτον έτος συνδιδασκαλίας).

- 1) Εἰς τὴν πατρίδα (Χωραφᾶ).
- 2) Ἡ ἄνοιξις (Μάλτου).
- 3) Τὸ ἄσμα τοῦ Μάλτου (Μάλτου).
- 4) Τὸ ὄρφανό (Δελλίου).
- 5) Ὁ στρατηλάτης (Σακελλαρίδου).
- 6) Ὁ νεκρὸς στρατιώτης (Μάλτου).
- 7) Ἡ ἐξοχή (Μάλτου).
- 8) Φοβεῖσθε τὸν Θεόν (Ἐνυγγ).
- 9) Ἡ ξενιτεία (Μάλτου).
- 10) Ὁ χειμὼν (Χωραφᾶ).
- 11) Ἡ φρουρά τῶν συνόρων (Πολυκράτους).
- 12) Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ (Μάλτου).
- 13) Τὸ ἔαρ τοῦ βίου (Μάλτου).
- 14) Οἱ πόθοι μου (Ἀργυροπούλου).
- 15) Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου.
- 16) Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ.
- 17) Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου.
- 18) Τρισάγιον.
- 19) Εἶδομεν τὸ φῶς κ.λ.π.

Γ' καὶ Δ' τάξεις

(Δεύτερον έτος συνδιδασκαλίας).

- 1) Ἡ σημαία (Χωραφᾶ).
- 2) Τὸ ἄσμα τοῦ Μάλτου (Μάλτου).
- 3) Προσευχή (Ἀργυροπούλου).
- 4) Ὁ Μάιος (ἐλλ. δημ. χορὸς, Μάλτου).
- 5) Ἐσθινὸν ἄσμα (Πολυκράτους).
- 6) Τὸ φθινόπωρον (Μάλτου).
- 7) Εἰς τὴν Ἑλλάδα (Μάλτου).
- 8) Ἡ Κρήτη (Σακελλαρίδου).
- 9) Ὕμνος βασιλικὸς (Μάλτου).
- 10) Τὸ λιβάδι (Μάλτου).
- 11) Ὁ χορὸς (Μάλτου).
- 12) Ἡ γέννησις Σου, Χριστέ (ἐκκλησιαστικόν).
- 13) Ἡ Παρθένος σήμερον (ἐκκλησιαστικόν).
- 14) Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου Σου.
- 15) Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν.
- 16) Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ.
- 17) Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ. Αἱ γενεαὶ πᾶσαι.
- 18) Τὸ παιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα.
- 19) Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ.

Ε' και Σ' τ ά ξ ι ς .

(Πρῶτον ἔτος συνδιδασκαλίας).

α' Θεωρία τῆς μουσικῆς.

- 1) Τὰ ὀνόματα τῶν φθογγῶσῶν.
- 2) Τὸ πεντάγραμμον.
- 3) Ὁ γῶμων τοῦ σόλ.
- 4) Φθόγγοι διαφόρου ὀξύτητος.
- 5) Φθόγγοι διαφόρου διαρκείας μέχρις ὀγδοῦ.
- 6) Ἡ μείξων κλιμαξ τοῦ ντό.
- 7) Διμερῆ, τριμερῆ καὶ τετραμερῆ μέτρα.
- 8) Περὶ παύσεων.
- 9) Ρυθμικὴ ἀνάγνωσις ἐπὶ εὐκόλων ᾠσμάτων.
- 10) Ἀσκήσεις ὀδικαὶ ἐκ τῶν τοῦ Α' μέρους τοῦ Μάλτου καὶ ᾠσματα ἀπλᾶ ἐκ τῶν τοῦ Ἐνιγγ.
- 11) Τὰ φθογγόσημα διαφόρου διαρκείας.
- 12) Διέσεις καὶ ὑφέσεις.
- 13) Ρυθμικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ δυσκολωτέρων ᾠσμάτων.
- 14) Ἀσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα.

β' Ἀσματα δίφωνα καὶ τρίφωνα.

- 1) Τὰ ἀχώριστα λουλούδια (Μάλτου).
- 2) Προσευχὴ (Ἀργυροπούλου).
- 3) Ἡ χαρὰ (Πολυκράτους).
- 4) Ἡ σημαία (Μπαμιέρου).
- 5) Τουρκοπατημένη χώρα (Χριστοπούλου).
- 6) Τὸ ὄφρανό (Μάλτου).
- 7) Μιά ὄλουχτιὰ στὴν Κρήτη (Σακελλαρίδου).
- 8) Δὲν μετροῦνται (Σακελλαρίδου).
- 9) Ἡ πατρίς μου (Δελτίου).
- 10) Ξυπνᾶτε Ἑλληνόπουλα (Ξύντα).
- 11) Ὁ Τυρταίος (Πολυκράτους).
- 12) Τὰ ἐλευθερωμένα Γιάννενα (Καίσαρη).
- 13) Ἡ λαρίνα (Σακελλαρίδου).
- 14) Ὁ καπετάνιος (κλέφτικον).
- 15) Καράβι ἀνοίγει τὰ φτερά (Χωραφᾶ).
- 16) Ὁ γωρὸς τοῦ Ζαλόγγου (δημῶδες).
- 17) Οἱ Κολοκοτρωναῖοι (δημῶδες).
- 18) Ὁ ἐθνικὸς ὕμνος.
- 19) Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς (ἐκκλησιαστικόν)
- 20) Οἱ τῶν Ἀποστόλων πρωτόθροναι »
- 21) Μέγαν εὔρατο ἐν τοῖς κινδύνοις »
- 22) Τοῦ Σταυροῦ Σου τὸν τύπον »
- 23) Ὡς τῶν ἀιχμαλώτων ἐλευθερωτῆς »
- 24) Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ κλπ. »

- 25) Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου (ἐκκλησιαστικόν)-
26) Τοὺς τρεῖς μεγίστους ρωσῆρας »
27) Τὰ κυριώτερα τῶν ἀνιστασίμων »

Ε' καὶ Σ' τάξεις

(Δεύτερον ἔτος συνδιδασκαλίας).

α' Θεωρία μουσικῆς.

Ἡ ὕλη τοῦ πρώτου ἔτους.

β' Ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα.

- 1) Ζωσθῆτε τάρμακα παιδιά (Χριστοπούλου).
- 2) Ἡ καλύβη (Μάλτου).
- 3) Τὰ πήραμε τὰ Γιάννενα (Σακελλαρίδου).
- 4) Στὰ σύνορα (Καίσαρη).
- 5) Ὕμνος τῆς νίκης (Λαμπελέτι).
- 6) Ἡ νύξ τῆς ἐξόδου (Σακελλαρίδου).
- 7) Ἄσμα ἀλιέων (Μάλτου).
- 8) Ἡ τελευταία νύξ (Σακελλαρίδου).
- 9) Πήρανε κι' ἀνθίζουν (Σακελλαρίδου).
- 10) Οἱ νικηταί (Σαμάρα).
- 11) Μαύρη νυχτιά κι' ἀνάστερη (Σακελλαρίδου).
- 12) Ξυπνάτε μὲ τ' ἀγέρι τῆς αἰγῆς (Κοκκίνου).
- 13) Στὰ ξένα τρέχω (Ξανθοπούλου).
- 14) Εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν (Θ. Σακελλαρίδου)-
- 15) Ὁ γέρω-Δῆμος (δημῶδες).
- 16) Ὁ Ζιάκας (κλέφτικον).
- 17) Ἡ βαρκούλα (Δελλίου).
- 18) Ὁ ἀητός (δημῶδες).
- 19) Οἱ κλέφτες τοῦ Βάλτου (δημῶδες).
- 20) Τὸ γεφύρι τῆς Ἄρτας.
- 21) Ἡ δοξολογία (ἐκκλησιαστικόν).
- 22) Πολυχρόνιον »
- 23) Ἄξιόν ἐστιν κλπ. »
- 24) Πατέρα Υἱὸν κλπ. »
- 25) Ἐλαίον εἰρήνης κλπ. »
- 26) Σὲ ὑμνοῦμεν κλπ. »
- 27) Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος κλπ.

Σημ. Ἡ ὕλη τῆς ὀδικῆς ἀνεγράφη ἀεθλοναυτῶρα πωρ.
ἕνα ὁ διδάσκαλος ἐκλέγει τὴν καταλληλοτέραν.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΙ

Όνοματολογία ασκήσεων

Προσαγωγή. Προσέγγισις τῶν πελμάτων τῶν ποδῶν οὕτως, ὥστε αἱ ἐσωτερικαὶ αὐτῶν πλευραὶ νὰ ἐφάπτονται ἀλλήλων καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ μῆκος.

Ἀπαγωγή. Ἡ ἐπαναφορὰ τῶν ποδῶν ἐκ τῆς προσαγωγῆς εἰς τὴν ἀφετηρίαν.

Ἐκβολή. Μετάθεσις τοῦ ποδὸς κατὰ τὴν ἰδίαν ἢ τὴν τοῦ ἐτέρου ποδὸς διεύθυνσιν εἰς δύο ποδῶν ἀπόστασιν ἀπὸ πτέρνης εἰς πτέρναν, ἀμφοτέρων τῶν σκελῶν ὄντων τελείως τεταμένων.

Διάστασις. Μετάθεσις ἑκατέρου τῶν ποδῶν κατὰ ἓνα πόδα πρὸς τὰ πλάγια.

Προεκβολή. Μετάθεσις τοῦ ποδὸς κατ' εὐθείαν ἔμπρὸς εἰς δύο ποδῶν ἀπόστασιν ἀπὸ πτέρνης εἰς πτέρναν.

Προβολή. Μετάθεσις τοῦ ποδὸς κατὰ τὴν ἰδίαν ἢ τὴν τοῦ ἐτέρου ποδὸς διεύθυνσιν εἰς τριῶν ποδῶν ἀπόστασιν ἀπὸ πτέρνης εἰς πτέρναν, μετὰ συγχρόνου κάμψεως τοῦ ἔμπροσθίου γόνατος.

Προβολή ἔμπρὸς. Ὁμοία κίνησις κατ' εὐθείαν ἔμπρὸς.

Γὰς χειρῶν ἐπὶ τῶν ἰσχυίων. Θέσις ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἐπὶ τῶν ἰσχυίων.

Ἀνάκαμψις. Θέσις ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ ἀγένοος.

Ἐκτασις. Θέσις τῶν χειρῶν τελείως τεταμένων πρὸς τὰ πλάγια ὀριζοντίως.

Πρότασις. Ὁμοία θέσις ἔμπρὸς ὀριζοντίως.

Ἀνάτασις. Ὁμοία θέσις ἄνω κατακορύφως.

Σύμπτυξις. Κάμψις ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν παρὰ τοὺς ὤμους.

Πρόπτυξις. Κάμψις ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν πρὸ τοῦ στήθους.

Ἀκροστασία. Ἀνόρθωσις ἐπὶ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν.

Ὀκλασις. Κάμψις τῶν γονάτων (ἀπὸ τῆς ἀκροστασίας) μέχρις ὀρθῆς γωνίας.

Ἐκτίναξις (τῶν χειρῶν). Ὁρμητικὴ τάσις τῶν χειρῶν πρὸς τὰ πλάγια ἀπὸ τῆς προπτώξεως.

Ἡμιανάτασις. Ἀνάτασις τῆς μιᾶς χειρὸς, τῆς ἐτέρας τιθεμένης ὅπου ὄριση ὁ γυμναστής.

Ἡμιέκτασις. Ἐκτασις τῆς μιᾶς χειρὸς.

Π ρ ό κ υ ψ ι ς. Κάμψις τοῦ κορμοῦ ἔμπρὸς μέχρι ὀριζοντίας τὸ πολὺ θέσεως.

Ἀ ν ά κ υ ψ ι ς. Ἡ ἐκ τῆς προκύψεως ἐπάνοδος εἰς τὴν ἀφρητρίαν.

Ἐ π ί κ υ ψ ι ς. Κάμψις τοῦ κορμοῦ ἔμπρὸς καὶ κάτω.

Κ ά θ ι σ μ α. Ἡ ἐκ τῆς ἀκροστασίας κάμψις τῶν γονάτων κατὰ γωνίαν μικροτέραν τῆς ὀρθῆς.

Ἐ π ε ρ έ κ τ α σ ι ς. Μεγάλη ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω, μετὰ στηρίξεως τῶν χειρῶν ἐπὶ τινος ὀργάνου ἢ συνασκουμένου.

Ἐ π έ ρ ε ι σ ι ς. Στήριξις τῆς ἀσφύας ἢ τῆς ῥάχews ἐπὶ τινος ὀργάνου ἢ συνασκουμένου.

Ἐ ξ ά ρ τ η σ ι ς. Θέσις, καθ' ἣν τὸ σῶμα φέρεται ἐπὶ τινος ὀργάνου διὰ μόνων τῶν χειρῶν ἢ καὶ διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ταυτοχρόνως.

Ἐ λ ξ ι ς. Κάμψις τῶν χειρῶν ἀπὸ τῆς ἐξαρτήσεως.

Χ ε ι ρ ο β ά δ ι σ ι ς. Μετατόπισις τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ἐξαρτήσεως.

Ἀ ν α κ υ β ί σ τ ι σ ι ς. Ἡ ἀπὸ τῆς ἐξαρτήσεως μεταβάσις εἰς τὴν στήριξιν ἐπὶ τοῦ ὀργάνου, προηγουμένων τῶν ποδῶν.

Ἐ π τ ί α ἐ ξ ά ρ τ η σ ι ς. Ἐξάρτησις μετὰ στηρίξεως τῶν ποδῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, πρὸ τοῦ ὀργάνου.

Π ρ η ν ῆ ς ἐ ξ ά ρ τ η σ ι ς. Ἐξάρτησις μετὰ στηρίξεως τῶν ποδῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὀπισθεν τοῦ ὀργάνου.

Ἰ σ ο σ τ α θ μ ι κ ῆ β ά δ ι σ ι ς. Βάδισις ἐπὶ ὀργάνου περιορίζοντος τὴν ἐπιράνειαν τῆς στηρίξεως τῶν ποδῶν.

Ἐ δ ρ α ί α θ έ σ ι ς. Κάθισμα ἐπὶ τινος ὀργάνου ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν μηρῶν.

Π τ ῶ σ ι ς (ὀπίσω). Ἡ ἐκ τῆς ἑδραίας θέσεως ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω.

Ἡ μ ι κ α τ ά κ λ ι σ ι ς. Ἐδραία θέσις με ἀμφοτέρων τῶν σκέλη τεταμένα καὶ παράλληλα πρὸς τὸ ἔδαφος.

Γ ο ν υ π ε τ ῆ ς θ έ σ ι ς. Γονυπετώσ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν γονάτων.

Ἡ μ ι γ ο ν υ π ε τ ῆ ς θ έ σ ι ς. Ὁμοία θέσις ἐπὶ τοῦ ἑνὸς γόνατος.

Π ρ η ν ῆ ς θ έ σ ι ς. Στήριξις τοῦ σώματος διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ἄκρων τῶν ποδῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Π ρ η ν ῆ ς ὀ ρ ι ζ ο ν τ ί α θ έ σ ι ς. Ἡ αὐτὴ θέσις, τῶν ποδῶν στηριζομένων ἐπὶ ὀργάνου ὑψηλοτέρου τοῦ ἐδάφους.

Ὀ ρ θ ί α σ τ ῆ ρ ι ς. Στήριξις τοῦ σώματος ἐπὶ ὀριζοντίου ὀργάνου ἐπὶ μόνων τῶν χειρῶν.

Ἐ φ α λ σ ι ς. Πῆδημα ἐπὶ τινος ὀργάνου, περατούμενον εἰς ὀρθίαν στάσιν (προσοχήν), ἱππαστὴ θέσιν ἢ ἑδραίαν θέσιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐν δὲ ἄμεσον ἄλμα. Πήδημα μεταξύ δύο δοκῶν τῆς διπλῆς δοκοῦ ἢ διὰ μέσου τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ ἐφαλτηρίου, κατὰ πλάτος ἢ κατὰ μήκος εὐρισκομένου.

Υπερπήδησις. Πήδημα ὑπὲρ τὸ ὄργανον, μετὰ ἢ ἄνευ στηρίξεως τῶν χειρῶν ἐπ' αὐτοῦ.

(ἐκ τοῦ σχετικοῦ Β. Δ. τῆς 23 Ἰουνίου 1909)

Α' Διὰ τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένας.

Α' τάξις.

Πίναξ 1ος.

- 1) Σύνταξις, προσοχή, ἀνάπαυσις, ζύγισις, ἀρίθμησις, χροίωσις κατὰ μέτωπον ἢ κατὰ παραγωγήν.
- 2) Προσαγωγή καὶ ἀπαγωγή τῶν ποδῶν (τετράκις).
- 3) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων.
- 4) Ἀκροστασία.
- 5) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω (δίς).
- 6) Πρόκυψις.
- 7) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, προσαγωγή—στροφή τοῦ κορμοῦ.
- 8) Διάστασις.
- 9) Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν παλαιῶν (τετράκις).
- 10) Βῆμα ἔμπρός (ὀπίσω) ἕν—δύο.
- 11) Παιδιά (κυνηγητός).

Πίναξ 2ος.

- 1) Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῷ 1ῳ πίνακι.
- 2) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, προσαγωγή.
- 3) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἀκροστασία.
- 4) Σύνπτυξις.
- 5) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων. Ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω καὶ πρόκυψις.
- 6) Ἐκβολὴ τῶν ποδῶν ἐναλλάξ.
- 7) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, προσαγωγή, στροφή τοῦ κορμοῦ.
- 8) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω.
- 9) Ἄρσις τῶν χειρῶν πλαγίως.
- 10) Βήματα, ἔμπρός, ὀπίσω, ἀριστερά, δεξιὰ.
- 11) Παιδιά (διπλοῦς κυνηγητός, ἢ τυφλόμυια κλπ.).

Πίναξ 3ος.

- 1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
- 2) Προσχωγῆ καὶ ἀπχωγῆ ἐν συνεχείᾳ (3—5κις).
- 3) Σύμπτυξις—ἀνάτασις.
- 4) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, πρόκυψις—στροφή τῆς κεφαλῆς.
- 5) Πρότασις.
- 6) Πρότασις—ἀνάτασις.
- 7) Παιδιά (οἱ χωροφύλακες).
- 8) Σύνταξις καὶ βάδισις, ἄλτ, ἀκροστασίαι ἀκολουθῶσαι ἔκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν παλαμιῶν.
- 9) Ἄρσις τῶν χειρῶν ἐπὶ τὰ πλάγια, βραδέως.
- 10) Ἀρκίωσις, τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων καὶ διάστασις, στροφή τοῦ κορμοῦ.
- 11) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἀκροστασία, ὄκλασις.
- 12) Ἐκτασις—ἀκροστασία (βραδέως).

Πίναξ 4ος.

- 1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
- 2) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἀκροστασία, ὄκλασις—στροφή τῆς κεφαλῆς.
- 3) Ἡμιανάτασις—ἐναλλαγὴ τῶν χειρῶν.
- 4) Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν παλαμιῶν.
- 5) Ἡμιανάτασις—ἐναλλαγὴ τῶν χειρῶν (δι' αἰωρήσεως).
- 6) Σύμπτυξις—ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω.
- 7) Ἄρσις τῶν χειρῶν πλαγίως μετ' ἀκροστασίας.
- 8) Βήματα κατὰ διακρόρους διευθύνσεις (ἐμπρός, ὀπίσω, ἀριστερά, δεξιὰ).
- 9) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, πρόκυψις—στροφή τῆς κεφαλῆς.
- 10) Προσχωγῆ, κάμψις τοῦ κορμοῦ ἀριστερά (δεξιὰ).
- 11) Σύμπτυξις, προσχωγῆ—στροφή τοῦ κορμοῦ ἀριστερά—δεξιὰ.
- 12) Παιδιά (ὁστρακίνδα).

Πίναξ 5ος.

- 1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων, σύνταξις εἰς δύο ζυγούς, σχηματισμὸς τετράδων.
- 2) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἀκροστασία—στροφή τῆς κεφαλῆς ἀριστερά (δεξιὰ).
- 3) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἀκροστασία—ὄκλασις.
- 4) Προσχωγῆ—στροφή τῆς κεφαλῆς ἀριστερά (δεξιὰ).

- 5) Ἀνάσις, διάστασις—στροφή τοῦ κορμοῦ.
- 6) Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις (ἄνω, πλαγίως, ἔμπρὸς καὶ κάτω).
- 7) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἀκροστασία, ἑκτασις—στροφή τῆς κεφαλῆς.
- 8) Ἀνάτασις—ἑκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω (ἐλαφρά).
- 9) Βάδισις (κατὰ παραγωγήν).
- 10) Παιδιά (ἀντίδρομος).
- 11) Σύνταξις, ἀραιώσις.
- 12) Ἀκροστασία μετ' ἄρσεως τῶν χειρῶν πλαγίως.
- 13) Προεισαγωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).
- 14) Στροφή τῶν παλαμῶν μετ' ἐκτάσεως τῆς κεφαλῆς ὀπίσω

Β' τάξις.

Ἐπανάληψις τῶν τῆς προηγούμενης τάξεως πινάκων.

Πίναξ 6ος.

- 1 Σχηματισμὸς τετράδων, μεταβολὴ ἐν κινήσει.
- 2) Ἄρσις τῶν χειρῶν πλαγίως μετ' ἀκροστασίας.
- 3) Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις (ἄνω, πλαγίως, ἔμπρὸς καὶ κάτω, δις ἐκάστη).
- 4) Προεισαγωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).
- 5) Ἀνάτασις—ἑκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω.
- 6) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, προσαγωγή—στροφή τοῦ κορμοῦ ἀριστερά—δεξιὰ.
- 7) Προσαγωγή, προεκβολή, ἀκροστασία.
- 8) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἄρσις τῶν σκελῶν κεκλιμένων ἐναλλάξ.
- 9) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, πρόκυψις στροφή τῆς κεφαλῆς ἀριστερά (δεξιὰ).
- 10) Ἡμιανάτασις, προσαγωγή—κάμψις τοῦ κορμοῦ πλαγίως.
- 11) Βάδισις συνήθης καὶ ἐπὶ τῶν δακτύλων, δρόμος μικρᾶς διαρκείας.
- 12) Παιδιά (σχοινοφιλίνδα).

Πίναξ 7ος.

- 1) Ἐπανάληψις τῶν προηγούμενων.
- 2) Ἐκβολαὶ τῶν ποδῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις μετ' ἀκροστασίας (ἀριστερά, δεξιὰ, ὀπίσω καὶ ἀριστερά, ὀπίσω καὶ δεξιὰ).
- 3) Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις (ἄνω πλαγίως, ἔμπρὸς καὶ κάτω).

- 4) Ἀκροστασία, ὀγκλασις, μετὰ κάμψεως τῶν χειρῶν καὶ τάσεως αὐτῶν (ἄνω—πλαγίως).
- 5) Ἀνάτασις διάστασις, ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω ἀκολούθως ἀνάτασις, διάστασις, πρόκυψις.
- 6) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἀκροστασία, στροφή τῆς κεφαλῆς.
- 7) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων—ἄρσις τῶν σκελῶν τεταμένων ἔμπρός.
- 8) Πρηγῆς κατάκλισις (ἐπὶ τῶν ἐδράνων).
- 9) Πρηγῆς θέσις.
- 10) Σύμπτυξις, διάστασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ πλαγίως.
- 11) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, προσαγωγὴ, στροφή τοῦ κορμοῦ.
- 12) Βάδισις.
- 13) Προεισαγωγικὸν ἄλμα καὶ ἄλμα ἐπὶ τόπου.
- 14) Παιδιά (τὸ ἵπποδρόμιον).

Πίναξ Β.

- 1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
- 2) Σύμπτυξις, ἀνάτασις μετ' ἀκροστασίας.
- 3) Ἀκροστασία, ὀγκλασις, μετὰ κάμψεως τῶν χειρῶν καὶ τάσεως αὐτῶν ἄνω (πλαγίως).
- 4) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, προεκβολή—ἀκροστασία.
- 5) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων—πρόκυψις (ἀπλῆ ἢ καὶ μετὰ στροφῆς τῆς κεφαλῆς ἀριστερά—δεξιὰ).
- 6) Ὑπία ἐξάρτησις.
- 7) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, ἄρσις τῶν σκελῶν πλαγίως.
- 8) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων (σύμπτυξις), πρηγῆς κατάκλισις—στροφή τῆς κεφαλῆς ἐναλλασσομένη μετὰ κάμψεως καὶ τάσεως τῶν χειρῶν ἀπὸ τῆς προκύψεως, συμπτύξεως.
- 9) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων—ἄρσις τῶν σκελῶν κεκαμμένων καὶ τάσις αὐτῶν ἔμπρός (ὀπίσω).
- 10) Διάστασις—ἔκτασις, ἀνάκαμψις—κάμψις πλαγία τοῦ κορμοῦ καὶ ἀκολούθως στροφή αὐτοῦ ἀριστερά (δεξιὰ).
- 11) Βάδισις, δρόμος, προεισαγωγικὰ καὶ ἐπιτόπια ἄλματα.
- 12) Παιδιά (ἀγυατιστής).
- 13) Παιδιά (ἀγυατιστής).
- 14) Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν πάλαιων.

Γ' τάξις.

Ἐπανάληψις τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι διδασχθέντων πινάκων.

Πίναξ 9ος.

1) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχυῶν, ἐκβολαὶ τῶν ποδῶν κατὰ διακρόρους διευθύνσεις καὶ ἀνορθώσεις ἐπὶ τῶν δακτύλων.

2) Ἡμικνάτασις—ἐναλλαγὴ τῶν χειρῶν (δι' αἰωρήσεως).

3) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχυῶν, προσαγωγή—στροφή τοῦ κορμοῦ.

4) Προεισχωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).

5) Ἀνάτασις, διάστασις—ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω, ἀκολουθουμένη ὑπὸ προκύψεως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀφετηρίας.

6) Ἐξάρτησις (λαβὴ πρώτη) διάστασις τῶν σκελῶν.

7) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχυῶν—ἄρσις τῶν σκελῶν ἐναλλάξ ἐμπρός καὶ τάσις αὐτῶν ὀπίσω.

8) Σύμπτυξις, πρόκυψις—τάσις καὶ κάμψις τῶν χειρῶν, ἐναλλασσομένη μετ' αἰωρήσεως αὐτῶν (ὀπίσω, ἐμπρός).

9) Ἐξάρτησις (λαβὴ πρώτη) ἄρσις ἀμφοτέρων τῶν σκελῶν κεκαμμένων, ἐναλλασσομένη μετ' ἐκλακτίσεως τῶν σκελῶν ἀπὸ τῆς πρηνοῦς θέσεως.

10) Ἐκτασις, διάστασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ πλαγία, ἀκολουθουμένη ὑπὸ στροφῆς τοῦ κορμοῦ ἀπὸ τῆς ἀνατάσεως.

11) Βάδισις, δρόμος—ἄλματα ἐπὶ τόπου.

12) Περιφορὰ τῶν χειρῶν.

13) Παιδιά (κρικηλασία ἢ σφαίρισις ἐν κύκλῳ).

Πίναξ 10ος.

1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.

2) Ἀνάτασις, διάστασις—ἀκροστασία, ὄκλασις.

3) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχυῶν, πρόκυψις—στροφή τῆς κεφαλῆς.

4) Προεισχωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).

5) Ἀνάτασις, ἐπέρεσις—κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν, ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἐπικύψεως ἀπὸ τῆς ἀνατάσεως.

6) Ἐξάρτησις, αἰωρήσις τῶν σκελῶν (ἀριστερά—δεξιὰ).

7) Ἴσοσταθμικὴ βάδισις ἐπὶ τῆς δοκοῦ.

8) Διάστασις, ἔκτασις, πρόκυψις—ἄρσις τῶν χειρῶν ἄνω ἐκ τῶν πλαγίων, ἀκολουθουμένη ὑπὸ αἰωρήσεως ἢ ἐκτινάξεως τῶν χειρῶν.

9) Πρηγῆς θέσις—κάμψις καὶ ἐκλακτίσις τῶν σκελῶν.

10) Ἡμικνάτασις, προβολή—ἐναλλαγὴ τῶν χειρῶν διὰ κάμψεως καὶ τάσεως αὐτῶν.

11) Προσγωγή, σύμπτυξις—στροφή τοῦ κορμοῦ μετ' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν (ταχέως καὶ ἰσχυρῶς).

12) Βάδισις.

13) Παιδιά (ἐφεδρισμὸς ἢ ποδοσφαίρισις ἐν κύκλῳ).

14) Σύνταξις, ἀραίωσις.

15) Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν.
βραδεία ἀκροστασία μετὰ συγχρόνου ἄρσεως τῶν χειρῶν
πλάγιως.

Πίναξ 11ος.

1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.

2) Σύμπτυξις, ἀκροστασία—τάσις τῶν χειρῶν (ἄνω
ἢ ἐπὶ τὰ πλάγια) μετὰ κάμψεως τῶν γονάτων.

3) Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευ-
θύνσεις.

4) Ἄρσις τῶν χειρῶν πλάγιως μετ' ἀκροστασίας.

5) Ἐκτασις, προεκβολή, στροφή τῶν παλαμῶν—ἀνά-
τασις μετ' ἐκτάσεως τοῦ κορμοῦ ὀπίσω, ἀκολουθουμένη
ὑπὸ ἀνκτάσεως, προκύψεως—αἰωρήσεως τῶν χειρῶν.

6) Προεισαγωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).

7) Ἐξάρτησις (λαβὴ πρώτη) χειροβάδισις.

8) Πρηγῆς κατὰκλισις, σύμπτυξις—τάσις τῶν χειρῶν
πλάγιως ἄνω.

9) Πρηγῆς θέσις—κάμψις καὶ ἐκλάπτισις τῶν σκελῶν.

10) Ἡμιανάτασις, προσαγωγή κάμψις τοῦ κορμοῦ ἀρι-
στερά—δεξιὰ.

11) Προβολὴ ἐναλλάξ ἀριστερά (δεξιὰ).

12) Βάδισις συνήθης (καὶ ἐπὶ τῶν δακτύλων), δρόμος.

13) Ἐλεύθερα ἄλματα (μετὰ δύο ἢ τριῶν βημάτων φορᾶς)

14) Ἄρσις τῶν χειρῶν πλάγιως μετ' ἀκροστασίας.

15) Ἐκτασις, ἀκροστασία—ὄκλασις (βραδέως).

16) Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν
παλαμῶν.

17) Παιδιά (ποδοσφαίρισις ἐν κύκλῳ μετὰ τρίποδος.)

Πίναξ 12ος.

1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.

2) Διάστασις, ἀνάτασις καὶ ἐκεῖθεν τάσις τῶν χειρῶν
κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις.

3) Σύμπτυξις μετ' ἐκβολῆς τῶν ποδῶν.

4) Ἐκτασις, στροφή τοῦ κορμοῦ.

5) Προεισαγωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).

6) Τάσις τῶν χειρῶν ἐπὶ τὰ πλάγια, βραδέως.

7) Διάστασις, ἀνάτασις, ἐπέρεσις—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ
ὀπίσω, ἀκολουθῶς πρόκυψις, ἐπίκυψις.

8) Ἐξάρτησις—χειροβάδισις.

9) Ἴσοσταθμικὴ βάδισις ἐπὶ τῆς δοκοῦ.

10) Ἀνάτασις—πρόκυψις—κάμψις καὶ τάσις τῶν χει-
ρῶν καὶ αἰωρήσις αὐτῶν (ὀπίσω, ἐμπρός).

- 11) Προηγής θέσις—κάμψις και ἐκλάκτισις τῶν σκελῶν.
12) Ἐκτασις, διάστασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ ἀριστερά—δεξιά.
13) Διάστασις, ἀνάτασις—στροφή τοῦ κορμοῦ δεξιά και ἀριστερά· ἀκολουθῶς ἀνάκμψις, ἀκροστασία, ὄκλασις, βραδέως.
14) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν, προβολὴ τῶν ποδῶν ἐναλλάξ (ἀριστερά—δεξιά).
15) Βάδισις—δρόμος.
16) Προεισαγωγικὸν ἄλμα και ἄλματα ἐλεύθερα.
17) Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν.
18) Περιφορὰ τῶν χειρῶν.
19) Παιδιαί (ἐπίσκυρος. Ἡ χύτρα ᾠθήθη. Ἡ πλάκα).

Δ' τάξις.

Ἐπανάληψις τῶν ἀσκήσεων τῆς προηγουμένης τάξεως

Ε' τάξις.

Πάντες οἱ ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι πίνακες.

Πίναξ 13ος.

- 1) Κάμψις και τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις μετ' ἀκροστασίας και ὄκλασεως.
2) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν, προεκβολή—ἀκροστασία.
3) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν, προβολὴ ἐκτός, μετὰ στροφῆς τοῦ κορμοῦ πρὸς προβαλλόμενον πόδα.
4) Περιφορὰ τῶν χειρῶν μετ' ἀκροστασίας.
5) Ἀνάτασις, διάστασις, ἔκτασις τοῦ κορμοῦ—κάμψις και τάσις τῶν χειρῶν· ἀκολουθῶς ἐπίκμψις, ἀνάκμψις· ἀκολουθῶς ἀνάκμψις μετ' ἀκροστασίας, ὄκλασις.
6) Ὑπτία ἐξάρτησις—ἐλξίς.
7) Σύμπτυξις, προσαγωγή, ἀνάτασις, προεκβολή—ἀκροστασία.
8) Ἴσοσταθμικὴ βάδισις ἐπὶ τῆς δοκοῦ.
9) Σύμπτυξις, ἀνάτασις, προβολὴ ἐμπρὸς, πρόκμψις, ἀνάκμψις· ἀκολουθῶς τάσις τῶν σκελῶν ἐπὶ τὰ πλάγια.
10) Πρότασις—ἄρσις τῶν σκελῶν ἐναλλάξ ἐμπρὸς.
11) Προηγής θέσις—ἐκλάκτισις τῶν ποδῶν.
12) Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν.
13) Προσαγωγή, ἡμιανάτασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ πλάγιως (πρὸς τὸ μέρος τῆς μὴ ἀνατεταμένης χειρὸς).
14) Πρόπτυξις, διάστασις—στροφή τοῦ κορμοῦ μετ' ἐκτινάξεως τῶν χειρῶν.

- 15) Προεισχωγικόν ἄλμα καὶ ἐπὶ τόπου ἄλματι.
16) Παιδιά (σφαίρισις ἐν κύκλῳ).

Πίναξ 14ος.

- 1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
- 2) Σύμπτυξις, ἀκροστασίς.
- 3) Ἐκτασις, ἀκροστασίς—κάμψις τῶν γονάτων μετὰ συγχρόνου ἄρσεως τῶν χειρῶν (ἄνω ἐκ τῶν πλαγίων).
- 4) Ἐκτασις τῶν χειρῶν μετὰ προβολῆς ἐκτός.
- 5) Προεισχωγικόν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).
- 6) Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς (ὀπίσω).
- 7) Διάστασις, ἀνάτασις, ἐπέσεισις, ἔκτασις τοῦ κορμοῦ—κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν· ἀκολούθως πρόκυψις, αἰώρησις τῶν χειρῶν.
- 8) Ἀκροστασίς—στροφή τῆς κεφαλῆς δεξιὰ καὶ ἀριστερά.
- 9) Ἐξάρτησις—χειροβάδισις.
- 10) Ἰσοσταθμικὴ βᾶδις ἐπὶ τῆς δοκοῦ.
- 11) Πρηνὴς κατάκλισις—ἔκτασις τῶν χειρῶν.
- 12) Ἐξάρτησις—ἄρσις τῶν σκελῶν κεκαμμένων κατὰ τὸ γόνυ καὶ βραδύτερον τάσις αὐτῶν ἔμπροσ.
- 13) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν, ἀκροστασίς—βραδεία κάμψις τῶν γονάτων.
- 14) Ἀνάκλιψις, διάστασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ ἀριστερὰ (δεξιὰ)· ἀκολούθως στροφή τοῦ κορμοῦ ἀριστερὰ (δεξιὰ).
- 15) Ἡμιανάτασις, προβολὴ ἐκτός.
- 16) Βᾶδις, δρόμος.
- 17) Ἄλματι ἐλεύθερα.
- 18) Ἐκτασις μετὰ βραδείας ἀκροστασίως.
- 19) Ὀκλασις βραδέως.
- 20) Περιφορὰ τῶν χειρῶν.
- 21) Παιδιά (ποδοσφαίρισις ἢ οἰαδήποτε ἐκ τῶν προηγουμένων).

Πίναξ 15ος.

- 1) Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
- 2) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν, ἐκβολὴ τῶν ποδῶν καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις, ἀκροστασίς.
- 3) Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν, ἐκβολὴ—στροφή τοῦ κορμοῦ (πρὸς τὸν ἐκβληθέντα πόδα), ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω καὶ πρόκυψις.
- 4) Ἀκροστασίς, σύμπτυξις ἀνάτασις, κάμψις τῶν γονάτων.
- 5) Ἀνάτασις, προεκβολὴ—ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω· ἀκολούθως πρόκυψις· ἀκολούθως μεταβολὴ ἐπὶ τῶν πτερνῶν

και επανάληψις των προηγουμένων κινήσεων μετ' αυτήν δε κλίσις επί των πτερνών, θέσις των χειρών επί του αυχένος και εκείθεν άκροστασία, όκλασις.

6) Κάμψις και τάσις των χειρών κατά διαφόρους διευθύνσεις.

7) Έξάρτησις—έλξις.

8) Έξάρτησις—χειροβάδισις.

9) Ίσοσταθμική βάδισις επί της όριζοντίας δοχοϋ.

10) Έκτασις των χειρών, άρσις του άριστερου (δεξιου) ποδός όπίσω, ίσορροπία επί του έτέρου, κεκαμμένου κατά τό γόνυ.

11) Ανάτασις, προβολή έμπρός—πρόκυψις, άκολουθουμένη υπό κάμψεως και τάσεως των χειρών ή αίωσήσεως αυτών.

12) Πρηγής θέσις άκολουθουμένη υπό έξαρτήσεως και άρσεως άμφοτέρων των σκελών.

13) Ανάτασις, προσχωγή—κάμψις δεξιά και άριστερά, άκολουθουμένη υπό στρωφής του κορμου.

14) Ημιανάτασις και προβολή.

15) Βάδισις.

16) Παιδιά περιλαμβάνουσα άλλατα (τό προσκεφαλάκι. Σφαίρα ή ίππάς).

17) Περιφορά των χειρών άκολουθως όκλασις βραδεία.

18) Έκτασις μετ' άκροστασίας.

Σ' τάξις

Έπανάληψις των άσκήσεων τής προηγουμένης τάξεως.

Β' Διά τάξις συνδιδασκομένης.

Α' και Β' τάξις (δι' έκάτερον των έτών τής συνδιδασκαλίας).

Οί πίνακες 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7.

Γ' και Δ' τάξις (δι' έκάτερον των έτών τής συνδιδασκαλίας).

Έπανάληψις των πινάκων 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 και οί πίνακες 8, 9, 10 και 11.

Ε' και ΣΤ' τάξις (δι' έκάτερον των έτών τής συνδιδασκαλίας).

Έπανάληψις των πινάκων 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 11 και οί πίνακες 12, 13, 14 και 15.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διτοξίων και μονοταξίων πλήρων δημοτ. σχολείων
ἀρρένων και θηλέων

Τὰ ωρολόγια προγράμματα τῆς καθ' ἡμέραν διδασκαλίας συντάσσονται κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐκάστου σχολείου και ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ. Οἱ μαθηταὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν διδασκάλων τῶν ἐξέρχονται εἰς ἐκδρομὴν ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, Τετάρτην ἢ Πέμπτην μ. μ. διακοπτομένων τῶν μαθημάτων.

Σημ. Ἐν τῷ προγράμματι τῶν διτοξίων και μονοταξίων σχολείων ἀναγράφεται μὲν ἡ αὐτὴ περίπου και ἐν τῷ προγράμματι τῶν πολυταξίων σχολείων ὕλη, ἀλλ' ἡ διδασκαλία ταύτης περιορίζεται ἐν αὐτοῖς εἰς τὰ κυριώτατα ἐν ἐκάστῳ θέματι.

Α' Διταξίου δημοτικού σχολείου

Μ α θ ή μ α τ α		Ὁραὶ διδασκαλίας κατὰ τάξεις				
		Α	Β	Γ	Δ	Ε
1	Θρησκευτικὰ	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$
2	Ἑλληνικὴ γλῶσσα	8	8	9	9	9
3	Ἱστορία			$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$
4	Πατριδογνωσία καὶ γεωγραφία	2		$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$
5	Φυσικὴ ἱστορία			$\frac{3}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$
	Φυσικὴ καὶ χημεία				$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$
6	Ἀριθμητικὴ	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{2}{2}$
	Γεωμετρία				$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$
7	Ἰχνογραφία					
8	Καλλιγραφία					
9	Χειροτεχνία					
10	Ῥθδική	$\frac{3}{2}$		$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$
11	Γυμναστικὴ	$\frac{3}{2}$		$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$
	Παιδιαὶ (κατὰ τὰς ἐκδρομὰς)					
	Ὁραὶ διδασκαλίας ἐν ἑλωφ...	25		40		

Ὁ διδάσκαλος τοῦ κατωτέρου τμήματος ἀναλαμβάνει τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐλληνικῶν Γ' καὶ Δ' τάξεως.

Αἱ μὴ ἐργαζόμεναι μετὰ τῶν διδασκάλων τάξεις ἀσχολοῦνται εἰς κατὰλλήλους σιωπηρὰς ἐργασίας ἢ ἀκροῶνται τῆς διδασκαλίας μαθημάτων ἄλλων τάξεων.

Πρὸς διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν ἐκάστης τάξεως ἀναγράφονται μὲν ἡμῶρια ἐν τῷ προγράμματι, ἀλλ' ὁ χρόνος οὗτος προσδιορίζει μόνον τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν.

Αἱ γραπτὰ ἀσκήσεις ἐν τῷ μαθήματι τοῦτω ἐκάστης τάξεως γίνονται, καθ' ὃν χρόνον ἢ ἑτέρα τάξις τοῦ τμήματος διδάσκειται προφορικῶς.

Β' Μονοταξίου δημοτικού σχολείου

Μ α θ ή μ α τ α		Ώροι διδασκαλίας κατά τάξεις				
		Α	Β	Γ	Δ	Ε
1	Θρησκευτικά	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$		$\frac{3}{2}$	
2	Άνάγνωσις	$\frac{6}{2}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{8}{2}$		$\frac{7}{2}$
	Λεκτικοί ασκήσεις	$\frac{2}{2}$				
3	Ίστορία			$\frac{2}{2}$		$\frac{2}{2}$
4	Πατριδογνωσία και γεωγραφία ..	$2 \times \frac{3}{4}$		$\frac{2}{2}$		$\frac{2}{2}$
5	Φυσική ιστορία			$\frac{2}{2}$		$\frac{2}{2}$
	Φυσική και χημεία					$\frac{2}{2}$
6	Άριθμητική	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{3}{2}$		$\frac{2}{2}$
	Γεωμετρία					$\frac{1}{1}$
7	Ίχνογραφία	Σιωπὴ καὶ ἐργασίαι				
8	Καλλιγραφία					
9	Χειροτεχνία					
10	Ψδίκη	$\frac{2}{4}$		$\frac{2}{2}$		
11	Γυμναστική	$\frac{2}{4}$		$\frac{2}{2}$		
	Παιδιά (κατὰ τὰς ἐκδρομὰς)					
Ώροι διδασκαλίας ἐν ὅλῳ ...		34 ¹ / ₂				

Αί μη εργαζόμενοι μετὰ τοῦ διδασκάλου τάξεις θορυ-
λοῦνται εἰς καταλλήλους σιωπηρὰς ἐργασίας ἢ ἀκροῦναι
τῆς διδασκαλίας μαθημάτων ἄλλων τάξεων.

Πρὸς διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν τῶν δύο κατω-
τέρων τάξεων καὶ τοῦ μέσου καὶ ἀνωτέρου τμήματος ἀνα-
γράφονται μὲν ἡμιῶρα ἐν τῷ προγράμματι, ἀλλ' ὁ χρόνος
οὗτος προσδιορίζει μόνον τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν.
Αἱ γραπταὶ ἀσκήσεις ἐν τῷ μαθηματι τούτῳ ἐκάστης τῶν
κατωτέρων τάξεων ἢ ἐκάστου τμήματος ἐκ τῶν ἀνωτέρων
γίνονται, καθ' ὃν χρόνον ἢ ἕτερα τάξεις ἢ τὸ ἕτερον τμήμα
διδάσκεται προφορικῶς.

Σημ. Ἐν τῷ ἡμερησίῳ ὡρολογίῳ προγράμματι τοῦ
μονοταξίου σχολείου τοποθετοῦνται κατὰ μὲν τὰς πρὸ τοῦ
π. μ. διαλείμματος ὥρας, διαρκούντος ἡμίσειαν ὥραν, ἡ διδα-
σκαλίαι τῆς ἀναγνώσεως πασῶν τῶν τάξεων καὶ ἡ ἐρμηνεία
τοῦ Εὐαγγελίου, κατὰ δὲ τὰς μετὰ τὸ διάλειμμα τοῦτο ὥρας
ἡ ἄλλη γλωσσικὴ διδασκαλία καὶ ἡ διδασκαλία τῶν μαθη-
ματικῶν καὶ τῆς φυσικῆς πειραματικῆς, καὶ κατὰ τὰς μ. μ.
ὥρας, καθ' ἃς ἡ διδασκαλία παρατείνεται μέχρι τῆς 4 1/2.
ἡ διδασκαλία πάντων τῶν ἄλλων μαθημάτων.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΙΑΦΕΡΟΙΣ ΜΑΘΗΜΑΣΙ
ΤΩΝ ΔΙΤΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΟΤΑΞΙΩΝ ΠΛΗΡΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΘΗΛΕΩΝ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

A' και B' τάξεις

(Πρώτον έτος συνδιδασκαλίας).

A' Προσευχαί.

1) Προσευγή του παιδιού πρό της έναρξεως των μαθημάτων της ημέρας, δι' ης παρακαλεί τον Θεόν νά στείλῃ τὸ πνεῦμά Του τὸ ἅγιον, ἵνα φωτίσῃ αὐτὸ καὶ μάθῃ γράμματα καὶ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος.

2) Προσευγή του παιδιού, μετὰ τὴν λήξιν των μαθημάτων της ημέρας, δι' ης εὐχαριστεῖ τον Θεόν, διότι διεφύλαξεν αὐτὸ κατὰ τὴν ἡμέραν ὑγιᾶς καὶ ἔστειλε τὸ πνεῦμά Του τὸ ἅγιον καὶ ἐρώτισεν αὐτὸ εἰς τὰ καλὰ μαθήματα.

3) Προσευγή του παιδιού κατὰ τὴν ἑσπέραν, πρό της κατακλίσεως, δι' ης παρακαλεί τον Θεόν νά στείλῃ τὸν ἄγγελόν Του, ἵνα φυλάξῃ αὐτὸ κοιμώμενον τὴν νύκτα ἀπὸ παντὸς κηκοῦ.

4) Προσευγή του παιδιού τὴν πρωΐαν, μετὰ τὴν ἐγερσιν, δι' ης εὐχαριστεῖ τον Θεόν, διότι διεφύλαξεν αὐτὸ τὴν νύκτα ἀπὸ παντὸς κηκοῦ καὶ Τὸν παρακαλεῖ νά φυλάξῃ αὐτὸ ἐπίσης καὶ τὴν ἡμέραν.

5) Προσευγή ὑπὲρ των γονέων, των ἀδελφῶν, του διδασκάλου, των συμμαθητῶν κλπ.

6) "Ἄγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς.

B' Ποιήματα καὶ ᾠσματα θρησκευτικὰ ἐκ των ἐν τῷ ἀλφαριθμητικῷ καὶ τῷ ἀναγνωσματικῷ της β' τάξεως περιεχομένων.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

ΣΗΜ. Κατάλληλα ποιήματα καὶ ᾠσματα θρησκευτικὰ δύνανται νά χρησιμοποιῶνται καὶ ὡς προσευχαὶ ἐναρξεως καὶ λήξεως των μαθημάτων.

Γ' Διδασκαλίαι ἀπλαῖ πρὸς ἐρμηνείαν των ἐξῆς ἐορτῶν. 1) Τοῦ γενεθλίου της Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου), 2) των εἰσοδίων της Θεοτόκου (2 Νοεμβρίου), 3) της γεννήσεως του Χριστοῦ (25 Δεκεμβρίου), 4) της βαπτίσεως του Χριστοῦ (6 Ἰανουαρίου), 5) των παθῶν του Χριστοῦ, 6) της ἀναστάσεως του Χριστοῦ.

A' και B' τάξεις

(Δεύτερον έτος συνδιδασκαλίας).

A' Προσευχαί.

Προσευχή ενόρξεως και λήξεως των μαθημάτων ως και εν τῷ πρώτῳ έτει, 2) προσευχή πρὸ τοῦ φαγητοῦ 3) προσευχή μετὰ τὸ φαγητόν, 4) προσευχαί ἐπίκαιροι ἐν καιρῷ γεγονότων συγκλονιζόντων τὴν ψυχὴν των παιδίων, 5) ἔργος ὁ Θεός κλπ.

B' Ποιήματα και ἄσματα θρησκευτικὰ ἐκ των ἐν τῷ ἀλφαριθμητικῷ και τῷ ἀναγνωσματικῷ τῆς β' τάξεως περιεχομένων.

Γ' Διδασκαλαί ἀπλαῖ ἐκ τοῦ βίου και των θυμμάτων τοῦ Ἰησοῦ 1) Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ, 2) ἡ προσκίνησις των μάχων, 3) ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ, 4) τὸ θαῦμα τῆς Κανᾶ, 5) ὁ Ἰησοῦς ἐλλοχεῖ τὰ παιδία, 6) ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χάριτος ἐν Ναζὺν.

Γ' και Δ' τάξεις

(Πρῶτον έτος συνδιδασκαλίας).

A' Ἱστορία ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

α') Ἡ πρὸ των πατριαρχῶν ἱστορία 1) ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου και ἡ πλάσις τοῦ ἀνθρώπου, 2) ὁ παρὰδεισος, ἡ παρακοή των πρωτοπλάστων και ἡ ἐξώσις αὐτων ἐκ τοῦ παραδείσου, 3) ὁ κατακλυσμὸς και ὁ πύργος τῆς Βαβέλ.

β') Οἱ πατριαρχαί 1) Ὁ Ἀβραάμ, 2) ὁ Ἰσαάκ, 3) ὁ Ἰακώβ, 4) τὰ κατὰ τὸν Ἰωσήφ.

γ') Ὁ Μωυσῆς και ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

δ') Οἱ κριταί 1) Ὁ Ἥλκ και ὁ Σαμουήλ.

ε') Ἡ Ρούθ.

ς') Οἱ βασιτεῖς 1) ὁ Σαούλ, 2) ὁ Δαβίδ, 3) ὁ Σολομών.

ζ') Οἱ προφῆται 1) Ὁ Ἡλίας, 2) ὁ Ἡσαίας, 3) ὁ Ἰερεμίας, 4) ὁ Δανιήλ, 5) ὁ Ἰωνᾶς.

η') Ἡ ἱστορία τοῦ πολυπαθοῦς Ἰώβ.

B' Ποιήματα και ἄσματα θρησκευτικὰ ἐκ των ἐν τοῖς ἀναγνωσματικαῖς τῆς γ' και δ' τάξεως περιεχομένων και των ἐν τῷ προγράμματι τῆς φιδικῆς ἀναγραφομένων.

Γ' Προσευχαί. Προσευχαί ὡς και ἐν τῇ α' και β' τάξει, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκτεταμένα και ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν των ἱστοριῶν τῆς Π. Διαθήκης.

Δ' Γεωγραφία των χωρῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ε' και Ξ' τάξεις

(Πρώτον έτος συνδιδασκαλίας).

Α' Εκκλησιαστική ιστορία: Η έορτή της Πεντηκοστής και ή έπιφοίτηση του άγιου Πνεύματος (Εύλογητός εί Χριστέ κλπ.), 2) ή πρώτη χριστιανική εκκλησία, ό βίος των πρώτων χριστιανών, όι διάκονοι, ό Στέφανος, 3) ό άπόστολος Παύλος, 4) ό άπόστολος Πέτρος, 5) ό άπόστολος Ανδρέας, 6) ό άπόστολος Λουκάς, 7) όι άλλοι άπόστολοι, 8) όργανισμός των πρώτων χριστιανικών εκκλησιών και διοίκησης αυτών, διάκονοι, πρεσβύτεροι, επίσκοποι, επαρχιακή σύνοδοι, 9) διωγμοί των χριστιανών, μάρτυρες της νέας θρησκείας ό άγιος Δημήτριος, ό άγιος Γεώργιος (Μέγαν εύρατο κλπ. Ός των αϊχμηλώτων ελευθερωτής κλπ.), 10) ό μέγας Κωνσταντίνος προστάτης της νέας θρησκείας, ή άγία Ελένη και ό τίμιος σταυρός, 12) ό μέγας Αθανάσιος (Σύλλος γέγονας όρθοδοξίας κλπ.), 13) ό μέγας Βασίλειος, 14) Γρηγόριος ό Ναζιανζηνός, 15) Ιωάννης ό Χρυσόστομος, 16) ό Ιουστινιανός και ή κτίσις του ναού της άγίας Σοφίας, 17) ό Ηράκλειος και ό άκάθιστος ύμνος (Τή ύπερμάχω στρατηγώ τή νικητήρια κλπ.), ή ύψωση του τιμίου σταυρού (Σώσον Κύριε τον λαόν σου κλπ.), 18) ό Φώτιος, ή άξιόσις των Πάπών και τή σύλησις, εκχριστιανισμός των Βουλγάρων και των Ρώσων, Κύριλλος και Μεθόδιος, 19) ή διοίκησης της εκκλησίας μετά την άλωση, ό Οικουμενικός Πατριάρχης και τή προνόμια, 20) ό μοναχικός βίος, τή μοναστήρια κατά την δουλείαν του Γένους φύλακες της έθνικής παιδείας και θρησκείας, 21) ή διοίκησης της εκκλησίας του ελευθέρου κράτους μετά την ανεξαρτησίαν αυτού, 22) τή άλλα Πατριαρχεία.

Β' Προσευχαί: 1) Είς τή όνομα του Πατρός κλπ., Βασιλεϋ ούράνιε παράκλητε κλπ., "Άγιος ό Θεός κλπ. Δόξα Πατρί κλπ. Παναχία Τριάς κλπ. Πάτερ ήμών κλπ. 2) Κύριε Ιησού Χριστέ, ό προσδεχόμενος τή παιδία έλθόντα προς σέ κλπ., 3) Θεοτόκε Παρθένε, χαίρε κεχαριτωμένη κλπ.

Γ' Ποιήματα και άσματα θρησκευτικά εκ των έν τοις άναγνωστικοις βιβλίοις περιχομένων και των έν τω προγράμματι της ώδικής άναγραφόμενων.

Δ' Ανάγνωσις και έρμηνεία περιχοπών του Εύαγγελίου, άναφερομένων εις τόν βίον, τή θαύματα και την διά παραβολών διδασκαλίαν του Χριστού.

Β

ΔΙΤΑΞΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟΤΑΞΙΑ

ΠΛΗΡΗ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΑΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΘΗΛΕΩΝ

Ε' και Σ' τάξεις.

(Δεύτερον έτος συνδιδασκαλίας).

Α' Λειτουργική. 1) Ό ναός και τὰ μέρη αὐτοῦ; 2) ἱερὰ σκεύη, 3) ἑορταὶ κινητὰ καὶ ἀκίνητοι, δεσποτικαὶ καὶ θεομητορικαί, ἑορταὶ ἁγίων, 4) ἱερὰ ἀκολουθία, ἑρμηνεῖα τῆς λειτουργίας.

Β' Κατήχησις. Περί θρησκείας, εἶδη θρησκειῶν, αἱ διάφοροι χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, ἡ ὀρθόδοξος χριστιανικὴ ἐκκλησία, τὸ σύμβολον τῆς πίστεως καὶ ἑρμηνεῖα αὐτοῦ, τὰ μυστήρια, περί προσευχῆς, ἡ Κυριακὴ προσευχή.

Γ' Προσευχαί. 1) Κύριε, ὁ τὸ πανάγιόν Σου πνεῦμα κλπ. 2) ὁ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πάσῃ ὥρᾳ κλπ., 3) Δέσποινα, πρόσδεξαι κλπ. 4) Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα κλπ.

Δ' Ποιήματα καὶ ᾄσματα θρησκευτικὰ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀναγνωστικοῖς βιβλίοις περιεχομένων καὶ τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ὠδικῆς ἀναγραφόμενων.

Ε' Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεῖα περικοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἀναφερομένων εἰς τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α' Διά τάξεις κεχωρισμένως διδασκομένης.

α' Τοῦ διταξίου σχολείου.

Α' τάξις.

Α' Λεκτικά ἀσκήσεις.

1. Συνδιαλέξεις ἀφελείας περὶ τοῦ παιδικοῦ βίου. Ὁ παῖς ἐν τῇ οἰκογενεῖα. Ὀνομα τοῦ μαθητοῦ, τῶν γονέων. Ἀσχολίαι τῶν γονέων. Παιδικὰ κατ' οἶκον ἀσχολίαι. Ἐνδιαφέροντα οἰκογενειακὰ γεγονότα καὶ ἑορταί. Ὁ παῖς μεταξὺ τῶν ἀμφηλικῶν. Αἱ συνήθειαι ἐν τῷ τόπῳ παιδείας. Ὁ τρόπος, καθ' ὃν παίζονται. Ὁ παῖς ἐν τῷ σχολείῳ. Θέσεις τῶν μαθητῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς παραδόσεως, ἀνάστημα καὶ ἄλλα σωματικὰ χαρακτηριστικά. Ὁ ἡμερήσιος ἐν τῷ σχολείῳ βίος.

2. Κατάλληλα παραμύθια καὶ μῦθοι.

3. Πρακτικὴ, διάκρισις ἀτελοῦς καὶ πλήρους ἐκφράσεως ἐξ ἀφορμῆς ἀτελοῦ ἀπαντήσεων τῶν μαθητῶν. Ἀνάλυσις γνωστῶν προτάσεων εἰς λέξεις, λέξεων εἰς συλλαβάς. Διάκρισις καὶ ὀνομασία τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων. Διάκρισις λέξεων μονοσυλλάβων, δισυλλάβων κλπ. Ἀνάλυσις συλλαβῶν εἰς φθόγγους, σύνθεσις φθόγγων εἰς συλλαβάς. Ἐπίμονος προσοχὴ εἰς τήρησιν τοῦ συλλαβικοῦ τόνου τῶν λέξεων καὶ ὀρθὴν διάρθρωσιν τῶν κακῶς προφερομένων φθόγγων.

Β' Ἀνάγνωσις καὶ γραφή.

1. Ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐγκεκριμένου ἀλφαβηταρίου. Σκοπὸς ἢ κατὰ λέξιν ἀπαισιος ἀνάγνωσις καὶ ἢ κανονικὴ γραφὴ τῶν γραμμάτων. Ἡ γραφὴ εἰς μέγεθος μέτριον καὶ ὑπὸ κλίσιν ἐλαχίστην. Σχῆμα γραμμάτων παρεμφερὲς πρὸς τὸ τοῦ τύπου.

2. Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων.

Γ' Ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις.

Διάκρισις καὶ ὀνομασία τῶν τόνων, τῶν πνευμάτων καὶ τῶν διαφόρων γραφῶν τῶν φωνηέντων (ε - ι, ο - ω, ι - η - ς κλπ.). Ὀρθογραφικὴ ἐξέτασις λέξεων καὶ φράσεων τῆς ἀναγνώσεως, γραφὴ αὐτῶν ἀπὸ μνήμης. Διάκρισις κόμματος, τελείας στιγμῆς, ἐρωτηματικοῦ. Τονισμὸς τοῦ ε καὶ ο καὶ τῆς προπαραλήγουσας.